

แรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรง
ของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร

พันตำรวจตรีธวัช วงศ์สง่า

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0025-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SOCIAL AND CULTURAL FACTORS MOTIVATING PARENTAL
CHILD ABUSE BEHAVIORS IN BANGKOK METROPOLIS**

Police Major Thawat Wongsanga

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Arts in Sociology**

**Department of Sociology and Anthropology
Faculty of Political Science**

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0025-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ แรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขต
กรุงเทพมหานคร
โดย พันตำรวจตรี ธวัช วงศ์สง่า
สาขาวิชา สังคมวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

.....คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยวัฒน์ คำชู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มิตรสมหวัง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)

ธวัช วงศ์สง่า, พ.ต.ต. : แรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร อ. ที่ปรึกษา : ผศ. ดร. สุภาวดี มิตรสมหวัง, 114 หน้า. ISBN 974-13-0025-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจและปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาจากกลุ่มประชากรจำนวน 8 ราย ซึ่งเป็นบิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตร อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ถูกดำเนินคดีและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานคร โดยให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา เป็นครอบครัวที่มีรายได้สุทธิต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และมีบุตรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยบุตรที่ถูกทำร้ายนั้นจะต้องเป็นบุตรที่สืบสายโลหิตเท่านั้น

วิธีการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา โดยใช้เทคนิควิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้มาทำ Content Analysis เพื่อแยกกลุ่มตัวแปร ประมวลข้อค้นพบเป็นหมวดหมู่ และนำเสนอในลักษณะการพรรณนาความ (Thick Description) ผลการศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้

- (1) ผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ว่างงาน หย่าร้างกันและมีขนาดครอบครัวเล็ก
- (2) ผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่ดื่มสุรา และเล่นการพนันเป็นส่วนน้อย ส่วนปัญหาด้านอื่นๆ เช่น การใช้ยาเสพติด การล่าสอนทางเพศ พบว่าไม่มีส่วนส่งเสริมการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด
- (3) ผู้กระทำรุนแรงต่อบุตรส่วนใหญ่ ไม่เคยมีประสบการณ์ในวัยเด็กที่เคยถูกบุคคลในครอบครัวทำร้ายมาก่อน และไม่มีอคติต่อเพศของบุตร
- (4) ผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่ มีความเชื่อในอำนาจของบิดามารดาว่าสามารถจะกระทำรุนแรงต่อบุตรได้ และมีส่วนน้อยที่มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย ซึ่งนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตร
- (5) ผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับการทำร้ายบุตรถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา

ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

ลายมือชื่อผู้เขียน

สาขาวิชา สังคมวิทยา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ปีการศึกษา 2543

4081131024 : MAJOR SOCIOLOGY

KEY WORD : MOTIVATING / ABUSE BEHAVIORS

THAWAT WONGSANGA, POL.MAJOR : SOCIAL AND CULTURAL FACTORS
MOTIVATING PARENTAL CHILD ABUSE BEHAVIORS IN BANGKOK METROPOLIS.

THESIS ADVISOR : ASSIST.PROF. SUPARVADEE MITRSOMWANG, Ph.D. 114 pp.

ISBN 974-13-0025-5

This research aims at studying social and cultural motivations and factors which have effects on parental child abuse behaviors in Bangkok Metropolis. The population under this study consists of 8 parents who committed child abuses, which violate the Criminal Law, Section 2 : Crimes relating to human life and body, confessed as charged, convicted and imprisoned in Bangkok Metropolis. They belong to the families with net incomes lower than 15,000 Baht per month and have 2 children or more. The abused children are their own blood descendents.

The methodology used in this study comprises documentary research, anthropological field research, key informant interviewing technique and content analysis. The variables are grouped, named, classified and presented in thick description, The study results can be concluded as follows.

- 1) Most of child abuse parents are unemployed, divorced and have small size families.
- 2) Most of them are alcoholic drinkers, but few of them gamblers. Other problems such as narcotics usage and sexual promiscuity are found to be not conducive to parental child abuse behaviors.
- 3) Most of them had never been abused by any family members during their childhoods and have no prejudice against the genders of their children.
- 4) Most of them believe in parental authority in such a way that parents can commit child abuses, but few of them believe in the male appreciation value, which leads to female child abuse behaviors.
- 5) Most of them agree that parental child abuses are normal practices.

Department   Sociology and Anthropology

Student' s signature.....

Field of study   Sociology

Advisor' s signature.....

Academic year   2000

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี มีตรสมหวัง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัยมาด้วยดีตลอด ได้รับความกรุณา และการสนับสนุนเอาใจใส่อย่างดี จาก รองศาสตราจารย์ ดร.งามพิศ สัตย์สงวน หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ อาจารย์ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย กรรมการ และรองศาสตราจารย์ สุพัตรา สุภาพ ในด้านวิชาการ และแนวทางปฏิบัติเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์ ตลอดจนผู้ถูกคุมขังและครอบครัวของผู้ถูกคุมขังที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการศึกษา ครั้งนี้อย่างไม่ปิดบัง นับตั้งแต่เริ่มวิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ที่ให้ความรักและกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอ มาตลอดจนภรรยาของผู้วิจัยที่ได้ให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้านจนผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา

พันตำรวจตรีวัช วงศ์สง่า

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช

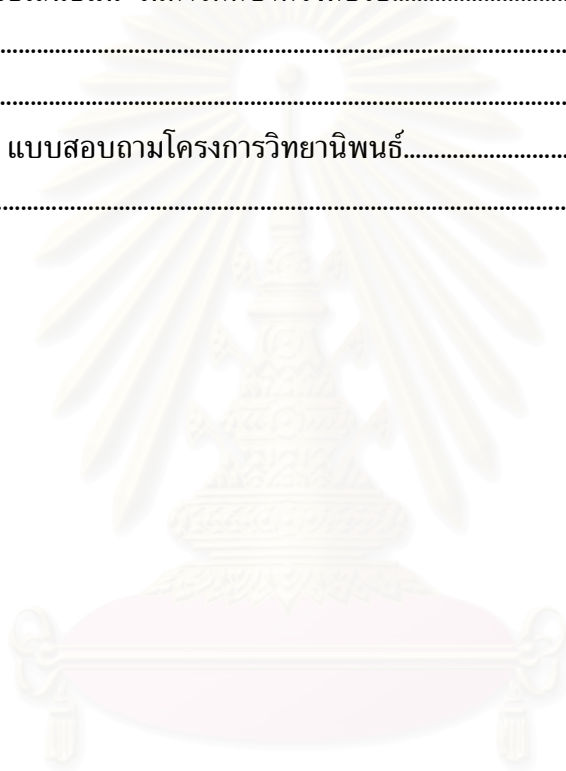
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรง.....	5
2.1.1 ความหมายของความรุนแรง.....	5
2.1.2 สถาบันครอบครัว.....	9
2.1.3 ประเภทของความรุนแรงในครอบครัว.....	10
2.1.4 ดัชนีวัดแนวโน้มว่าจะเกิดความรุนแรงในครอบครัว.....	11
2.1.5 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว.....	11
2.1.6 กระบวนการของความไม่เป็นระเบียบของครอบครัว.....	12
2.1.7 การช่มเหงทารุณ.....	14
2.1.8 การช่มเหงทารุณบุตร.....	15
2.1.9 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการช่มเหงทารุณบุตร.....	16
2.2 แนวคิดด้านความคับคั่งใจกับความก้าวร้าว.....	18
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวร้าวในกลุ่มวัฒนธรรมย่อย.....	18
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะไร้ระเบียบทางสังคม.....	21
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการชื่นชมเพศชาย.....	21
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความมือคด.....	22
2.7 ทฤษฎีความสัมพันธ์ของความแตกต่าง.....	22

2.8	ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน.....	24
2.9	ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว.....	25
2.10	ผลงานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	26
2.11	ผลงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	30
2.12	สมมติฐาน.....	32
2.13	คำจำกัดความตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	33
2.14	นิยามคำศัพท์.....	34
3	ระเบียบวิธีวิจัย.....	36
3.1	วิธีการศึกษา.....	36
3.2	ประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	37
3.3	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	37
3.4	การรวบรวมข้อมูล.....	38
3.5	การเก็บข้อมูล.....	39
3.6	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	39
4	ผลการศึกษา.....	41
4.1	ข้อมูลภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของกลุ่มประชากร.....	41
	-กรณีศึกษาที่ 1 น.ส.ประยูร (นามสมมติ).....	41
	-กรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณภา (นามสมมติ).....	46
	-กรณีศึกษาที่ 3 นายเฉลิม (นามสมมติ).....	52
	-กรณีศึกษาที่ 4 น.ส.จันทร์เป็ง (นามสมมติ).....	58
	-กรณีศึกษาที่ 5 นางจำรัส (นามสมมติ).....	63
	-กรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน (นามสมมติ).....	68
	-กรณีศึกษาที่ 7 นายถาวร (นามสมมติ).....	73
	-กรณีศึกษาที่ 8 นายสุพรรณ (นามสมมติ).....	77
4.2	ผลการศึกษา.....	82
4.2.1	ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงของบิดามารดาต่อบุตร.....	82
4.2.2	ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตร.....	85
4.2.3	แรงจูงใจทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร.....	88
4.2.4	แรงจูงใจทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร.....	89
4.2.5	ทัศนคติของบิดามารดาที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร.....	91
4.3	ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	91

5	สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	98
5.1	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	98
5.2	สรุปผลการศึกษา.....	99
5.3	ข้อค้นพบของการวิจัย.....	100
5.4	ข้อเสนอแนะ.....	101
5.5	ข้อจำกัดของการวิจัย.....	104
5.6	ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	105
	รายการอ้างอิง.....	106
	ภาคผนวก.....	110
	ภาคผนวก ก แบบสอบถามโครงการวิทยานิพนธ์.....	110
	ประวัติผู้วิจัย.....	114

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวถือเป็นจุดเริ่มต้นของคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เป็นสถาบันแรกทางสังคมที่สำคัญที่สุดของประชากร เป็นแหล่งเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ เป็นบ่อเกิดแห่งการพัฒนาการทางด้านจิตใจและสังคมของเด็กเยาวชน ภาวะแห่งความรักและความสัมพันธ์ในครอบครัวเป็นบ่อเกิดแห่งพัฒนาการทางด้านจิตใจของเด็ก การส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทของสมาชิกในครอบครัวให้รู้ถึงหน้าที่และความรับผิดชอบที่ถูกต้อง จะช่วยทำให้ปัญหาต่างๆในสังคมลดน้อยลงซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศยิ่งขึ้น

วารุณี บิดทสันต์ (2515:207) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่และความต้องการของเด็กไว้ว่า: “เด็กไม่ว่าเป็นชาติใด ไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิง เด็กก็ยังคงเป็นเด็กที่มีความต้องการเหมือนกัน คือมีความต้องการ ความรักความอบอุ่นจากทั้งพ่อและแม่.. พ่อและแม่ต่างก็มีบทบาทต่อลูกแต่ละคน เป็นการสอดคล้องและประสานกันเพื่อการพัฒนาของเด็ก...เด็กๆจะเริ่มเห็นภาพชีวิตและวิธีการดำเนินชีวิตของพ่อแม่ร่วมกันตั้งแต่เริ่มรู้ความ ถ้าพ่อแม่ปรองดองรักใคร่กลมเกลียวกัน ลูกจะเติบโตขึ้นภายในบรรยากาศที่อบอุ่นสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในสังคม...ถ้าพ่อแม่ประพฤติปฏิบัติต่อกันด้วยดีอย่างสม่ำเสมอ ลูกจะเรียนรู้และเลียนแบบความประพฤติ ท่าที อารมณ์ของพ่อแม่ และประพฤติตนไม่เฉพาะภายในบ้าน แต่กับบุคคลภายนอกครอบครัวเด็กก็จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ง่าย การแสดงความรักและนับถือ ยกย่องระหว่างพ่อแม่ที่แสดงต่อกัน ย่อมมีผลถ่ายทอดความรู้สึกไปถึงลูกๆด้วย”

ในปัจจุบันครอบครัวในสังคมไทยเผชิญกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมากขึ้น เด็กมักจะเป็นเหยื่อของความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นจากบิดาหรือมารดา หรือญาติสนิท ความรุนแรงดังกล่าวถือว่าเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่ง ที่มีผลกระทบต่อพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับรู้ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ตลอดจนคุณภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เด็กที่ตกอยู่ในภาวะความรุนแรงในครอบครัวถือว่าเป็นปัญหาสังคมที่สมควรต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนอย่างถูกต้องและรวดเร็วที่สุด ทั้งนี้เพราะการทำร้ายทารุณเด็กในครอบครัว ผู้ที่กระทำต่อเด็กนับวันจะมีวิธีการที่โหดร้ายขึ้นเรื่อยๆโดยการพัฒนาจากการเลียนดีเด็กที่รุนแรง มาเป็นการกระทับ ตะ ตบ ทุบตีระชระ ฟันด้วยมีดหรือด้วยขวาน ปาดคอด้วยมีด หักคอ กรอกยาฆ่าแมลง จับศีรษะกระแทกกับผนังคอนกรีต จับเด็กอัดกับบานประตู ล่ามโซ่ เอานิ้วล้วงเข้าไปในปากเด็กและใช้เล็บตะกูดหน้าแก้มด้านใน และบังคับให้ทำงานหนักๆเป็นต้น ทั้งนี้ที่การทำร้ายทารุณเด็กในครอบครัวมักจะเป็นคดีที่จะถูกเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ยาก อย่างไรก็ตามจากสถิติของศูนย์พิทักษ์เด็ก ร้อยละ 63 เป็นการกระทำของบิดามารดาเด็กเอง และร้อยละ 30 เด็กจะเสียชีวิต อายุเด็กที่ถูกทารุณต่ำสุดเพียง 3 เดือนเท่านั้น

ในการอภิปรายในหัวข้อ “สถานการณ์เด็กไทยในปี 2538 ” ซึ่งได้จัดโดยมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก จากการเปิดเผยของนายมนตรี สันทวิชย์ เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองเด็กดังกล่าวว่า ในปีพ.ศ.2538 นี้ เด็กไทยจะตกเป็นเหยื่อในรูปแบบต่างๆมากขึ้น โดยวิเคราะห์จากสถิติเมื่อปี 2537 ที่ผ่านมามีเด็กถูกทำร้ายจากบ้านมากที่สุด ซึ่งมีทั้งทารุณกรรมและล่วงเกินทางเพศ โดยผู้กระทำต่อเด็กนั้นมีทั้งพ่อเลี้ยง พ่อจริง บางครอบครัวก็มีพี่ชายเข้าร่วมด้วย ซึ่งทางมูลนิธิคุ้มครองเด็กได้รับแจ้งกรณีเด็กถูกละเมิดสิทธิ์เช่นนี้ อย่างน้อย 3-4 รายต่อสัปดาห์ เด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศโดยบิดามารดา มีอายุแค่เพียง 2 ขวบ

ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของขนาดครอบครัว ภาวะหย่าร้าง หรือการใช้อำนาจในครอบครัว ตลอดจนวัฒนธรรมของสมาชิกในครอบครัวที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงในครอบครัว เป็นปัญหาที่มีผลกระทบโดยตรงต่อตัวเด็กเอง และมีแนวโน้มที่จะใช้ความรุนแรงต่อไปในครอบครัวด้วยหากไม่มีการแก้ไข ปัญหา ตัวเด็กเองหากไม่สามารถจะทนต่อความรุนแรงดังกล่าวได้ ก็จะก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆตามมา ไม่ว่าจะ เป็นการที่เด็กหนีออกจากบ้านตั้งแต่เยาว์วัย กลายเป็นเด็กเร่ร่อนและเด็กติดยาเสพติด หรือไปเป็นโสเภณี เป็นต้น

ดังนั้นจึงน่าจะได้ศึกษาวิจัยให้ทราบถึงปัจจัยและแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงในครอบครัวไทย โดยเฉพาะกรณีที่บิดาหรือมารดาทำร้ายบุตร ทั้งนี้เนื่องจากการกระทำดังกล่าวมิได้มีเพียงผลกระทบต่อสมาชิกในครอบครัวเท่านั้นหากแต่ยังมีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางสังคมเช่น การว่างงาน ขนาดครอบครัวขนาดใหญ่ ภาวะการหย่าร้าง และปัจจัยทางวัฒนธรรมเช่น การดื่มสุรา การสำส่อนทางเพศ การเข้ายาเสพติดและการเล่นการพนัน ที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงแรงจูงใจทางสังคมเช่น ประสบการณ์ในวัยเด็ก ความมีอคติต่อเพศของบุตร และแรงจูงใจทางวัฒนธรรมเช่น ความชื่นชมเพศชาย ความเชื่อในอำนาจของบิดามารดา ที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงทัศนคติของบิดามารดาที่ทำร้ายร่างกายบุตรของตนเอง

1.2.4 เพื่อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัวกรณีบิดาหรือมารดาทำร้ายบุตร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะกลุ่มประชากรบิดาหรือมารดาที่ได้ทำร้ายร่างกายบุตรของตนเอง ซึ่งถูกดำเนินคดีอาญาและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน โดยศึกษาถึงแรงจูงใจและปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มประชากร 8 คน มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- 1.3.1 เป็นครอบครัวที่มีรายได้สุทธิต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน*
- 1.3.2 เป็นบิดาหรือมารดาที่ถูกแจ้งข้อกล่าวหาจากเจ้าพนักงานตำรวจและผู้ต้องหาให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา โดยเลือกศึกษาเฉพาะผู้ที่กระทำความผิดและถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานคร
- 1.3.3 มีบุตรตั้งแต่ 2 คน** และบุตรที่ถูกทำร้ายร่างกายจะต้องเป็นที่สืบสายโลหิตเท่านั้น
- 1.3.4 การกระทำความผิดของบิดาหรือมารดาจะยึดถือตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 อันว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับ ความผิดลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย

-----

*รายได้สุทธิ หมายถึง รายได้ที่ได้รับจากเงินเดือนและนอกเหนือจากเงินเดือน หลังจากหักภาษีเงินได้ประจำปีแล้ว ในที่นี้หมายความรวมถึงรายได้ของบุคคลทุกคนภายในครอบครัวรวมกัน และสำหรับค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครนั้น มีที่มาจากรายงานผลเบื้องต้นการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2539 ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี และปัจจุบันพบว่าค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยของครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครมีค่าประมาณเดือนละ 15,000 บาท โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้ผู้ที่มีรายได้สุทธิต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท ถือว่าเป็นผู้มีรายได้สุทธิต่ำ ส่วนผู้ที่มีรายได้สุทธิต่อเดือนตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป ถือว่าเป็นผู้มีรายได้สุทธิรายได้สูง

**จากการที่มีผู้กล่าวถึงปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เช่น นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์(ครูหุย) และนายมนตรี สันทวิชย์ เลขาธิการมูลนิธิคุ้มครองเด็ก โดยกล่าวว่าปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นภายในครอบครัวส่วนหนึ่งเกิดมาจากขนาดครอบครัวที่ใหญ่ ซึ่งผู้ศึกษาเองต้องการที่จะพิสูจน์สมมติฐานดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ เพียงใด จึงได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้โดยเลือกกลุ่มประชากรเป็นบิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงในครอบครัวที่มีบุตรตั้งแต่ 2 คนดังกล่าว แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าบิดาหรือมารดาที่มีบุตรจำนวนน้อยกว่า 2 คนจะไม่กระทำความรุนแรงในครอบครัว

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 จะทำให้ได้เข้าใจถึงปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวในส่วนของบิดาหรือมารดาได้กระทำต่อบุตร ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

1.4.2 ทำให้ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของบทบาทหน้าที่ระหว่างบิดามารดากับบุตร ที่เหมาะสมเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากผลของความรุนแรงในครอบครัว

1.4.3 ผลของการวิจัยเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานของรัฐทุกฝ่ายที่จะนำไปใช้ในการประยุกต์ใช้ในการวางแผนงานเพื่อช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากความรุนแรงในครอบครัวดังกล่าว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความรุนแรง

2.1.1 ความหมายของความรุนแรง

2.1.1.1 ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ได้ให้ความหมายของความรุนแรงว่า หนักไป หรือแรงไป

2.1.1.2 ความรุนแรงในทางสังคมวิทยา หมายถึง การทำความบาดเจ็บทางกายบนร่างกายมนุษย์หรือทรัพย์สินของมนุษย์ โดยการใช้กำลัง ซึ่งอาจเป็นการใช้ร่างกายหรืออาวุธที่ สามารถใช้กำลัง ซึ่งส่วนใหญ่ถูกกำหนดอยู่ในการกระทำทางสังคม เช่น การใช้กำลังระหว่างสามีและภรรยา หรือการใช้กำลังระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก ในทางการเมืองการค้ำจุนอำนาจที่ผูกขาดเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายนิติบัญญัติก็ต้องใช้วิธีการที่รุนแรงภายในอาณาจักรที่สามารถรักษาอาณาเขตของรัฐไว้ได้ ในทำนองเดียวกับการเข้าควบคุมทรัพยากรธรรมชาติของผู้ที่ต่อต้านผู้ปกครองอย่างรุนแรง ด้วยการออกกฎหมายที่เหมือนกับการบีบบังคับด้วยเสียงส่วนใหญ่ โดยใช้อำนาจของผู้ปกครอง (อ้างในไพรัตน์ พุกษชาติคุณากร, 2524:207)

2.1.1.3 ความรุนแรงในทางอาชญาวิทยา ไม่ได้ให้ความหมายไว้โดยเฉพาะแต่ได้ให้ความหมายใกล้เคียงกับคำว่าความรุนแรงไว้ว่า คือคำเดียวกับคำว่า"อุจฉกรรจ์" โดยกำหนดความหมายไว้ดังนี้ (อ้างในจุฑารัตน์ เอื้ออำนาจ, 2540:13)

- 1) แนวกฎหมายคอมมอนลอว์ของอังกฤษ จะใช้คำว่า Very Serious Offenses หมายถึง ความผิดอุจฉกรรจ์ เช่น ฆ่า ช่มชู้ ปล้น
- 2) แนวกฎหมายแองโกล-แคนาดาเดียน จะใช้คำว่า Bill of Indictment คือ ความผิดที่จำเป็นต้องดำเนินกระบวนการฟ้องร้องคดีอย่างเป็นทางการ
- 3) แนวกฎหมายอเมริกัน จะใช้คำว่า Felonies หมายถึง อาชญากรรมที่มีลักษณะอุจฉกรรจ์ หรือร้ายแรง

2.1.1.4 ความรุนแรงในทางนิติศาสตร์ ก็ได้ให้ความหมายของคำนี้โดยตรงเช่นกัน แต่สามารถหาคำหรือวลีที่มีความหมายใกล้เคียงได้คือ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย โดยสามารถให้รายละเอียดได้ดังนี้

ตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 อันว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับ ความผิดลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับ ชีวิตและร่างกาย ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น

หมวด 1 ความผิดต่อชีวิต

มาตรา 288 ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่ 15 ปีถึง 20 ปี

มาตรา 289 ผู้ใด

- 1.ฆ่าบุพการี
- 2.ฆ่าเจ้าพนักงาน ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่จะกระทำหรือได้กระทำการตามหน้าที่
- 3.ฆ่าผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานในการที่เจ้าพนักงานนั้นกระทำตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่บุคคลนั้นจะช่วยเหลือได้ช่วยเจ้าพนักงานดังกล่าวแล้ว
- 4.ฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน
- 5.ฆ่าผู้อื่นโดยทรมาณหรือโดยกระทำทารุณโหดร้าย
- 6.ฆ่าผู้อื่นเพื่อเตรียมการ หรือเพื่อความสะดวกในการที่จะกระทำความผิดอย่างอื่น หรือ
- 7.ฆ่าผู้อื่นเพื่อจะเอาหรือเอาไว้ซึ่งผลประโยชน์อันเกิดแต่การที่ตนได้กระทำความผิดอื่น เพื่อปกปิดความผิดอื่นของตน หรือเพื่อหลีกเลี่ยงให้พ้นอาญาในความผิดอื่นที่ตนได้กระทำไว้ ต้องระวางโทษประหารชีวิต

มาตรา 290 ผู้ใดมิได้มีเจตนาฆ่า แต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้นั้นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี

ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 3 ปี หรือ 20 ปี

มาตรา 291 ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท

มาตรา 292 ผู้ใดกระทำด้วยการปฏิบัติอันทารุณ หรือด้วยปัจจัยคล้ายคลึงกันแก่บุคคลซึ่งต้องพึ่งตน ในการดำรงชีพหรือในการอื่นเพื่อให้บุคคลนั้นฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี และปรับไม่เกิน 14,000 บาท

มาตรา 293 ผู้ใดช่วยยุยงเด็กอายุยังไม่เกิน 16 ปี หรือผู้ซึ่งไม่สามารถเข้าใจว่าการกระทำของตนมีสภาพ หรือสารสำคัญอย่างไร หรือไม่สามารถบังคับการกระทำของตนได้ ให้ฆ่าตนเอง ถ้าการฆ่าตนเองนั้นได้เกิดขึ้นหรือได้มีการพยายามฆ่าตนเอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 294 ผู้ใดเข้าร่วมในการขูดมุนต่อผู้อื่นระหว่างบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้น หรือไม่ถึงแก่ความตายโดยการกระทำในการขูดมุนต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้ที่เข้าร่วมในการขูดมุนต่อผู้อื่นนั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการขูดมุนต่อผู้อื่น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

หมวด 2 ความผิดต่อร่างกาย

มาตรา 295 ผู้ใดทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 4,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 296 ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 289 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 297 ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกกระทำร้ายได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 10 ปี

อันตรายสาหัสนั้น คือ

1. ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียอวัยวะ
2. เสียอวัยวะสืบพันธุ์หรือความสามารถสืบพันธุ์
3. เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้ว หรืออวัยวะอื่นใด
4. หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว
5. แผลงู
6. จิตพิการอย่างติดตัว
7. ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต
8. ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุพพลภาพเกินกว่า 20 วัน หรือ

จนประกอบกรณีะกิจตามปกติไม่ได้เกินกว่า 20 วัน

มาตรา 298 ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา 297 ถ้าความผิดนั้นมีลักษณะประการหนึ่งประการใดดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 287 ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี

มาตรา 299 ผู้ใดเข้าร่วมในการขูดมุนต่อผู้อื่นระหว่างบุคคลตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป และบุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการนั้นหรือไม่รับอันตรายสาหัส โดยการกระทำในการขูดมุนต่อผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 2,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าผู้เข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้นั้นแสดงได้ว่า ได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุมนุมต่อสู้นั้น หรือเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นไม่ต้องมารับโทษ

มาตรา 300 ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด 3 ความผิดฐานทำให้แท้งลูก

มาตรา 301 หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูก หรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนแท้งลูก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 302 ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงถึงแก่ความตายผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท

มาตรา 303 ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นไม่ยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 14,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงได้รับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปีถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 2,000 บาทถึง 20,000 บาท

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 20 ปี และปรับตั้งแต่ 10,000 บาทถึง 40,000 บาท

มาตรา 304 ผู้ใดเพียงแต่พยายามกระทำความผิดตามมาตรา 301 หรือ มาตรา 302 วรรคแรก ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา 305 ถ้าการกระทำผิดดังกล่าวในมาตรา 301 และมาตรา 302 นั้น เป็นการกระทำของนายแพทย์ และ

1. จำเป็นต้องกระทำเนื่องจากสุขภาพของหญิงนั้น หรือ
2. หญิงมีครรภ์เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276

มาตรา 277 มาตรา 282 มาตรา 283 หรือมาตรา 284 ผู้กระทำไม่มีความผิด

หมวด 4 ความผิดฐานทอดทิ้งเด็ก คนป่วยเจ็บหรือคนชรา

มาตรา 306 ผู้ใดทอดทิ้งเด็กอายุไม่เกิน 9 ปี ไว้ ณ ที่ใด เพื่อให้เด็กนั้นพ้นไปเสียจากตน โดยประการที่ทอดให้เด็กนั้นปราศจากผู้ดูแลต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 307 ผู้ใดมีหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามสัญญาต้องดูแลผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้ เพราะอายุ ความป่วยเจ็บ กายพิการหรือจิตพิการ ทอดทิ้งผู้ซึ่งพึ่งตนเองมิได้นั้นเสียโดยประการที่น่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายต่อชีวิตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 308 ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา 306 หรือ มาตรา 307 เป็นเหตุให้ผู้ถูกทอดทิ้งถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 290 มาตรา 297 หรือ มาตรา 298 นั้น

สำหรับนักสังคมสงเคราะห์และผู้ที่ทำงานทางด้านนี้ มิได้ให้คำนิยามความรุนแรงไว้อย่างชัดเจนเช่นกัน เพราะปกติของการทำงานแล้ว พวกเขาจะไม่นิยมใช้หลักเกณฑ์ที่ตายตัว แต่จะใช้เกณฑ์กว้างๆดังต่อไปนี้ (อ้างในวัลลภ ตั้งคณานุกรณ์, 2535:26)

- 1). เจตนา บิดามารดาตั้งใจจะทำให้ลูกได้รับผลในทางไม่ดีหรือไม่
- 2). บทบาทของบิดามารดาสิ่งที่บิดามารดาทำมันเกินขอบเขตที่สังคมกำหนดหรือไม่ เช่น บิดามารดาอาจลูบหัวลูบหลังบุตรได้ แต่บิดามารดาจะลูบขาหรือลูบหน้าอกบุตรได้หรือไม่
- 3). ความสมเหตุสมผล บิดามารดาลงโทษบุตรเกินกว่าเหตุหรือไม่
- 4). พฤติกรรมโดยธรรมชาติของแต่ละครอบครัว วิธีการแสดงความรักระหว่างบิดามารดาต่อบุตรเช่น ครอบครัวนี้มองการลูบขาหรือหน้าอกเป็นสิ่งปกติหรือไม่

2.1.2 สถาบันครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญสถาบันหนึ่ง เป็นหน่วยของสังคมที่มีความสัมพันธ์และความร่วมมืออย่างใกล้ชิด เป็นสถาบันที่มีความคงทนที่สุด และยังไม่เคยปรากฏว่าสังคมมนุษย์ใดไม่มีสถาบันครอบครัวปรากฏอยู่ เพราะมนุษย์ส่วนใหญ่ต้องอยู่ในสถาบันนี้ เนื่องจากเป็นสิ่งคมกลุ่มแรกที่เราจะต้องเผชิญตั้งแต่แรกเกิดเติบโตในครอบครัว ครอบครัวจะให้ตำแหน่ง ชื่อ และสกุล ซึ่งเป็นเครื่องบอกสถานภาพ และบทบาทในสังคมที่เรามีส่วนร่วมด้วย ตลอดจนกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่สมาชิกมีต่อกัน และต่อสังคม

ครอบครัวมนุษย์ไม่ใช่เป็นเพียงกลุ่มทางชีววิทยาเท่านั้น แต่ยังเป็นสถาบันแห่งแรกและแห่งสำคัญของสังคม พฤติการณ์ของมนุษย์ก็ไม่ได้เป็นไปโดยสัญชาตญาณ แต่เป็นไปโดยมีระเบียบแบบแผน ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานความประพฤติของครอบครัว (อ้างในสุพัตรา สุภาพ, 2539:65)

2.1.2.1 ความหมายของครอบครัว

Burgess and Locke ได้ให้คำจำกัดความของครอบครัวว่าจะต้องมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ (อ้างในสุพัตรา สุภาพ, 2539:65-66)

- 1). ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลที่มาวมกันโดยการสมรส หรือความผูกพันทางสายโลหิต หรือมารมีบุตรบุญธรรม การสมรสแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา ส่วนความผูกพันทางสายโลหิต คือความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และลูก รวมทั้งบุตรบุญธรรมด้วย
- 2). สมาชิกของครอบครัวเหล่านี้ อยู่รวมกันภายในครัวเรือนเดียวกัน หรือบางครั้งก็แยกกันไปอยู่ต่างหาก ปัจจุบันครัวเรือนจะมีขนาดเล็ก

3).ครอบครัวเป็นหน่วยของการติดต่อได้ต่อบรรยากาศบุคคล เช่น สามี ภรรยา พ่อแม่ ลูก พี่ น้อง โดยสังคมแต่ละแห่งจะกำหนดบทบาทของแต่ละครอบครัวไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเพณีของแต่ละแห่ง

4).ครอบครัวถ่ายทอดค่านิยมวัฒนธรรม สมาชิกจะถ่ายทอดและรับแบบของความประพฤติในการปฏิบัติต่อกัน

2.1.2.2 ประเภทของครอบครัว

Murdock แบ่งครอบครัวเป็น 3 แบบ (อ้างในสุพัตรา สุภาพ, 2539:66)

1).ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear Family) เป็นครอบครัวที่ประกอบด้วย สามีภรรยา และลูก(ลูกนี้อาจเป็นบุตรบุญธรรมก็ได้) เป็นครอบครัวที่มีความสำคัญอย่างใกล้ชิดที่สุด ซึ่งจะพบเห็นทั่วไป และจะมีครอบครัวแบบนี้มากขึ้น เนื่องจากเหตุผลทางเศรษฐกิจ

2).ครอบครัวขยาย (Extended Family) ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยว และญาติพี่น้อง อาจจะอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกัน หรือเขตบ้านเดียวกัน โดยอาจจะปลูกอยู่ใกล้เคียงกัน แม้จะสมรสแล้วก็ตาม ครอบครัวแบบนี้จะพบมากในสังคมเกษตรกรรม เช่น จีน อินเดีย เป็นต้น

3).Polygamous Family ประกอบด้วยสามีหนึ่งภรรยาหลายคน ครอบครัวแบบนี้จึงเป็นครอบครัวเดี่ยว 2 ครอบครัว หรือมากกว่าที่มีสามีและพ่อร่วมกัน เช่น สังคมจีน อิสลาม เป็นต้น (อ้างใน สุพัตรา สุภาพ, 2539:67)

2.1.3 ประเภทของความรุนแรงในครอบครัว

2.1.3.1 ทำร้ายร่างกาย (Physical Abuse) คือการใช้กำลังหรือเครื่องมือ(อาวุธ)ชนิดใดชนิดหนึ่งกระทำต่อร่างกายจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต ซึ่งในกรณีที่ยังไม่เสียชีวิตให้สังเกตจาก 3 จุดหลักๆ คือ ศีรษะ ท้อง และกระดูก ถ้ามีการกระทำใดๆที่ใกล้เคียง 3 จุดนี้ ให้ถือว่าเป็นการทำร้ายร่างกาย

2.1.3.2 ล่วงเกินทางเพศ (Sexual Abuse) คือ การใช้ร่างกายหรือเครื่องมือชนิดใดชนิดหนึ่งไปกระตุ้นอวัยวะใดอวัยวะหนึ่งที่ไวต่อความรู้สึกทางเพศ เพื่อเจตนาให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์

2.1.3.3 ทำร้ายจิตใจอารมณ์(Emotional Abuse) คือ การดูต่ำกว่ากล่าว เป็นต้น

2.1.3.4 ละเลยทอดทิ้งไม่เอาใจใส่ (Neglect) โดยเฉพาะในเด็กที่อายุต่ำกว่า 5 ขวบ ในสภาพแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ อันเป็นรากฐานนำไปสู่ ข้อ 2.1.3.1-2.1.3.3

2.1.4 ดัชนีชี้วัดแนวโน้มว่าจะเกิดความรุนแรงในครอบครัว

2.1.4.1 ปัจจัยเสี่ยงทางครอบครัว บิดามารดาขาดทักษะในการจัดการ ขาดระเบียบ วินัย ขาดทักษะความเป็นบิดามารดาหรือทักษะสามีภรรยา บิดามารดาขาดความรับผิดชอบต่อครอบครัว มีบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพจิต บุคลิกภาพและพฤติกรรม มีประวัติถูกละเมิดสิทธิหรือได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมในวัยเด็ก ภาวะการหย่าร้าง และการใช้อำนาจในครอบครัว เป็นต้น

2.1.4.2 ปัจจัยเสี่ยงทางสังคม เป็นครอบครัวโดดเดี่ยว ขาดแหล่งสนับสนุนช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา เช่น ไม่มีญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ถูกรังเกียจจากชุมชน

2.1.4.3 ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจ เช่น บิดามารดารายเดียว หรือต้องพึ่งพารายได้จากบุคคลคนเดียว

2.1.4.4 ปัจจัยทางวัฒนธรรมคนชั้นล่าง (Lower Class) ค่าแรงน้อย--ทำงานหนัก--มักจะดื่มสุรา, เล่นการพนัน, ส่ำสอนทางเพศ, ใช้ยาเสพติด เป็นต้น

2.1.5 สาเหตุของความรุนแรงในครอบครัว

ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (2542) ได้สรุปสาเหตุที่บิดามารดาทำร้ายบุตรไว้ดังนี้

2.1.5.1 สาเหตุจากบิดามารดาถูกเลี้ยงดูผ่านกระบวนการอบรมเลี้ยงดูที่ผิด และถูกทำร้ายด้วยวิธีการทำร้ายโดยปู่ ย่า ตา ยาย เช่นกัน สภาพการเลี้ยงดูเช่นนั้นจึงฝังใจกลายเป็นวิธีการดำรงชีวิตที่บิดามารดากลุ่มนี้คิดว่าเป็นเรื่องที่ชอบที่ควรถูกต้องที่จะต้องปฏิบัติต่อบุตรของตนเช่นเดียวกัน อาจเรียกได้ว่าเป็นวัฏจักรแห่งความชั่วร้าย ตามแนวความคิดของ Shutterland

2.1.5.2 สาเหตุมาจากการมีบุตรขณะที่บิดามารดาไม่มีความพร้อมเช่น หารายได้ไม่พอเลี้ยงครอบครัวจึงตั้งเครียด หรือมีวัยวุฒิ คุณวุฒิไม่เหมาะสม ไม่เข้าใจเด็ก หรือขาดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องดังนั้น บิดา มารดา จึงอาจทำร้ายทารุณบุตร เพราะไม่เข้าใจสาเหตุที่บุตรร้องไห้ก่อความรำคาญให้แก่ตน

2.1.5.3 บิดามารดามีปัญหาทางจิตซึ่งอาจเกิดจากความกดดันจากชีวิตครอบครัว หน้าที่การงานและสังคมภายนอก รวมทั้งบิดามารดาบางรายมีสติปัญญาต่ำระดับด้วย

2.1.5.4 บิดามารดาเชื่อถือโหราศาสตร์ หรือเป็นบุคคลที่มงายทางไสยศาสตร์ เมื่อมีหมอดูทำนายทายทักว่า บุตรคนนี้เป็นกาลกิณี หรือจะสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตน หรือในช่วงที่บุตรเกิดเป็นระยะเวลาเดียวกันกับที่บิดามารดาต้องประสบปัญหาในชีวิตครอบครัว เช่นธุรกิจขาดทุน หรือตกงาน

2.1.5.5 บุตรเป็นเด็กประเภทที่เรียกว่า Hyper Active ซึ่งไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนไหวหรืออารมณ์ของตนเองได้ มีบุคลิกที่อยู่ไม่เป็นสุข มักจะกระทำกิจกรรมต่างๆ ที่ก่อความเดือดร้อนรำคาญให้แก่

บิดามารดา แต่ทางศูนย์ฯไม่เคยพบคดีประเภทนี้ เป็นเพียงรายงานจากบุคลากรทางการแพทย์

2.1.5.6 สภาวะอันยากลำบากที่ภริยาได้รับในครอบครัวมักจะทำให้ภริยาได้รับความทุกข์ทรมานในจิตใจ อารมณ์เสียและหงุดหงิด บุตรจึงเป็นที่ระบายอารมณ์อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ผลที่ติดตามมาคือ ความแตกร้างในครอบครัว ซึ่งอาจถึงขั้นการหย่าร้าง หรือการที่สามีทอดทิ้งครอบครัวโดยไม่ประสงค์จะรับผิดชอบอีกต่อไป

2.1.6 กระบวนการความไม่เป็นระเบียบในครอบครัว

ครอบครัวเป็นหน่วยสังคมพื้นฐานที่สำคัญของสังคม เพราะครอบครัวจะเป็นตัวแทนของการควบคุมทางสังคมที่สำคัญ ครอบครัวเป็นสถาบันเบื้องต้นที่ให้การอบรมบ่มนิสัยให้แก่สมาชิกใหม่ของสังคมให้เรียนรู้บรรทัดฐานต่างๆของสังคม และควบคุมพฤติกรรมบางอย่างของมนุษย์ให้เป็นไปตามกำหนด เช่น การกึ่งยวพาราณี การแต่งงาน การอยู่กินกันเป็นครอบครัว เป็นต้น

การที่มนุษย์ยอมรับบรรทัดฐานของสังคม จึงเป็นการประพฤติตามระเบียบของสังคม การที่สมาชิกของสังคมไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนจึงก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบในสังคม เช่นการหย่าร้าง การทอดทิ้งอาชญากรรม ทำให้สังคมต้องหาทางแก้ไข เพื่อให้สังคมคืนสู่สภาพปกติ

เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนี้ มีผลกระทบต่อสถาบันต่างๆในสังคม สถาบันครอบครัวก็เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่ได้รับผลกระทบกระเทือนจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม จำเป็นที่ครอบครัวจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม เช่น สามีและภรรยาไม่อาจรักษาสุขภาพและบทบาทของตนตามกรอบแห่งประเพณีได้แน่นอนเหมือนสมัยก่อน ดังนั้นผู้ที่ยึดถือโครงสร้างครอบครัวแบบเก่าอาจจะเกิดความไม่พอใจหรือไม่สบายใจ ถ้าหากสามีภรรยาไม่ปฏิบัติตามสิ่งที่เขายึดถือ เช่น สามีควรมีอำนาจเหนือภรรยา ภรรยาควรอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ลูกๆควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยก็อาจจะแย้งว่าความคิดแบบเก่าๆ ไม่เป็นประชาธิปไตย ขาดความเสมอภาค ไม่ยุติธรรม และหญิงมีฐานะด้อยกว่า เป็นต้น นอกจากนี้ครอบครัวที่ยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีก็อาจจะมีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆเป็นการคุกคามค่านิยมที่เขายึดถือและอาจไม่พอใจถ้าไม่ได้ดังที่ตนคิด แต่ความคิดเช่นนี้ก็ไม่ได้มีอยู่ในคนทุกคน เพราะบางคนชอบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบางอย่าง เช่น สถานภาพหรือฐานะของสตรี ดังนั้นหากสถานภาพของสตรีเปลี่ยนไปก่อให้เกิดทัศนคติใหม่ขึ้นในสังคม เช่น การหย่าร้าง การแยกกันอยู่ เพราะถือว่า การแต่งงานคือผลผลิตของความทุกข์ การหย่าร้างคือการยอมรับความล้มเหลวของชีวิตคู่ที่ไม่อาจจะทนอยู่ร่วมกันได้ต่อไป ซึ่งการแตกแยกก็ดี การทอดทิ้งก็ดี การหย่าร้างก็ดี จึงเป็นผลของกระบวนการของความไม่เป็นระเบียบมากกว่าจะเป็นสาเหตุ

การวิจัยที่ศึกษาถึงชีวิตครอบครัวในแหล่งเสื่อมโทรม (ชลาทิพย์ ปุณณะบุตร, 2524:26) ซึ่งศึกษาเฉพาะครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์จากกองสงเคราะห์เด็กและบุคคลวัยรุ่น ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย ในระหว่างปี พ.ศ.2521 จำนวน 50 ครอบครัว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์เป็นครอบครัวที่มีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในสังคมเมืองในลักษณะรุนแรงทางด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูบุตรดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ จากผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์ประสบปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในสังคมเมืองมากสาเหตุหนึ่ง คือการมีอาชีพไม่แน่นอน มีรายได้ต่ำ ซึ่งรายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อเดือน เท่ากับ 1,362 บาท โดยพบว่าหัวหน้าครอบครัวและภรรยาส่วนใหญ่เป็นคนชนบทที่อพยพเข้ามาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ไม่มีความรู้ความชำนาญในอาชีพเฉพาะอย่าง ประกอบกับมีการศึกษาต่ำซึ่งส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถม และไม่ได้เรียนหนังสือ ทำให้ต้องทำงานหนัก ใช้แรงงานเป็นกรรมกร ค่าขายหาบเร่ ต้องอาศัยอยู่ในแหล่งเสื่อมโทรม มีสภาพความเป็นอยู่อย่างแร้นแค้น แม้ว่าภรรยาจะออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหารายได้ให้กับครอบครัวก็ตาม รายได้ก็ยังไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว ซึ่งไม่มีใครช่วยเหลือได้แม้ญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในสลัมคลองเตยด้วยกันก็ไม่สามารถช่วยเหลือได้มาก โดยเฉพาะในเรื่องเงิน เพราะต่างก็มีฐานะยากจนเหมือนกัน ปัญหาเศรษฐกิจการครองชีพจึงเป็นปัญหาที่ครอบครัวผู้ได้รับการสงเคราะห์ประสบอยู่ตลอดเวลา

ความสัมพันธ์ในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า ครอบครัวผู้ได้รับการสงเคราะห์จะมีปัญหาภายในครอบครัวมาก มีถึง 40% ที่หัวหน้าครอบครัวเป็นผู้หญิงเนื่องจากสามีเสียชีวิต สามีทอดทิ้ง สามีจำคุก สามีป่วยทำงานไม่ได้ และสามีไม่รับผิดชอบต่อครอบครัว นอกจากนี้ครอบครัวดังกล่าวยังมีความขัดแย้งทะเลาะวิวาทกัน ซึ่งมีสาเหตุมาจากเงินไม่พอใช้จ่ายในครอบครัว สามีเมาสุรา และสามีไปติดพันผู้หญิงอื่น ชีวิตในครอบครัวไม่มีความสุข ความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกแยก เนื่องจากหัวหน้าครอบครัวขาดความรับผิดชอบ ทำให้มีการหย่าร้าง ทอดทิ้งกัน เป็นจำนวนค่อนข้างสูงในครอบครัวผู้ได้รับการสงเคราะห์ทั้งหมด เป็นผลให้มีการกระทำรุนแรงในครอบครัวเกิดขึ้น

ในสภาพแวดล้อมแบบเมือง ครอบครัวค่อนข้างจะมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวแยกตัว (Isolated nuclear family) (Anderson,1973) อันเป็นสภาพที่พบเห็นในสังคมเมืองในประเทศอุตสาหกรรมทั่วไป กล่าวคือมีลักษณะที่แยกอยู่เพียงลำพังขาดความสนใจในผู้อื่นมากขึ้นดังนั้นครอบครัวในเมืองจึงเป็นกลุ่มสังคมเล็กๆ ซึ่งคบหาสมาคมใกล้ชิดกันเฉพาะกลุ่มภายในครอบครัวเสียงเป็นส่วนใหญ่ ครอบครัวไทยในเมืองก็มีแนวโน้มเช่นนี้มากขึ้นเช่นกัน

ความสัมพันธ์ที่ไม่ราบรื่นในครอบครัวอาจเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการอันได้แก่

- ความขัดแย้งในเรื่องค่าใช้จ่าย
- ความคาดหวังในชีวิตสมรส
- ความขัดแย้งกันในค่านิยมของการดำรงชีวิตครอบครัว

จากข้อมูลกองการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ในช่วงปี พ.ศ.2530-2535 อัตราการจดทะเบียนหย่ามีแนวโน้มสูงขึ้นเล็กน้อย จากอัตราการจดทะเบียนหย่า 3.1 ต่อหนึ่งพันครอบครัว ในปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 3.7 ต่อหนึ่งพันครอบครัว ในปี 2535 ถ้าเปรียบเทียบเป็นรายภาค กรุงเทพมหานครมีอัตราการจดทะเบียนการหย่าสูงสุดในแต่ละปี และเพิ่มเป็น 8.0 ต่อหนึ่งพันครอบครัว ในปี 2535 รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 3.9 3.5 2.6 และ 2.5 ต่อหนึ่งพันครอบครัว ตามลำดับ

2.1.7 การข่มเหงทารุณ (Abuse)

ในขณะที่มีความจำเป็นต้องศึกษาสภาพและสาเหตุของการข่มเหงทารุณภรรยาและบุตร (Wife and Child Abuse) แต่ก็เป็นที่ยากที่จะให้คำจำกัดความของการข่มเหงทารุณ (Abuse) ทั้งนี้เพราะสมาชิกในครอบครัวเองอาจถือว่า การตบตีบางลักษณะเป็นการสมควร เช่น การสั่งสอนตักเตือนในขณะที่การตบตีลักษณะเดียวกันนั้นถ้ากระทำต่อผู้อื่นที่มีใช้สมาชิกภายในครอบครัวแล้วอาจถือว่าเป็นการทำร้ายร่างกายอันเป็นความผิดอาญา (อ้างใน พร เพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:10)

ผู้สนใจศึกษาเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว (Family Violence) พยายามที่หาความหมายของการข่มเหงทารุณร่วมกัน เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อการให้เป็นที่เข้าใจตรงกันในการศึกษาการวิจัยการจัดประชุม และตลอดจนเพื่อทราบว่าพฤติกรรมรุนแรงในครอบครัวระดับใดซึ่งไม่เป็นการข่มเหงทารุณ และหน่วยงานต่างๆ เช่น การสังคมสงเคราะห์ ศูนย์พิทักษ์สิทธิสตรีและเด็กต่างๆ ไม่จำเป็นต้องยื่นมือไปเกี่ยวข้องเดือดร้อนช่วยเหลือ เป็นต้น

เดิมมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการข่มเหงทารุณเด็ก เช่น C.Henry Kempe (1962) ซึ่งเป็นแพทย์ที่เคยเขียนบทความเกี่ยวกับลักษณะของเด็กที่ถูกตีอย่างทารุณ (The Battered Child Syndrom) ได้ให้คำจำกัดความของการข่มเหงทารุณเด็กว่าเป็นลักษณะทางคลินิก (a clinical condition) เช่น เป็นลักษณะทางอาการซึ่งวินิจฉัยได้โดยการแพทย์และมองเห็นได้จากลักษณะทางกายภาพอันเกิดจากการทำร้ายร่างกายโดยเจตนา(อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

การให้คำจำกัดความดังกล่าวเน้นเฉพาะการทำร้ายร่างกายเท่านั้น แต่ศูนย์กลางเกี่ยวกับการข่มเหงทารุณ และการทอดทิ้งเด็กแห่งชาติของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา (The National Center on Child Abuse and Neglect) ซึ่งตั้งขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ.1974 ได้ให้คำจำกัดความของการข่มเหงทารุณเด็กว่ามีใช้จำกัดเพียงเฉพาะการข่มเหงทารุณทางร่างกายเท่านั้น แต่รวมไปถึงการข่มเหงทารุณในทางอื่นอีกด้วย หน่วยงานนี้ได้ให้ความหมายของคำว่า "การข่มเหงทารุณ" คือ

"การทำร้ายทั้งทางร่างกายหรือทางจิตใจ ทางเพศ การทอดทิ้งไม่ดูแลหรือการดูแลที่บกพร่องแก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยผู้ที่ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก (Child's welfare) เป็นสถานการณ์ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสุขภาพและสภาพความเป็นอยู่ของเด็กนั้นตกอยู่ในลักษณะเป็นอันตรายหรือส่งถึงอันตราย (harmed or threatened)"

แต่คนส่วนใหญ่เชื่อว่าการตีบุตรเป็นเรื่องปกติจำเป็นและเป็นสิ่งดีเกือบร้อยละ 100 ของบิดามารดารายงานที่ตนเคยตีบุตรของตนเองและมีจำนวนมากถึงหนึ่งในสี่ของผู้ชายและหนึ่งในหกของเพศหญิง มีความเห็นว่าเป็นการเหมาะสมที่สามีจะตีภรรยาของตนได้ (Stark and McEvoy, 1970) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ความรุนแรงในครอบครัวบางกรณีไม่ใช่การข่มเหงทารุณ (Abuse) ดังนั้นการทราบระดับการยอมรับว่าพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวว่ามีลักษณะใดเป็นการใช้กำลังโดยปกติ (normal acts of 'force') และลักษณะพฤติกรรมใดเป็นความรุนแรงที่มีอันตราย (harmful acts of 'violence') นั่นคือเป็นการหาเกณฑ์ว่า อะไรคือพฤติกรรมความรุนแรงในครอบครัวระดับที่ยอมรับได้และยอมรับไม่ได้ (acceptable and unacceptable) (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

2.1.8 การข่มเหงทารุณบุตร (Child Abuse)

การศึกษาความรุนแรงในครอบครัวอเมริกันพบว่าร้อยละ 86 ของตัวอย่างอเมริกันเห็นด้วยว่าเยาวชนต้องได้รับการสั่งสอนอย่างเข้มงวด (Strong discipline) การตีบุตรเป็นเรื่องจำเป็นและเป็นสิ่งที่ดี และเกือบร้อยละ 100 ของบิดามารดารายงานว่า ตนเคยตีบุตรตน (Stark and McEvoy, 1970) (อ้างใน พรพิชญ เพชรสุขศิริ, 2539:13)

ความพยายามที่จะสำรวจจำนวนว่าในสหรัฐอเมริกาเกิดเหตุการณ์การข่มเหงทารุณเด็กมากน้อยเพียงใดไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เพราะปัญหาการรายงานของแพทย์ทางคลินิกเช่นการเจ็บป่วยของเด็กแม้ว่าจะมีสาเหตุมาจากการถูกบิดามารดาข่มเหงทารุณ แต่การแจ้งเหตุการณ์เจ็บป่วยอาจไม่ตรงกับความจริงตลอดจนเด็กอาจไม่ได้ถูกนำเข้ามารักษาแม้จะเจ็บป่วยหรือมีบาดแผล หรือการแจ้งสาเหตุการได้รับบาดเจ็บว่าเป็นเพราะอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม ในขณะที่มีเด็กจำนวนมากที่ตกการสำรวจไม่ได้ถูกรายงานถูกข่มเหงทารุณ จำนวนเด็กที่ถูกข่มเหงทารุณก็มีสูงมากจากการสำรวจของ The National Center on Child Abuse and Neglect (1980) ประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่ามีเด็กได้รับการข่มเหงทารุณในอัตรา 10.5 คนต่อเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทุกๆ 1,000 คน

ในขณะเดียวกัน American Humane Association (1980) ก็สำรวจประจำปีพบว่า ในปี ค.ศ. 1980 มีรายงานเหตุการณ์การข่มเหงทารุณและทอดทิ้งเด็กจำนวนถึง 788,844 ราย ในจำนวนนี้ร้อยละ 61 ถูกเลี้ยงดูอย่างทอดทิ้ง ร้อยละ 20 ได้รับความเจ็บแบบเล็กน้อย (minor injuries) ร้อยละ 13 ถือว่าเป็นพวกที่ได้รับการข่มเหงปฏิบัติมิชอบ

ทางอารมณ์ (emotional maltreatment) ร้อยละ 7 ได้รับการข่มเหงทารุณปฏิบัติมิชอบทางเพศ (sexual maltreatment) และมีจำนวนร้อยละ 4 ที่ได้รับบาดเจ็บขั้นสาหัส (major injury)

ส่วน Gelles (1980) ได้ศึกษาความเสี่ยงของการที่บิดามารดาแสดงความรุนแรงต่อบุตร โดยแบ่งพฤติกรรมได้ 8 ประเภท คือ

- 1). โยนสิ่งของใส่บุตร
- 2). ผลัก กระชาก เขย่า เด็ก
- 3). ตบหน้าหรือตีกัน (ด้วยมือ)
- 4). เตะกัด ต่อยด้วยหมัด
- 5). ตีด้วยไม้หรือของบางอย่าง
- 6). ตบตีอย่างรุนแรง
- 7). ชูด้วยมีดหรือปืน
- 8). ใช้มีดหรือปืน

และพบว่าอันดับแรกบิดามารดาส่วนใหญ่แสดงความรุนแรงต่อเด็กด้วยการตบหน้า ฟาดกัน ผลักกระชาก หรือเขย่าเด็ก แต่อย่างไรก็ตามมีบางรายถึงกับใช้ปืน มีด ชูหรือทำร้ายเด็กก็มี

สำหรับประเทศไทยไม่มีการวิจัยสำรวจอย่างจริงจัง แต่เหตุการณ์ข่มเหงเด็กมักพบในข่าว หนังสือพิมพ์เสมอๆ เช่น เด็กหญิงวัย 2 เดือน ถูกแม่บังเกิดเกล้าโยนจากตึกโรงพยาบาลมงกุฎเกล้า สูง 10 ชั้น ตกลงมา ตายสยดสยองอย่างน่าสมเพช ซึ่งภายหลังถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวดำเนินคดี ในข้อหา ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา (นสพ. ไทยรัฐ 4 ก.ค.2541 หน้า 1) ซึ่งส่วนมากจะเป็นการร้องเรียนไปทางกรมประชาสงเคราะห์และมูลนิธิที่คุ้มครองเด็กซึ่งเป็นของเอกชน

2.1.9 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการข่มเหงทารุณบุตร

ในการศึกษาทางจิตวิทยาคลินิกพบว่า ผู้ที่มีระดับสติปัญญาต่ำจะมีโอกาสเป็นผู้ชอบข่มเหงทารุณบุตรมากขึ้น (Smith et al., 1973., Wright, 1971) ยิ่งไปกว่านั้นยังพบด้วยว่ามีความเจ็บป่วยทางจิตของบิดามารดาที่ ชอบข่มเหงบุตร เช่น บุคลิกภาพแบบเศร้าซึม (depression) บกพร่องทางวุฒิภาวะ (immaturity) และความหยาบกระด้าง (impulsiveness) (อ้างใน พรพิชญ์ เพชรสุขศิริ, 2539:15)

นอกจากนี้การดื่มเหล้าใช้ยาเสพติดก็มีความสัมพันธ์กับการข่มเหงทารุณ (Martin and Walters, 1982; Fontana, 1973) การใช้ยาเสพติดและดื่มเหล้านี้ นักวิจัยบางคน (Gelles, 1974; Straus et al., 1980) เชื่อว่าการดื่มเหล้าหรือใช้ยาเสพติดมิใช่ปัจจัยโดยตรงที่ทำให้เขาต้องทำทารุณบุตร แต่การมีเมามาใช้เป็นข้ออ้างที่สังคม

ยอมรับว่าการทำทารุณนั้นเกิด จากความมีเมตตาไม่รู้ตัว (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:15)

สาเหตุความตึงเครียดในครอบครัวก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการช่มเหงทารุณ เช่น ความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานชอบใช้การลงโทษทางกายและช่มเหงทารุณบุตร และการว่างงานหรือไม่มีงานประจำมีความสัมพันธ์กับการช่มเหงทารุณบุตร (Straus et al., 1980) (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:16)

ความตึงเครียดในครอบครัวที่นำไปสู่การช่มเหงทารุณบุตรอื่นๆ ก็ได้แก่การมีเด็กทารกเกิดใหม่ในครอบครัว การมีผู้ป่วย พิการ การเสียชีวิตของคนในครอบครัว สภาพบ้านเรือนที่ไม่ดีและการมีบุตรจำนวนมากก็มีความสัมพันธ์กับการช่มเหงทารุณบุตร (Straus et al., 1980) (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:16)

นอกจากปัจจัยดังกล่าวแล้วมีปัจจัยทางสังคมอีกนั่นคือ บิดามารดาที่ชอบช่มเหงทารุณบุตรส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (Social networks) เช่น ไม่ค่อยติดต่อกับญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ไม่ค่อยคบหาสมาคมกับเพื่อน เพื่อนบ้าน ญาติ หรือสมาคมชุมชนอื่นๆ (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:16)

อย่างไรก็ตามบุตรมีแนวโน้มว่าจะถูกมารดาช่มเหงทารุณมากกว่าบิดา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความเชื่อที่ว่ามารดามีหน้าที่รับผิดชอบในการอบรมสั่งสอนบุตรมากกว่าบิดา และบิดามักรับผิดชอบบุตรในเรื่องการเลี้ยงดูทางเศรษฐกิจมากกว่า (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:16)

การช่มเหงทารุณบุตรในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่า ผู้ที่ชินกับความรุนแรงในครอบครัวในวัยเด็กจะมีโอกาสกลายเป็นผู้ช่มเหงทารุณภรรยามากขึ้นด้วย (Gayford, 1975) และในครอบครัวที่มีความตึงเครียดสูง เช่น ปัญหาการว่างงาน ขนาดครอบครัวใหญ่ ลักษณะสภาพบ้านที่ไม่ดีก็มีความสัมพันธ์กับการช่มเหงทารุณภรรยาเช่นกัน(อ้างใน พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:18)

ในการศึกษาความรุนแรงในครอบครัวในสังคมต่างวัฒนธรรมมีข้อสรุปแตกต่างกันมาก เช่น ในประเทศจีนศึกษาพ่อแม่ที่เคยถูกบิดามารดาช่มเหงทารุณมาก่อนนั้น ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีได้กลายเป็นผู้ช่มเหงทารุณบุตรหลานของตน (Kobin, 1981) ข้อค้นพบนี้ตรงข้ามกับที่พบในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศทางตะวันตกอื่นๆ ก็คือ เด็กของประเทศเหล่านี้ที่เคยถูกช่มเหงทารุณมีโอกาสสูงมากที่จะกลายเป็นบิดามารดาที่ชอบช่มเหงทารุณบุตรของตน มากกว่าผู้ที่ไม่เคยถูกช่มเหงมาก่อน (Edgerton, 1981) แสดงว่าปัจจัยของการเป็นผู้ช่มเหงทารุณบุตรแตกต่างไปตามวัฒนธรรม (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:19-20)

ในขณะที่ไม่เป็นที่ทราบแน่ชัดว่าการมีบุตรถูกข่มเหงจะกลายเป็นบิดามารดาที่ขบข่มเหงบุตรหรือไม่นั้นยังไม่มีผู้ใดศึกษาในประเทศไทย แต่ก็สันนิษฐานได้ว่าความรุนแรงในครอบครัวจะมีผลทำให้เด็กและเยาวชนชินชาต่อความรุนแรงถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาและนิยมความรุนแรงในการแก้ปัญหาต่างๆ เพราะการมีพฤติกรรมรุนแรงเรียนรู้ได้ทางสังคมโดยการเรียนรู้จากแบบอย่าง มีนักวิจัยบางคนเชื่อว่าเด็กที่ได้รับการปฏิบัติเลวร้ายจากมารดาที่ไม่ดี ถูกข่มเหงทารุณนั้นเมื่อเติบโตส่วนใหญ่จะกลายเป็นคนต่อต้านเกร ขบข่มเหงผู้อื่นด้วย (Schmitt and Kempe, 1975) (อ้างในพรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:20)

ผู้ที่เคยถูกข่มเหงทารุณส่วนใหญ่จะกลายเป็นผู้ชอบมีพฤติกรรมรุนแรงเมื่อเติบโตขึ้นมีอัตราการใช้จ่ายเสพติดสูง ชอบเสพสุรา มีพฤติกรรมแบบอาชญากร และมีความผิดปกติทางจิตใจในอัตราสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยถูกข่มเหงทารุณ (Smith et al., 1973) นอกจากนี้ยังพบว่าผู้เคยถูกข่มเหงทารุณจะกลับกลายเป็นผู้ข่มเหงทารุณบิดามารดาตนในที่สุดด้วย (Cornells and Gelles, 1982) (อ้างใน พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ, 2539:20)

2.2 แนวคิดด้านความคับข้องใจกับความก้าวร้าว

ความก้าวร้าวอาจจะเกิดจากเหตุการณ์ตึงเครียดบางอย่าง หรือประสบการณ์ที่ไม่พึงพอใจต่างๆ เช่น กำลังเบื่อหน่าย เจ็บป่วย ปัญหาด้านการเงินและความเป็นอยู่ ฯลฯ สถานการณ์เหล่านี้อาจจะกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้ง่าย โดยเฉพาะเมื่อบุคคลเกิดอารมณ์คับข้องใจ เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ทางออกอย่างหนึ่งคือ ทำพฤติกรรมก้าวร้าว (อ้างในศิริชัย โชติรัตน์, 2538:9-10)

อย่างไรก็ตาม พลังก้าวร้าวกำหนดโดยความคาดหวังต่อการได้รางวัลและถูกลงโทษเช่นกัน ดังนั้นถ้าบุคคลคิดว่าการทำพฤติกรรมก้าวร้าวต่อผู้ที่เป็นต้นเหตุให้เขาเกิดความคับข้องใจโดยตรง อาจทำให้เขาเกิดความเดือดร้อนได้ เขาก็หาทางออกทางอ้อม เช่น แอบซุบซิบนินทา ด่า หรือสาปแช่งลับหลัง หรือไปแสดงออกที่อื่น (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวร้าวในกลุ่มวัฒนธรรมย่อย

วัฒนธรรมทั่วไปและวัฒนธรรมย่อย (General Culture และ Subcultures) สังคมในปัจจุบัน มักเป็นสังคมขนาดใหญ่ที่มีจำนวนสมาชิกไม่ต่ำกว่าหมื่นแสนล้านๆคนขึ้นไป และพลเมืองในแต่ละสังคม มักแบ่งออกเป็นคนหลายกลุ่มที่แตกต่างกันทำให้กลายเป็นสังคมที่มีความแตกต่างกันไปในหมู่สมาชิกของสังคม สังคมดังกล่าวจึงมักมีวัฒนธรรมใน 2 ระดับ คือวัฒนธรรมทั่วไปและวัฒนธรรมย่อย ขึ้นอยู่กับจำนวนของสมาชิกที่เข้าร่วมในวัฒนธรรมนั้นๆ (อ้างในงามพิศ สัตย์สงวน, 2543:30)

วัฒนธรรมทั่วไปหรือที่ ลินตัน (Linton, 1955:291) เรียกว่าวัฒนธรรมทั่วไป (general culture) และที่ เรดฟิลด์ (Resfield, 1956:4) เรียกว่า วัฒนธรรมใหญ่ (great tradition) นั้น หมายถึง วัฒนธรรมที่เป็นหลักในการดำเนินชีวิตทั่วไปของสมาชิกจำนวนมากของสังคม หรือเป็นวัฒนธรรมที่คนจำนวนมากในสังคมมีอยู่ร่วมกัน ส่วนต่างๆของวัฒนธรรมดังกล่าวจะรวมตัวกันทำให้เกิดระเบียบในสังคม แต่แต่ละคนรู้ว่าจะหวังอะไรจากผู้อื่น และผู้อื่นปฏิบัติต่อเขาอย่างไรบ้าง (อ้างในงามพิศ สัตย์สงวน 2543:30)

วัฒนธรรมย่อยหรือที่ ลินตัน (Linton) และที่ แนนด์ (Nanda, 1980:40-41) เรียกว่า “วัฒนธรรมเฉพาะ” (cultural specialities) เรดฟิลด์ เรียกว่า “little tradition” (วัฒนธรรมเล็ก) และที่ แกมสท์ (Gamst) และ นอร์แบ็ค (Norbeck, 1956:41) เรียกว่าวัฒนธรรมย่อย หมายถึงส่วนต่างๆของ วัฒนธรรมที่ใช้กันในกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้น ไม่ได้ใช้กันในทุกกลุ่มคนหรือโดยคนจำนวนมากในสังคม วัฒนธรรมย่อย มักเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทั่วไปและมักเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมทั่วไป แต่ในเวลาเดียวกันมันก็มักแตกต่างไปจากวัฒนธรรมทั่วไปด้วย วัฒนธรรมย่อยจะเด่นชัดในสังคมที่มีความแตกต่างกันในหมู่ประชากร จึงมักไม่มีวัฒนธรรมทั่วไปแต่เพียงประเภทเดียว แต่จะมีแกนกลางที่เป็นวัฒนธรรมทั่วไป และมีวัฒนธรรมย่อยอยู่จำนวนหนึ่งในสังคมนั้นด้วย (อ้างในงามพิศ สัตย์สงวน, 2543:30-31)

แบบแผนวัฒนธรรมบางอย่าง มีอยู่ร่วมกันเฉพาะในกลุ่มคนที่มีสถานภาพทางสังคมบางอย่างเท่านั้น กลุ่มคนดังกล่าวนอกจากจะปฏิบัติตามวัฒนธรรมทั่วไปบางอย่างแล้ว ยังปฏิบัติตามวัฒนธรรมย่อยเฉพาะกลุ่มตัวซึ่งมีเอกลักษณ์ของตนเองด้วย วัฒนธรรมย่อยดังกล่าวแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆได้หลายประเภท ตามสถานภาพทางสังคมประเภทต่างๆดังนี้ : สถานภาพทางเพศ สถานภาพทางอายุ สถานภาพทางอาชีพ สถานภาพทางชนชั้นหรือวรรณะ สถานภาพเชิงเชื้อชาติ หรือชนกลุ่มน้อยกลุ่มต่างๆ สถานภาพทางศาสนา เป็นต้น นอกจากวัฒนธรรมย่อยดังกล่าวซึ่งได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ชนชั้น หรือวรรณะ เชื้อชาติศาสนาแล้ว ยังมีวัฒนธรรมย่อยอีกหลายประเภทขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกหลายอย่างเช่น ลักษณะภูมิศาสตร์ ทำให้เกิดวัฒนธรรมย่อยเชิงภูมิภาคและวัฒนธรรมย่อยของคนเมือง คนชนบทขึ้นเป็นต้น (อ้างในงามพิศ สัตย์สงวน, 2543:30)

วัฒนธรรมย่อย (Subculture) วัฒนธรรมในความหมายนี้หมายถึง ความแตกต่างในวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันเช่น ในสังคมไทยมีวัฒนธรรมย่อยเชิงชนชั้นสูง กลาง หรือต่ำ วัฒนธรรมย่อยของพวกชาวเขา ชาวเล ชาวจีน มอญ เขมร ชาวเมือง ชาวชนบท นักศึกษา หมอ ผู้ชาย ผู้หญิง คนแก่ และเด็กเป็นต้น (อ้างใน งามพิศ สัตย์สงวน, 2543:32)

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อยในปัญหาความรุนแรงในครอบครัวค่อนข้างเป็นแนวคิดที่มีอิทธิพลพอสมควรในเชิงสังคมวิทยา เพราะการเข้าใจวัฒนธรรมย่อยจะทำให้เข้าใจประเด็นปัญหาทางสังคมอื่นๆได้กว้างขวางมากขึ้น วัฒนธรรมย่อยในที่นี้ก็ได้แก่ เชื้อชาติ ฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้มีรายได้น้อย ซึ่งกลุ่มคนทางสังคมเหล่านี้จะมีวิถีการดำรงชีวิต (Way of Life) ที่ค่อนข้างจะแตกต่างจากบุคคลอื่นๆในสังคมส่วนใหญ่ นอกจากนั้นคำสั่งสอน พฤติกรรมความประพฤติต่างๆของคนในสังคมก็มาจากวัฒนธรรมย่อยด้วยเช่นกัน ในกลุ่มคนต่างเชื้อชาติ ต่างฐานะทางเศรษฐกิจ

อาจจะมองหรือเข้าใจสิ่งต่างๆในสังคมไม่เหมือนกัน ผู้ให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ที่สำคัญก็คือ Wolfgang & Fersa (1967,1982) โดยทั้งสองคนมีความเชื่อว่าครอบครัวมีความสำคัญต่อมนุษย์ในทุกๆด้าน โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว การเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวจะเป็นแรงผลักดันต่อขบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่มีต่อความรุนแรงในครอบครัวต่อไป นอกจากนั้นเครือข่ายทางสังคมก็มีผลต่อเรื่องความรุนแรงในครอบครัวเช่น ในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคม ซึ่งกลายเป็น วัฒนธรรมย่อยในความคิดของผู้ชายทั่วไป นอกจากนั้นยังพบว่าคนที่อยู่ในวัฒนธรรมย่อยที่แตกต่างกัน การพิจารณาปัญหาความรุนแรงในครอบครัวก็จะแตกต่างกัน เช่น ครอบครัวคนผิวดำทางใต้สามารถอธิบายถึงสาเหตุของการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวว่ามาจากปัญหาทางเศรษฐกิจได้ดีกว่า ครอบครัวที่มีลักษณะทางสังคมที่แตกต่างอื่นๆ และนอกจากนั้นยังพบว่าผู้ชายที่มาจากครอบครัวที่มีประสบการณ์ถูกทำร้ายมาก่อน มีแนวโน้มที่จะทำร้ายครอบครัวตนเองได้สูงเช่นเดียวกัน เครือข่ายทางสังคมที่ได้กล่าวข้างต้น เช่น ผู้ชายที่อยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีแนวคิดในเรื่องความรุนแรงในครอบครัวก็จะมีแนวคิดในเรื่องความรุนแรงเป็นปกติ เมื่อศึกษาถึงครอบครัวเม็กซิกัน-อเมริกัน และครอบครัวชาว ยิว-อเมริกัน พบว่าครอบครัวเม็กซิกัน-อเมริกัน มีแนวโน้มที่จะมีปัญหาความรุนแรงในครอบครัวมากกว่าครอบครัวชาวยิว-อเมริกัน ซึ่งลักษณะนี้เป็นการศึกษาในเรื่องวัฒนธรรมย่อยด้านเชื้อชาติ (อ้างในสุดสงวน สุธีสร, 2540:31)

ระดับความก้าวร้าวของบุคคลมีไม่เท่ากัน แตกต่างกันไปในแต่ละวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ที่บุคคลได้เรียนรู้มาในวัฒนธรรมนั้นๆ โดยทั่วไปบุคคลรับค่านิยมและมีทัศนคติต่อผู้อื่นโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ ค่านิยมและทัศนคติจะเป็นตัวกำหนดในสภาพการณ์แบบนั้นหรือเวลานั้น สมควรและเหมาะสมหรือไม่ที่จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว(อ้างในศิระชัย โชติรัตน์, 2538:10)

การศึกษาหลายเรื่องแสดงว่าเหตุการณ์โหดเหี้ยมและรุนแรง จะปรากฏขึ้นบ่อยๆในบางกลุ่มสังคม เช่น ในบางชุมชนของประเทศอิตาลี ความโหดเหี้ยมและรุนแรงเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ดังนั้นผู้ต้องการเป็นสมาชิกของสังคมจะต้องยอมรับและปฏิบัติตามปทัสฐาน เพื่อรักษาความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกอื่นและเพื่อจะมีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยที่ถือความโหดเหี้ยมรุนแรงเป็นค่านิยม จึงมีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุการณ์ก้าวร้าวรุนแรงขึ้นบ่อยครั้งกว่าสังคมอื่น โดยถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา เป็นค่านิยมของสังคมและพยายามเสริมสร้างทัศนคตินั้น มีการให้รางวัลกับผู้ประพฤติสอดคล้องตรงกับความต้องการของสังคม ส่วนผู้ที่ไม่เห็นด้วยหรือขัดขวางต่อต้านก็อาจถูกลงโทษจากกลุ่ม (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าวัฒนธรรมย่อยจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางสังคมของบุคคลส่วนมาก แต่มิได้มีความหมายว่าทุกคนจะยอมรับค่านิยมของกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนั้นเสมอไปขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลด้วย ผู้ที่มีบุคลิกภาพอ่อนไหวย่อมมีแนวโน้มจะรับอิทธิพลของกลุ่มมากกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพแข็งแกร่งเป็นตัวของตัวเอง นอกจากนั้น

บุคคลอาจเป็นสมาชิกของกลุ่มหลายกลุ่ม ย่อมจะคล้อยตามค่านิยมของกลุ่มที่มีความสำคัญต่อเขามากที่สุด ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมจะต้องคำนึงถึงตัวแปรเหล่านี้ด้วย (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับภาวะไร้ระเบียบทางสังคม (Social Disorganization)

สังคมที่ไม่เป็นระเบียบคือ สังคมที่ไม่สามารถจะควบคุมสมาชิกของสังคมให้ปฏิบัติ ตามระเบียบแบบแผนที่วางไว้โดยทั่วไป ทุกสังคมมักจะวางกฎเกณฑ์ หรือบรรทัดฐานบางอย่างให้สมาชิกที่มาอยู่ ร่วมกันได้ใช้เป็นแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบ ความเป็นระเบียบนี้ไม่ใช่เกิดจากการใช้อำนาจแต่เป็นการยอมรับกฎเกณฑ์ร่วมกันอย่างไรก็ตาม ความไม่เป็นระเบียบในสังคม มีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ

2.4.1 ความล้มเหลวของกลุ่มจารีตประเพณี ปกติแต่ละบุคคลจะรักษาค่านิยมและความมุ่งหวังตลอดจนกฎเกณฑ์ต่างๆของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก วิธีการถ่ายทอดก็อาจออกมาในรูปแบบบังคับให้ทุกคนกระทำตาม ซึ่งวิธีนี้จะได้ผลต่อเมื่อสถาบันถ่ายทอดความรู้เช่น ครอบครัว โรงเรียน รัฐบาล มีเสถียรภาพ แต่ถ้าขาดหลักสำคัญในการทำงานร่วมกันหรือไม่ประสานกัน จะทำให้สถาบันไม่อาจจะ ถ่ายทอดและรักษาค่านิยมต่างๆของสังคมได้ เพราะขาดความยึดมั่นหรือขาดความศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งความไม่เป็นระเบียบในสังคมนี้เป็นมูลฐานเบื้องต้นที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆได้ เช่น เด็กกระทำผิด อาชญากรรม เป็นต้น

2.4.2 ความขัดแย้งระหว่างกฎเกณฑ์กับความมุ่งหวัง เมื่อกลุ่มจารีตประเพณีในสังคมสลายลงหรือไม่สามารถรักษาน้ำที่ของตนได้ สมาชิกของกลุ่มจะขาดความศรัทธา ดังนั้น ค่านิยมของกลุ่มอาจจะมีผลในทางตรงกันข้าม เพราะไม่มีอะไรเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้กลุ่มมีความเข้าใจหรือปฏิบัติสอดคล้องในแนวเดียวกัน (สุพัทธา สุภาพ, 2539:39)

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย (Sytematic Male preferenee)

เป็นความเชื่อที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคม ทำให้หญิงต้องตกเป็นเบี้ยล่างในครอบครัวไม่ว่าจะอยู่ในฐานะของบุตรหญิง การมองหญิงว่าเป็นเพศอ่อนแอ เป็นเครื่องบำบัดความใคร่ของชายนำมาซึ่งความรุนแรงทางเพศ การข่มขืนกระทำชำเรา และการกระทำทารุณกรรมทางเพศแก่เด็กหญิงซึ่งไม่มีทางจะปกป้อง ตนเองได้ พฤติกรรมดังกล่าวนี้ได้แพร่ขยายไปถึงการล่อลวงเด็กหญิงมาเป็นโสเภณี ซึ่งเป็นการกระทำที่ เลวร้ายที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาติไทย

Dobash & Dobash (1979:72) นักสังคมวิทยา กล่าวว่าเรามากได้เรียนรู้ว่าผู้หญิงจะต้องแต่งงานและมีบทบาทหน้าที่เป็นภรรยา เป็นมารดา ผู้ชายทำงานนอกบ้านและหาเลี้ยงครอบครัว การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม

และขบวนการเรียนรู้ทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญ จะเห็นว่าแนวคิดนี้เป็นความเชื่อพื้นฐานในเรื่องผู้ชายใหญ่กว่าผู้หญิง ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกสังคม และเป็นพื้นฐานความคิดความเชื่อที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมหรือการกระทำอื่นๆ ในหลายรูปแบบสาเหตุหนึ่งของการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวก็คือ การที่ผู้ชายมีแนวคิดที่ตนเองเป็นใหญ่กว่าผู้หญิง จะสามารถทำอะไรก็ได้ เพราะค่านิยมทางสังคมดูเหมือนจะเปิดทางไว้แล้ว โดยแนวความคิดว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับ ความมีอคติ (Perception Bias)

เป็นสิ่งที่เพศหญิงได้รับจากครอบครัว ปรากฏจากการเหยียดหญิงลงเป็นแรงงานชั้นต่ำในครัวเรือนในครอบครัวจำนวนมากที่ภริยามีหน้าที่ทำครัว ทำความสะอาดบ้านและเลี้ยงดูบุตร โดยห้ามบริภาษบ่นหรือโต้แย้ง แรงงานที่ภริยาได้ลงไปในครอบครัวเป็นแรงงานที่ปราศจากเงินเดือนหรือรายได้จากสามี คงมีเพียงเงินจุนเจือเล็กน้อยที่สามีให้ความกรุณา

นักสังคมวิทยาผู้หนึ่งคือ Martin (1976:53) ได้กล่าวว่า “ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวเป็นมากกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาเฉพาะในครอบครัว หรือเป็นปัญหาส่วนตัวของคู่สมรส แต่ความรุนแรงในครอบครัวชี้ให้เห็นโครงสร้างแบบดั้งเดิมของครอบครัว ทศคติที่สังคมมีต่อผู้หญิง ต่อชีวิตสมรส รวมทั้งกฎหมายและบริการทางสังคมอื่นๆ ในสังคม โครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมของสังคมอเมริกัน ปัจจุบันเป็นสิ่งที่ไม่ให้ความเป็นธรรมต่อผู้หญิงค่อนข้างมาก”

2.7 ทฤษฎีความสัมพันธ์ของความแตกต่าง

ศาสตราจารย์ซัทเธอร์แลนด์ (Sutherland) นักอาชญาวิทยาชาวอเมริกัน ผู้เขียนตำรา “หลักอาชญาวิทยา” (Principles of Criminology) และเป็นผู้สร้าง “ทฤษฎีความสัมพันธ์ของความแตกต่าง” (Theory of Differential Association) ได้ให้ข้อคิดเห็นมีประเด็นสำคัญว่า “พฤติกรรมทางอาชญากรรมเรียนรู้กันได้โดยการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่มและความประพฤตินี้ที่แสดงออกมาในลักษณะที่จะเป็นอาชญากรนั้น ขึ้นอยู่กับความแตกต่างในช่วงระยะเวลาและความสม่ำเสมอในการ ติดต่อกับความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน” จากข้อคิดเห็นดังกล่าว ซัทเธอร์แลนด์ ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า พฤติกรรมทางอาชญากรรมสามารถถ่ายทอดจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่งได้โดยขบวนการดังต่อไปนี้ (อ้างในยุบลวรรณ ประมวลรัฐการ, 2541:282)

2.7.1 พฤติกรรมทางอาชญากรรมสามารถเรียนรู้กันได้ ซัทเธอร์แลนด์ มีความเชื่อว่า พฤติกรรมทางอาชญากรรมมิใช่เป็นการถ่ายทอดทางกรรมพันธุ์ แต่เกิดจากการเรียนรู้และการฝึกรอบม โดยเหตุนี้บุคคลที่มีได้รับการอบรมให้ประกอบอาชญากรรมจะไม่ได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมทางอาชญากรรม เช่นเดียวกับบุคคลที่จะแก้เครื่องยนต์ได้ จะต้องได้รับการฝึกฝนวิธีการแก้เครื่องยนต์มาอย่างดีแล้ว

2.7.2 พฤติกรรมทางอาชญากร สามารถเรียนรู้ได้จากบุคคลอื่น โดยขบวนการติดต่อ ขบวนการดังกล่าวนี้เป็นได้ทั้งการอบรม สั่งสอน ได้พบเห็น หรือรับรู้คำบอกเล่าสืบต่อกันมา รวมทั้งการเลียนแบบจากวิธีต่างๆ

2.7.3 หลักการสำคัญของการเรียนรู้พฤติกรรมทางอาชญากรจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้มีการติดต่อกันอย่างใกล้ชิดภายในกลุ่ม ซึ่งในประเด็นนี้ ชัทเธอร์แลนด์มีความเห็นว่า การติดต่อโดยผิวเผินหรือเป็นการพบปะชั่วคราวรวมตลอดถึงการได้พบเห็นจากภาพยนตร์และหนังสือพิมพ์อย่างฉาบฉวย ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญของการถ่ายทอดพฤติกรรมทางอาชญากรรม

2.7.4 เมื่อมีการเรียนรู้พฤติกรรมทางอาชญากร การเรียนรู้จะประกอบด้วย

- 1). วิธีที่จะประกอบอาชญากรรม ซึ่งอาจจะมีความยากง่ายแตกต่างกันออกไป
- 2). แรงบันดาลใจ แรงขับภายใน ความมุ่งหมายและทัศนคติ

2.7.5 การเรียนรู้ถึงแรงบันดาลใจ และแรงขับดันภายในดังกล่าวข้างต้นจะเป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติต่อกฎหมายของบ้านเมืองในทางที่นิยมชมชอบหรือเป็นปฏิบัติก็ได้ ทั้งนี้เพราะในบางสังคมสมาชิกจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้รู้จักเคารพในกฎหมายของบ้านเมืองแต่ในกลุ่มนอกกฎหมาย หรือคิดว่าตนเองอยู่เหนือกฎหมาย ย่อมจะถือว่าการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายของบ้านเมืองเป็นค่านิยมที่จะได้รับการยกย่อง

2.7.6 บุคคลกระทำผิด เพราะเห็นว่าการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งที่มีความค่านิยมมากกว่า การปฏิบัติตามกฎหมาย ประเด็นนี้ ถือว่าเป็นหลักการสำคัญของทฤษฎีความสัมพันธ์ของความแตกต่างเพราะโดยสภาพธรรมชาติแล้ว พฤติกรรมของบุคคลจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมที่จะชักนำไปในทางเรื่องสอนลูกให้เป็นใจคงจะนำมาอธิบายในประเด็นนี้ได้เป็นอย่างดี กล่าวโดยสรุปก็คือ บุคคลที่จะกลายเป็นอาชญากรก็เพราะมีความเกี่ยวข้องและความเคยชินต่อพฤติกรรมทางอาชญากรจนถูกกลืนหรือถลำตัวเข้าไปอยู่ภายใต้อิทธิพลทางวัฒนธรรมของหมู่โจร

2.7.7 ความสัมพันธ์ของความแตกต่าง หมายถึงความแตกต่างในช่วงระยะเวลาความสม่ำเสมอและลำดับเหตุการณ์ที่จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์กับความประพฤติทางอาชญากร หรือประเพณีที่เป็นปฏิบัติต่ออาชญากร

ในกรณีของบิดามารดาที่ทำร้ายร่างกายบุตรอาจจะกล่าวได้ว่าเกิดจากการเรียนรู้จากกลุ่มของบุคคลที่มีความใกล้ชิด เช่น เพื่อน หรือผู้ที่เป็นญาติ หรือเคยเห็นจากครอบครัวของตนเอง เพราะฉะนั้นเมื่อตัวเองเป็นผู้ใหญ่ก็มองว่าพฤติกรรมดังกล่าวนั้นเป็นที่ถูกต้อง เกิดการเรียนรู้โดยที่ไม่รู้ตัวเพราะว่าได้เห็นการกระทำเช่นนั้นซ้ำๆจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต การกระทำเช่นนั้นก็ทำให้มองว่าไม่ผิดแปลกไปกว่าสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติ จนกลายเป็นสิ่งที่กลุ่มที่ใกล้ชิดของตนเองยึดถือปฏิบัติจนเกิดความเคยชิน

2.8 ทฤษฎีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

โรเบิร์ต เค. เมอร์ตัน (Robert K. Merton, 1956) นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่ เป็นระเบียบของสังคม เขาเห็นว่า พฤติกรรมผิดสังคมเกิดขึ้นเนื่องจากสภาวะขัดแย้งกันภายในชุมชนที่เรียกว่า อโนมี (Anomie) แต่เมอร์ตันสนใจโครงสร้างทางสังคมที่มีอิทธิพลเหนือบุคคลในสังคม โดยเน้นความขัดแย้งระหว่างโครงสร้าง ทางสังคมและวัฒนธรรมและระหว่างความมุ่งหมายปลายทางในรูปคุณค่าทางวัฒนธรรม และวิธีการที่สังคมจัดให้ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย เมอร์ตันเห็นว่าโครงสร้างทางสังคมมีองค์ประกอบ 2 อย่างคือ (อ้างในยุบลวรรณ ประมวลรัฐ การ 2541:284)

2.8.1 จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ทางด้านวัฒนธรรม (Culturally defined goals) ถือว่าเป็น วัตถุประสงค์ที่ถูกต้องของสมาชิกในสังคม วัตถุประสงค์เหล่านี้มีความสัมพันธ์ต่างกันไปเป็นสิ่งที่มีความค่า เป็นรากฐาน ต่อความเป็นอยู่ของกลุ่ม เช่น เสรีภาพในการศึกษา การค้าและความเสมอภาคกันในสังคม

2.8.2 วิธีที่ได้รับการยอมรับเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้นๆ (Institutionalized means) เกี่ยวกับ ศีลธรรมแห่งจรรยาและสถาบันเป็นระเบียบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เช่นการใช้อำนาจบังคับ การแข่งขันโดยเสรีและ การผูกขาด เป็นต้น

พฤติกรรมผิดสังคมเกิดขึ้น เนื่องจากขาดความสมดุลย์ หรือเกิดการขัดแย้งระหว่างองค์ประกอบทั้งสองอย่าง ถ้ามีการเน้นในวัตถุประสงค์และวิธีทางหรือบรรทัดฐานเท่ากัน สังคมก็มีความเป็นระเบียบ แต่ถ้าเน้นในจุดมุ่งหมาย มากกว่าวิธีการหรือบรรทัดฐาน กฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานก็สลายตัว บรรทัดฐานไม่สามารถใช้บังคับกับบุคคลได้ เป็น สภาพที่ขาดบรรทัดฐาน เรียกว่า “อโนมี (Anomie)” เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมผิดบรรทัดฐานหรือพฤติกรรมผิดระเบียบ

ในกรณีบิดามารดาทำร้ายบุตรสามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวของบิดามารดาเป็น พฤติกรรม เบี่ยงเบนในลักษณะที่เป็นการเบี่ยงเบนทางการกระทำ (Action Deviance) เนื่องจากเป็นสิ่งที่ขัดต่อความคาดหวังของ สังคม (Cultural Goals) ซึ่งเน้นเรื่องการให้ความรัก ความอบอุ่น การปกป้องคุ้มครองลูก โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติ (Means) ที่ชัดเจน คือการทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยสุจริต ในกรณีนี้จึงเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนเพราะบิดามารดาที่ทำร้าย บุตรส่วนใหญ่เป็นบุคคลที่มีได้ปฏิบัติหน้าที่ ตามความคาดหวังของสังคม และทำการทุบตีลูก เนื่องจากภาวะคับข้อง ใจที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายทางสังคมที่กำหนดไว้ (สุพัตรา สุภาพ, 2531:43)

2.9 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่เกี่ยวกับความก้าวร้าว

ความก้าวร้าวของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่น ความก้าวร้าวมิได้เป็นผลของสัญชาตญาณหรือแรงขับซึ่งเกิดจากความคับข้องใจ แต่เป็นผลของการเรียนรู้จากการสังเกตหรือการเลียนแบบจากปทัสฐานทางสังคม การได้รับรางวัลและการถูกลงโทษ ยิ่งพฤติกรรมก้าวร้าวนั้นได้รับการเสริมแรงมากเท่าไร ก็มีแนวโน้มที่จะเกิดพฤติกรรมนั้นขึ้นอีกเท่านั้น(อ้างใน ศิริระชัย โชติรัตน์, 2538:8)

บุคคลที่เกิดความคับข้องใจ เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางมิให้ไปสู่เป้าหมายหรือมีอารมณ์รุนแรงเนื่องจากเหตุการณ์ตึงเครียดบางอย่าง อารมณ์จะกระตุ้นให้เกิดการตอบสนองต่างๆกัน แล้วแต่บุคคลเคยเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการตึงเครียดนั้นๆ อย่างไร คนที่มีความคับข้องใจบางคนอาจจะวิ่งไปให้ผู้อื่นช่วยหรืออาจจะหลบไปเสียจากสถานการณ์นั้น ขณะที่บางคนอาจจะก้าวร้าวหรือบางคนกลับพยายามจะเอาชนะอุปสรรคนั้น ขึ้นอยู่กับว่าในอดีตที่ผ่านมาแต่ละคนเคยใช้วิธีการใดเพื่อลดความคับข้องใจที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้เป็นตัวกำหนดสำคัญที่ทำให้มนุษย์มีความก้าวร้าว (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

การเสริมแรง ผลงานวิจัยเรื่องชี้ให้เห็นบทบาทสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ด้วยการเสริมแรง ซึ่งมีทั้งการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรงที่บุคคลทำพฤติกรรมนั้นแล้วได้รับรางวัลหรือถูกลงโทษ และการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น การที่บุคคลมีพฤติกรรมบางอย่าง เช่น พฤติกรรมก้าวร้าว เป็นผลของการคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลนั้นว่า ทำพฤติกรรมก้าวร้าวแล้วจะได้รับรางวัล หรือเคยทำแล้วได้รับรางวัลจึงมีแนวโน้มจะทำซ้ำอีก การให้สิ่งเสริมแรงในระดับบุคคล นอกจากจะให้ป็นวัตถุ สิ่งของถูกใจ หรือให้รางวัลที่เป็นสัญลักษณ์แล้วยังหมายถึงการให้ความรัก ความเอาใจใส่ให้คำชมเชย ให้การยกย่อง สนับสนุน และแสดงการยอมรับด้วย(อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

การลงโทษ การลงโทษทางกายเป็นวิธีดัดรูปพฤติกรรมที่ใช้ได้ผลน้อยกว่าการเสริมแรง บ่อยครั้งการเขียนตีเด็กอาจไม่ได้ผลตามที่บิดามารดาต้องการ อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กแสดงผลคล้ายคลึงกันว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในสภาพที่มีความก้าวร้าวรุนแรง โตขึ้นจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่ก้าวร้าวรุนแรง และบิดามารดาที่ลงโทษเด็กเมื่อมีพฤติกรรมก้าวร้าว ด้วยการก้าวร้าว นั้น อาจจะเป็นการส่งเสริมและเป็นแบบอย่างพฤติกรรมก้าวร้าวให้เด็กเลียนแบบได้ในภายหลัง และจากการศึกษาวิจัยโดย Eron และคณะสรุปว่าบิดามารดาที่ใช้วิธีการลงโทษบุตรโดยการเขียนตีบ่อยๆ มักจะมีบุตรที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวมากกว่าบิดามารดาที่ไม่ค่อยลงโทษบุตรโดยการเขียนตี (Eron et al.,1971) (อ้างในศิริระชัย โชติรัตน์, 2538:9)

การเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญอันหนึ่งที่ทำให้ บุคคลมีรูปแบบพฤติกรรมใหม่ เช่น การเรียนรู้ของเด็กส่วนมากมักเป็นผลของการเลียนแบบจากผู้ใหญ่ ในการศึกษาหลายๆเรื่อง ได้แสดงว่าการเห็นแบบอย่างการก้าวร้าวจะมีผลต่อพฤติกรรมมากน้อยแค่ไหนนั้น มีตัวแปรหลายประการเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องด้วย เช่น

การได้รับรางวัลหรือการถูกลงโทษของตัวแบบพฤติกรรมก้าวร้าว นั้น ตัวแบบที่มีสถานภาพสูงและมีอำนาจในการให้รางวัล และยังไปกว่านั้นยังพบว่าตัวแบบในภาพยนตร์หรือในโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากเท่ากับตัวแบบที่เป็นคนจริงๆ (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

โทรทัศน์กับความก้าวร้าว มีข้อเท็จจริงจากการศึกษาหลายเรื่องแสดงความโดดเด่นของมุนแรงในรายการโทรทัศน์มีผลกระทบต่อพฤติกรรมและทัศนคติของผู้ชมโดยเฉพาะเด็กๆ ได้ผลการศึกษาวิจัยสรุปไว้ว่า เด็กและเยาวชนมีแนวโน้มจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้นหลังจากดูรายการที่มีเนื้อหาสาระรุนแรงทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะเด็กได้เรียนรู้แนวทางและวิธีการใหม่ๆ ในการก้าวร้าวจากรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น นอกจากนั้นการดูรายการโทรทัศน์ดังกล่าวยังจะทำให้เด็กมีการควบคุมความรู้สึกก้าวร้าวลดลง เพราะเมื่อผู้ใหญ่ทำ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงได้ เด็กก็สามารถทำพฤติกรรมเช่นเดียวกันนี้ได้เหมือนกัน ยิ่งไปกว่านั้นการได้ชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาสาระบ่อนๆ จะทำให้เด็กเกิดความเคยชินกับพฤติกรรมดังกล่าว ไม่ต้อง อุดกั้นกับความก้าวร้าวสามารถแสดงออกได้โดยไม่ต้องรังเกียจ (Baron et al., 1980) (อ้างในศิระชัย โชติรัตน์, 2538:9)

2.10 ผลงานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้อง

2.10.1 รายงานการวิจัยการศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์ของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2531:21-27) พบว่า

2.10.1.1 ความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่พบในกลุ่มชน ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ ร้อยละ 56.7 ของผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวที่ถูกเสนอเป็นข่าวมีอาชีพกรรมกร รับจ้างใช้ แรงงาน เป็นลูกจ้างชั่วคราว ค่าขายเร่ และรวมถึงว่างงาน อีกร้อยละ 33.3 มีอาชีพรับราชการ เป็นตำรวจ ทหาร อาจารย์ ทำงานบริษัท รับเหมาก่อสร้าง และช่างเสริมสวย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวยังคงสนับสนุนสมมติฐานเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัวว่า ส่วนใหญ่พบในกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ แม้ว่ามีข้อโต้แย้งได้ว่าชนชั้นสูงอาจไม่ค่อยยอมเปิดเผยว่าในครอบครัวมีการทะเลาะเบาะแว้ง หรือมีความรุนแรง เพราะทั้งผู้กระทำและเหยื่อเองอับอาย กลัวเสื่อมเสียชื่อเสียงเกียรติยศ

2.10.1.2 ความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่พบในครอบครัวที่คู่สมรสมีอายุต่ำ

2.10.1.3 เหยื่อของความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำร้ายและเหยื่อพบว่า ร้อยละ 34.6 ของจำนวนความรุนแรงทั้งหมดที่เป็นข่าวลงหนังสือพิมพ์ ผู้ทำร้าย คือสามีและผู้ตกเป็นเหยื่อคือภรรยา และร้อยละ 21.8 ของข่าวเป็นกรณีที่เหยื่อของความรุนแรง คือ บุตรที่ถูกทำร้ายโดยบิดา มารดา หรือบิดาเลี้ยง

2.10.1.4 โดยทั่วไปผู้ทำทารุณกรรม ภรรยา บุตร หรือพวกก่อความรุนแรงทำร้ายคนในครอบครัวเดียวกัน ส่วนใหญ่ไม่ใช่อาชญากรที่จะเตรียมอาวุธไว้สำหรับทำประทุษร้าย การทำร้ายคนในครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ใช่

อาชญากรรมที่วางแผนไว้ล่วงหน้า บังคับสถานการณ์สาเหตุเฉพาะหน้าที่นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวที่สำคัญที่สุด นั้น คือ อารมณ์โกรธ ในรายละเอียดของข่าวในหนังสือพิมพ์ตัวอย่างมาก รายงานในทำนองเรื่องการทะเลาะวิวาท ได้เคียงกัน การถูกต่อว่า หรือด่าว่า ความคับแค้นใจ ไม่พอใจ จึงเกิดโมโหและเข้าทำร้ายเหยื่อแต่เมื่อพิจารณา เรื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการทำร้าย ส่วนใหญ่ใช้มีดหรือปืนรวมกันร้อยละ 50.7 ของกรณีข่าวความรุนแรงทั้งหมด แต่เครื่องมือ อื่นๆก็ได้แก่สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้าน เช่น ฆ้อน ไซ้ ขวาน ที่ตักดิน เข็ม ฝ่า ยกเว้น 4 รายที่ใช้ยาพิษ น้ำกรดหรือจุด ไฟเผา

2.10.1.5 บังคับสถานการณ์สาเหตุเฉพาะหน้าที่นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวที่สำคัญ ได้แก่ อารมณ์โกรธ เรื่องชู้สาวและการตีมสุรา สำหรับเรื่องชู้สาวอันเป็นสาเหตุสำคัญของความ รุนแรงเฉพาะหน้านั้น แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้ไม่อาจสรุปได้ว่าข่าวที่ลงเป็นตัวอย่างข่าวที่เป็นตัวแทนที่ดีของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่ ร้ายแรงจริงทั้งหมดหรือไม่ เพราะบรรณาธิการข่าวอาจเลือก ลงข่าวตามความสนใจของตลาดผู้อ่าน

2.10.2 รายงานการวิจัยการสำรวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในกรุงเทพมหานคร โดย พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2533) พบว่า

2.10.2.1 ผู้ทำร้ายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงและเป็นกรณีการทำรุนแรงภรรยา ส่วนกรณีการทำรุนแรงเด็กมี ประมาณ 24-26% ของจำนวนการทำรุนแรงภรรยา

2.10.2.2 สำหรับเด็กที่ถูกทำร้ายมีอายุตั้งแต่ 8 เดือน-15 ปี แต่ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 5 – 10 ปี

2.10.2.3 ผู้ทำร้ายส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุส่วนใหญ่กระจายทั่วไป ตั้งแต่อายุ 26-35 ปี จนกระทั่งอายุ สูงกว่า 40 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมีอาชีพใช้แรงงานมากกว่าอาชีพอื่น

2.10.2.4 ครอบครัวที่มีความรุนแรงส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว คือ เป็นครอบครัวที่มีสมาชิกเพียง บิดา มารดา และลูก ไม่มีญาติหรือผู้ใหญ่หรือครอบครัวพี่น้องพักอาศัยอยู่ด้วย

2.10.2.5 พฤติกรรมการทำร้ายส่วนใหญ่เป็นการต่อๆ เตะ ซ้ำๆ ตบ รongลงไปได้แก่การใช้ไม้ หรือ ของแข็งบางอย่างทุบตี นอกนั้นมีเพียงอย่างเดียว 1-2 รายที่ใช้สิ่งต่างๆหรืออาวุธเป็นเครื่องมือ เช่น เข็ม ฝ่า จุดไฟเผา น้ำกรด บุหรี่จี้ แม่กุญแจ และปืน

2.10.2.6 สาเหตุความรุนแรงในครอบครัวที่วิจัยพบครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมา ที่พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่เป็นเรื่องอารมณ์โกรธ เรื่องชู้สาว และการตีมสุรา และมีบางรายมีประวัติทางจิตมาก่อน

2.10.2.7 ผลของความรุนแรงในครอบครัวที่มีต่อเหยื่อ ส่วนใหญ่ได้รับการบาดเจ็บเล็กน้อย แต่ก็มีถึง 10 ใน 121 ราย ที่เหยื่อบาดเจ็บสาหัส ต้องนำส่งโรงพยาบาล นอกจากนั้นยังมีผลต่อสภาพจิตใจ เช่น เหยื่อ 14 ราย ถูกเจ้าหน้าที่ประเมินว่าเสียสุขภาพจิตชัดเจน 1 ราย ถึงกับวิกลจริต 2 ราย พยายามฆ่าตัวตายเพราะหมดอาลัยในชีวิต 19 รายที่เจ้าหน้าที่ประเมินว่า เหยื่อมีอาการขาดกำลังใจ และขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง และใน 1 กรณีนั้นอาจได้รับ บาดเจ็บทางกายและใจร่วมกัน

2.10.2.8 รูปแบบของการใช้ความรุนแรงในครอบครัวของสังคมไทยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1).ลักษณะของการใช้ความรุนแรง มีทั้งการใช้ข้อวัยะ สิ่งของ และอาวุธ ในการทำร้ายหรือข่มเหงรังแกกัน
- 2).ความถี่ของการใช้ความรุนแรง มีทั้งการทำร้ายหรือข่มเหงรังแกกันมาตั้งแต่ในอดีตในลักษณะที่เป็นประจำและการทำร้ายกัน อันเนื่องมาจากเหตุการณ์หรือปัญหาเฉพาะหน้า
- 3).ระดับของความรุนแรง มีตั้งแต่ตบตีกันเล็กน้อย การทำร้ายร่างกายกันจนบาดเจ็บ ธรรมดา สาหัส พิการ และเสียชีวิต

2.10.3 รายงานการวิจัย การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวและความก้าวร้าวของเยาวชนไทย โดย พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ (2539) พบว่า

2.10.3.1 สำหรับการข่มเหงทารุณบุตรนั้น ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดทั่วไปเชิงสังคมว่า คนไทยโดยทั่วไปมีระดับการยอมรับความรุนแรงในครอบครัวว่าการดูว่า ตะโกนใส่เด็ก ขว้างปาฟุ่มของใส่ ผลัก กระชาก เขย่า ใช้มือฟาดหรือ ตบ แม้จะเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่บิดามารดาไม่ควรกระทำต่อเด็ก ควรใช้การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุใช้ผล แต่ก็มีความรุนแรงในระดับที่สังคมไทยยอมรับว่าเป็นความรุนแรงที่ยังไม่ถึงขั้นการข่มเหงทารุณกรรม ยังเป็นความรุนแรงระดับที่สังคมยอมรับได้ (acceptable violence) แต่การที่บิดามารดาตะตอย ชูหรือใช้มีด ปืน หรืออาวุธบางอย่างทำร้าย ถือได้ว่าเป็นความรุนแรงขั้นข่มเหงทารุณ (abusive violence)

2.10.3.2 สำหรับพฤติกรรมรุนแรงของบิดามารดาที่เยาวชนได้รับเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือการชู่ตะคอก ตะโกนใส่บุตรของตน, ขว้างปาก ฟุ่มของใส่บุตรของตนเอง, ผลัก กระชากเขย่า, ใช้มือฟาด หรือตบ และใช้ไม้หรือของบางอย่างตีบุตรของตน ตามลำดับ

2.10.4 รายงานวิจัยเรื่อง ปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก : แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของนักวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยกิติพัฒน์ นนทบุรีมະดุลย์ (2528) สรุปได้ว่า

2.10.4.1 ผลเสียหายจากการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก กระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของสังคมในวงกว้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาคุณภาพของประชากรในประเทศ เช่น เด็กที่ได้รับการทารุณนี้มีผลทำให้ระดับสติปัญญาของเด็กต่ำกว่าปกติ กล่าวคือ ต่ำกว่าเด็กที่ไม่ได้ถูกกระทำทารุณกรรม พัฒนาการด้านการพูดช้ากว่า การเรียนรู้ช้ากว่า และมีศักยภาพในการเรียนรู้ต่ำมาก

2.10.4.2 อัตราการเพิ่มของจำนวนเด็กที่ถูกทารุณทำร้ายและจะเพิ่มเป็นอัตราเรขาคณิต คือ ถ้าผู้หญิงคนหนึ่งมีลูก 4 คน และทารุณทุบตีลูกทุกวัน เด็กทั้ง 4 คน ก็มีแนวโน้มก่อให้เกิดครอบครัวที่มีการทุบตีเด็กอีก

จำนวน 4 ครอบครัวในอนาคต ดังนั้นจำนวนเด็กที่ถูกทารุณจะเพิ่มอัตราส่วนเช่นนี้เรื่อยไป

2.10.5 รายงานการวิจัย เรื่อง สุขภาพจิตและการปรับตัวของเด็กหนึ่งบ้านที่มารับการรักษา ณ โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยธัมภ์ โดย นพพร นพเจริญกุล (2521) พบว่า

สาเหตุประการหนึ่งของการหนีออกจากบ้านของเด็ก มาจากการลงโทษเข็ญตีเด็กอย่างรุนแรง เด็กมักถูกพ่อแม่ผู้ปกครองลงโทษอย่างรุนแรงเสมอบางครั้งการลงโทษนั้นขาดเหตุผล ในจำนวนเด็กหนึ่งบ้านเหล่านี้ ถูกลงโทษโดยการเข็ญตีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80 การเข็ญตีที่พบมาจากการสัมผัสภาษามีทั้งใช้ไม้เรียวธรรมดา ใช้เข็มขัดดี จนถึงขนาดการเตะ การด่าทอ และตบหน้า วิธีการลงโทษอีกประการหนึ่งที่พบก็คือ การลงโทษแล้วล่ามโซ่เด็กไว้หรือมิฉะนั้นก็ลงโทษแล้วไล่ออกจากบ้านทั้งสองแบบนี้ คิดเป็นร้อยละ 20 ของเด็กทั้งหมดที่ศึกษา

2.10.6 รายงานการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นเด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางต่อปัญหาสามีทุบตี ทำร้ายร่างกายภรรยา : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายในบ้านกรุณาโดย วรภรณ์ ดวงจันทร์ (2531) พบว่า

2.10.6.1 เด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางบ้านกรุณา ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่แยกกันอยู่ หย่าร้าง หรือพ่อแม่ถึงแก่กรรม ในช่วงที่อาศัยอยู่นั้นส่วนใหญ่เด็กจะเห็นการทุบตี ทำร้ายร่างกายระหว่างสามีภรรยาภายในบ้าน

2.10.6.2 รูปแบบของการกระทำรุนแรงที่บิดามารดาแสดง เมื่อมีความขัดแย้ง ได้แก่ ผลัก เข็ญตี เตะ ตบ ชก กระที่บ

2.10.6.3 เด็กชายเคยถูกทำร้ายร่างกายจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยการถูกเข็ญตี เตะ ชก ผลัก กระที่บ และส่วนใหญ่เมื่อเด็กชายถูกทำร้ายร่างกายจะหนีออกจากบ้าน

2.10.6.4 ค่านิยมของเด็กชายในบ้านกรุณาคิดว่า การทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยาโดยสามี เป็นสิ่งปกติไม่ร้ายแรงอะไร และคิดว่าในอนาคตอาจจะใช้ความรุนแรงด้วยการทุบตีทำร้ายร่างกายภรรยา

2.10.7 รายงานการวิจัย เรื่อง มูลเหตุแห่งการกระทำผิดของผู้ต้องขังหนุ่ม โดยอำภา เหล่าภักดี (2523) พบว่า

2.10.7.1 ผู้ชายที่ทำการทุบตี ทำร้ายร่างกายภรรยาได้ ก็จะทำกรทุบตีทำร้ายร่างกายลูกๆด้วย

2.10.7.2 เด็กที่อยู่ในครอบครัวที่พ่อใช้ความรุนแรงต่อแม่นั้น จะมีพัฒนาการสองแบบ คือ พฤติกรรมก้าวร้าว หรือบุคลิกภาพเก็บกด และมีแนวโน้มจะหนีออกจากบ้านตั้งแต่วัยเด็ก เด็กหญิงอาจถูกล่วงละเมิดเป็นโสเภณี เด็กผู้ชายอาจกลายเป็นอาชญากร เนื่องจากขาดความรัก ความอบอุ่น เด็กเหล่านี้จะมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่วัยวัยรุ่น และเด็กผู้ชายก็มักจะใช้ความรุนแรงต่อไปอีกในครอบครัว

2.11 ผลงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงในครอบครัวพอสรุปได้ดังนี้คือ

2.11.1 ความตึงเครียดในครอบครัวเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้มีการข่มเหงทารุณ เช่น ความตึงเครียดทางเศรษฐกิจในกลุ่มผู้ใช้แรงงานชอบใช้การลงโทษทางกายและข่มเหงทารุณบุตร และการว่างงานหรือไม่มีงานประจำ มีความสัมพันธ์กับการข่มเหงทารุณบุตร นอกจากนั้นยังพบว่า ใน สหรัฐอเมริกา ความรุนแรงในครอบครัวมักเกิดกับคู่สมรสที่อายุต่ำกว่า 30 ปี (Straus, 1980:216 - 245)

2.11.2 ผลการวิจัยดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ Steinmetz ซึ่งพบว่าครอบครัวที่มีความรุนแรงเพราะเกิดความเครียดขึ้นในครอบครัวอื่นเนื่องมาจากปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ มีคนป่วยในครอบครัว หรือว่างงาน เป็นต้น (Steinmetz, 1978:1-16)

2.11.3 ครอบครัวที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น (Social - networks) มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงในครอบครัวมากกว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นมาก เช่น ครอบครัวที่ติดต่อกับญาติผู้ใหญ่ ปู่ ย่า ตา ยาย มีเพื่อนบ้านผู้ใกล้ชิดจะช่วยลดความตึงเครียดใน ครอบครัว เพราะเมื่อมีปัญหา就会有คนคอยช่วยปรึกษาให้กำลังใจปลอบโยนช่วยเหลือ ไม่ให้ความกดดันแสดงออกในทางรุนแรงต่อสมาชิกในครอบครัว (อ้างแล้วในเรื่องเดียวกัน)

2.11.4 ผู้ที่เคยถูกข่มเหงส่วนใหญ่จะกลายเป็นผู้ชอบมีพฤติกรรมรุนแรง เมื่อเติบโตขึ้นมีอัตราการใช้จ่ายเพศผิดสูง ชอบดื่มสุรา มีพฤติกรรมแบบอาชญากรและมีความผิดปกติทางจิตใจอัตราสูงกว่าผู้ที่ไม่เคยถูกข่มเหงทารุณ (Smith et.al., 1973) นอกจากนั้นยังพบว่าผู้ถูกข่มเหงทารุณจะกลับกลายเป็นผู้ข่มเหงทารุณบิดามารดาตนในที่สุด (Cornell and Gelles, 1982:8-14)

2.11.5 การที่อาวุธหาได้ง่ายมีส่วนกำหนดชนิดของอาวุธที่ใช้ในการก่ออาชญากรรม ซึ่งเป็นตัวกำหนดผลลัพธ์ของอาชญากรรมว่าเหยื่อจะถูกทำร้าย ฆ่าตาย หรือไม่เป็นอะไรเท่าใด (Cook, 1982:286-291)

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าปัจจัยสำคัญที่มีส่วนต่อการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในครอบครัวนั้น พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิด

2.12 สมมติฐาน

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานหลักที่ 1. บิดาหรือมารดาที่มีปัจจัยทางสังคมสนับสนุนมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 1.1 บิดาหรือมารดาที่ว่างงาน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่มีงานทำ

สมมติฐานรองที่ 1.2 บิดาหรือมารดาที่มีขนาดครอบครัวใหญ่ มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่มีครอบครัวขนาดเล็ก

สมมติฐานรองที่ 1.3 บิดาหรือมารดาที่มีการหย่าร้างมีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ยังอยู่ด้วยกัน

สมมติฐานหลักที่ 2. บิดาหรือมารดาที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 2.1 บิดาหรือมารดาที่ดื่มสุรามาก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ดื่มสุราน้อย

สมมติฐานรองที่ 2.2 บิดาหรือมารดาที่สำส่อนทางเพศมาก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีความสำส่อนทางเพศ

สมมติฐานรองที่ 2.3 บิดาหรือมารดาที่ใช้เสพยาเสพติด มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่ได้ใช้ยาเสพติด

สมมติฐานรองที่ 2.4 บิดาหรือมารดาที่เล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่เล่นการพนัน

สมมติฐานหลักที่ 3. บิดาหรือมารดาที่มีแรงจูงใจทางสังคมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 3.1 บิดาหรือมารดาที่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็ก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็ก

สมมติฐานรองที่ 3.2 บิดาหรือมารดาที่มีอคติต่อเพศของบุตร มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่ได้มีอคติต่อเพศของบุตร

สมมติฐานหลักที่ 4. บิดาหรือมารดาที่มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 4.1 บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในระบบการขึ้นชมเพศชาย

สมมติฐานรองที่ 4.2 บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง

สมมติฐานหลักที่ 5. บิดาหรือมารดาที่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีทัศนคติว่าการทำร้ายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา

2.13 คำจำกัดความตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.13.1 การศึกษาเชิงมานุษยวิทยา หมายถึง การศึกษาเรื่องราวของบุคคลอย่างละเอียดในช่วงเวลาหนึ่ง โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก และการสังเกตพฤติกรรมภาคสนามแล้วนำรายละเอียดที่ได้มาวิเคราะห์ตีความ เพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ป้องกัน เพื่อไม่ให้เกิดกระทำดังกล่าว

2.13.2 ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง การใช้กำลังหรือเครื่องมือ(อาวุธ) ชนิดใดชนิดหนึ่งกระทำต่อร่างกายจนได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต, การล่วงเกินทางเพศ, การทำร้ายจิตใจ อารมณ์ เช่นการ ดุด่าว่ากล่าว และรวมถึงการละเลยทอดทิ้งไม่เอาใจใส่เลี้ยงดูบุตร

2.13.3 ปัจจัยทางสังคม หมายถึง ปัจจัยทางสังคมที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำรุนแรงใน ครอบครัว เช่นการว่างงาน ขนาดครอบครัวใหญ่ และภาวะการหย่าร้าง

2.13.4 ปัจจัยทางวัฒนธรรม หมายถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำรุนแรงในครอบครัว เช่น ค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติของคนชั้นกลางที่มีรายได้น้อย มักจะทำงานหนัก ดื่มสุรา เล่นการพนัน สำส่อนทางเพศ

ใช้ยาเสพติด ซึ่งนำไปสู่การใช้กำลังและส่งเสริมให้เกิดการกระทำรุนแรงในครอบครัว

2.13.5 แรงจูงใจทางสังคม หมายถึงแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการกระทำรุนแรงที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคม อันได้แก่ อคติที่มีต่อเพศของบุตรและประสบการณ์เมื่อผ่านกระบวนการเลี้ยงดู

2.13.6 แรงจูงใจทางวัฒนธรรม หมายถึงแรงกระตุ้นที่ทำให้เกิดการกระทำรุนแรงที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางวัฒนธรรม อันได้แก่ ระบบการชื่นชมเพศชาย ความเชื่อ และค่านิยมที่นิยมว่าบิดาหรือมารดาเป็นเจ้าของชีวิต

2.13.7 ทศนคติของบิดาหรือมารดา หมายถึงแนวความคิดของบิดาหรือมารดาที่มีต่อการกระทำรุนแรงในครอบครัวว่ามีความคิดเห็นเป็นอย่างไร เช่น มองเป็นเรื่องของการกระทำที่ถูกต้องหรือ ขอบธรรมที่จะกระทำได้ หรือเป็นเรื่องของความผิดที่มีผลก่อให้เกิดปัญหาสังคมโดยส่วนรวม

2.14 นิยามคำศัพท์

2.14.1 การว่างงาน หมายถึงปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตร เป็นภาวะของบิดาหรือมารดาที่ไม่มีงานทำ ทำให้ไม่มีรายได้ที่เพียงพอสำหรับการเลี้ยงชีพตนเองและผู้อื่นที่ต้องดูแลภายในครอบครัว

2.14.2 ขนาดครอบครัวใหญ่ หมายถึงครอบครัวที่มีพ่อ แม่ และลูกมากกว่า 2 คน อยู่ใน ครอบครัวเดียวกัน

2.14.3 ภาวะการหย่าร้าง หมายถึงภาวะการที่บิดาหรือมารดาได้หย่าร้างกัน แยกกันอยู่โดยบุตรจะอาศัยอยู่กับคนใดคนหนึ่ง การหย่าร้างในที่นี้ไม่จำเป็นต้องไปจดทะเบียนหย่า ตามกฎหมายแต่อย่างใด

2.14.4 การดื่มสุรา หมายถึงการที่บิดาหรือมารดาได้ดื่มสุราบ่อยครั้ง แล้วได้ทำร้ายร่างกายบุตรของตนเองเป็นประจำเมื่อมีการดื่มสุราเข้าไปโดยไม่จำเป็นว่าจะต้องเมาถึงขนาดไม่ได้สติแต่อย่างใด

2.14.5 การทำร้ายทางเพศ หมายถึงการที่บิดาหรือมารดาได้ไปมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนอื่นซึ่งมิใช่ภรรยาหรือสามีของตนเองตามลำดับในลักษณะไปร่วมประเวณีกับคนไม่เลือกไปเรื่อยๆในลักษณะบ่อยครั้ง ไม่ใช่ เจาะจงกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ

2.14.6 การใช้ยาเสพติด หมายถึงการที่บิดาหรือมารดาได้เสพยาเสพติดให้โทษทุกชนิด ตามที่ได้บัญญัติไว้ในกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษที่ได้บังคับใช้อยู่ในประเทศไทยในปัจจุบัน

2.14.7 การเล่นการพนัน ในที่นี้ให้หมายความรวมถึงการที่เล่นการพนันทุกชนิดที่พนันเอาทรัพย์สินกันไม่ว่าจะเป็นความผิดตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ก็ตาม

2.14.8 ประสบการณ์ในวัยเด็ก หมายถึงประสบการณ์ของบิดาหรือมารดาที่ได้พบเห็นคนในครอบครัวได้กระทำรุนแรงต่อกันเมื่อยังอยู่ในวัยเด็กไม่ว่าจะเป็นการกระทำรุนแรงต่อกันระหว่างบิดามารดา หรือพี่น้องก็ตาม

2.14.9 ความมีอคติต่อเพศของบุตร หมายถึงการที่บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อว่า เพศหญิงเป็นแรงงานชั้นต่ำในครอบครัวมีหน้าที่ทำครัว ทำความสะอาดบ้านและเลี้ยงดูบุตร โดยห้ามปรากบ่นหรือโต้แย้งใดๆ

2.14.10 การชื่นชมเพศชาย หมายถึงเป็นความเชื่อที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคม ที่เชื่อว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งและเป็นผู้นำในครอบครัวโดยเฉพาะครอบครัวโบราณแบบดั้งเดิมในสมัยเก่า ซึ่งทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในครอบครัวขึ้นทำให้หญิงต้องตกเป็นเบี้ยล่างในครอบครัวไม่ว่าจะอยู่ในฐานะของบุตรหญิง การมองหญิงว่าเป็นเพศอ่อนแอ เป็นเครื่องบ้ำบัดความใคร่ของชาย นำมาซึ่งความรุนแรงทางเพศ การข่มขืนกระทำชำเรา

2.14.11 ความเชื่อในอำนาจของบิดาหรือมารดา หมายถึงความเชื่อของบิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง มีความคิดว่าตนเองเป็นเจ้าของชีวิตของบุตร จะทำอะไรกับบุตรตนเองก็ได้

2.14.12 การทำร้ายบุตรเป็นเรื่องปกติธรรมดา หมายถึงการที่บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อว่าการทำร้ายร่างกายบุตรของตนเองถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่สามารถทำได้อยู่แล้วไม่ได้เป็นความผิดแต่อย่างใด และไม่ได้ก่อให้เกิดความรุนแรงหรือปัญหาสังคมในส่วนรวมแต่อย่างใด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาทางมนุษยวิทยา มีวิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 วิธี

3.1.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) ได้แก่เอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย โดยได้เริ่มทำการศึกษาค้นคว้าตั้งแต่วันที่ 4 สิงหาคม 2542 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2542

3.1.2 การศึกษาจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field Work) โดยใช้เทคนิควิจัย สัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informant Interview) อันได้แก่บิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรและถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1.2.1 การสร้างความไว้วางใจ (Rapport) เพื่อให้บิดาหรือมารดาที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำเกิดความรู้จักคุ้นเคยแล้วไว้วางใจ ซึ่งขั้นตอนนี้จะใช้เวลาในแต่ละรายไม่เท่ากัน การสร้างสัมพันธภาพในขั้นตอนนี้จะเป็นการพูดคุยกันในเรื่องทั่วไป จนกว่าจะทำให้บิดาหรือมารดาที่กระทำผิดดังกล่าวจะเกิดความไว้วางใจ จึงเริ่มสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์จะแสดงความเห็นใจในการที่ต้องถูกดำเนินคดี ให้กำลังใจในการต่อสู้กับสภาพของชีวิตที่ต้องถูกคุมขัง โดยจะชี้ให้เห็นถึงการทำความดีและทำใจให้เป็นสุข ให้ยอมรับสภาพความเป็นไป โดยมีอนาคตในวันข้างหน้าที่จะมีการลดหย่อนผ่อนโทษเป็นประจำทุกปี สร้างความเป็นกันเองโดยรับทราบปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์ในแต่ละรายด้วยความจริงใจ โดยได้เริ่มดำเนินการในแต่ละรายไม่เหมือนกัน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้เริ่มเข้าไปทำความรู้จักกับกลุ่มผู้ต้องขังตั้งแต่เดือนตุลาคม 2542 เป็นต้นมา

3.1.2.2 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key Informant Interview) หลังจากที่ยึดหรือมารดาที่กระทำผิดเกิดความคุ้นเคยกับผู้ศึกษาแล้ว จึงเริ่มสัมภาษณ์ตามหัวข้อที่ได้คัดเลือกมาก่อนหน้านี้แล้ว ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง จะมีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข่าวไปพร้อมๆกันด้วย เพื่อสังเกตปฏิกิริยาของผู้ให้ข่าว ถ้าเกิดว่ามีอาการเศร้าโศกเสียใจมาก หรือเบื่อหน่าย ผู้ศึกษาจะหยุดสัมภาษณ์ และนัดสัมภาษณ์ในวันถัดไป ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมงต่อวัน โดยเฉลี่ยแต่ละรายจะสัมภาษณ์รายละเอียด 2 ครั้ง โดยจะสัมภาษณ์ทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการจะเกี่ยวกับการถามผู้ให้ข่าวในเรื่องทั่วไปของวัฒนธรรมชุมชน การใช้ชีวิตอยู่ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จนกระทั่งเกิดความไว้วางใจกันแล้วถึงจะเริ่มทำการ

สัมภาษณ์แบบเป็นทางการโดยการทำคำถามให้แคบเข้ามาและเน้นเฉพาะบางเรื่องเท่านั้น โดยได้เริ่มทำการสัมภาษณ์เมื่อเดือนตุลาคม 2542 สิ้นสุดการสัมภาษณ์เมื่อเดือนตุลาคม 2543

3.1.2.3 การเยี่ยมบ้าน (Home Visit) เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยสัมภาษณ์ญาติหรือผู้เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิด เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้อง และเป็นการประเมินผลในแต่ละรายด้วย การเยี่ยมบ้านในแต่ละราย ใช้เวลาไม่แน่นอน บางรายอาจใช้เวลาถึง 1 วันเต็มๆ เพราะที่อยู่อาศัยอยู่ไกลมากต้องใช้เวลาในการเดินทาง และการเก็บข้อมูลในแต่ละรายนั้นต้องเข้าไปสังเกตการณ์หลายครั้ง จึงจะได้ข้อมูลที่เจาะลึก และลักษณะข้อมูลนี้จะเป็นข้อมูลที่มิได้ระบุไว้ในทะเบียนประวัติของผู้ต้องขังแต่อย่างใด ซึ่งได้ดำเนินการในการไปเยี่ยมบ้านผู้กระทำรุนแรงในช่วงเวลาระหว่างเดือนตุลาคม 2542 ถึงเดือนตุลาคม 2543

3.1.2.4 การเก็บประวัติชีวิต โดยการศึกษาประวัติของผู้กระทำผิด ซึ่งทำการรวบรวมจากการให้สัมภาษณ์และแหล่งข้อมูลทะเบียนประวัติที่เก็บไว้ตามสถานที่ราชการต่างๆเป็นการศึกษาจริงชีวิตของประชากรที่เราศึกษาว่าชีวิตของเขาเป็นอย่างไร โดยจะไม่มีกรอบแนวคิดของตนเองลงไปในการคิดของผู้ให้ข่าว แต่จะกระตุ้นผู้ให้ข่าวสำคัญ ให้รู้สึกภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าชีวิตของเขา ในการสัมภาษณ์ควรจะให้ผู้ให้ข่าวได้มีโอกาสระบายความรู้สึกมากที่สุดไม่ควรจะพูดแข่งถ้าไม่จำเป็น โดยได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542

3.2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ บิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงในครอบครัว โดยเป็นกรณีที่บิดาหรือมารดาได้ทำร้ายร่างกายบุตรของตนเอง และบุตรต้องเป็นบุตรที่สืบสายโลหิตเท่านั้น โดยการกระทำรุนแรงต่อบุตรเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 อันว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับ ความผิดลักษณะ 10 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวดำเนินคดีโดยถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ก็คือ บิดามารดาที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และมีบุตรตั้งแต่ 2 คน โดยศึกษาจากกลุ่มประชากร จำนวนทั้งสิ้น 8 คน ซึ่งได้มีการปรับลดลงจากเดิมที่ได้ตั้งใจจะศึกษาจากกลุ่มประชากรจำนวน 15 ราย แต่เนื่องจากช่วงเวลาที่ได้มีการศึกษาปรากฏว่ากลุ่มประชากรที่อยู่ในขอบเขตที่จะต้องศึกษามีเพียง 8 รายเท่านั้น

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้วางกรอบการสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้กระทำรุนแรง ภูมิหลัง แบบแผนการดำเนินชีวิตทาง วัฒนธรรมและปัจจัยทางสังคมต่างๆไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนทัศนคติของบิดามารดา โดยให้แสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดขึ้นสำหรับใช้เป็นตัววัดแรงจูงใจและทัศนคติดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

- 1). ค่านิยมเกี่ยวกับการมีลูกชาย
- 2). ค่านิยมเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์แบบสำส่อน
- 3). ทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงลงโทษบุตร

กรอบการสัมภาษณ์จะถูกสร้างขึ้นโดยศึกษาจากแนวความคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงต่อบุตร โดยคำแนะนำของทีปรีษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปทดลองถามกลุ่มประชากร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ต้องการจะศึกษา เพื่อหาความไม่ชัดเจนของคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงให้กรอบการสัมภาษณ์มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

3.4 การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ได้จากวิธีการต่างๆดังต่อไปนี้

3.4.1 ติดต่อขออนุญาตเก็บข้อมูลของผู้ต้องขังที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถาน จำนวน 6 แห่ง คือเรือนจำกลางคลองเปรม, เรือนจำพิเศษ มีนบุรี, เรือนจำพิเศษธนบุรี, เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร, ทัณฑสถานหญิงกลางและทัณฑสถานหญิง ธนบุรี โดยขอเข้าไปทำการรวบรวมรายชื่อสถิติแต่ละปี และวิธีกระทำรุนแรงต่อบุตร ซึ่งเริ่มดำเนินการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 รวมระยะเวลา 1 เดือน จึงแล้วเสร็จ

3.4.2 ติดต่อไปยังครอบครัวและผู้ใกล้ชิดของผู้กระทำรุนแรง โดยเดินทางไปยังบ้านหรือที่พักของเขา จากนั้นจะพูดคุย โดยในครั้งแรกจะพูดคุยในเรื่องทั่วไปก่อน เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข่าว เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจผู้ศึกษา และยังเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดและลดความเศร้าโศกเสียใจให้กับผู้ให้ข่าวดังกล่าวด้วย ซึ่งในขั้นนี้ถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ให้ข่าวรู้สึกสบายใจขึ้น และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ และใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด

3.4.3 การสัมภาษณ์ หลังจากผู้กระทำรุนแรงเกิดความคุ้นเคยกับผู้ศึกษาแล้ว จึงจะเริ่มทำการสัมภาษณ์โดยในการสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เรื่องต่างๆไปก่อนแล้วจึงใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป โดยในระหว่างการสัมภาษณ์ผู้ศึกษาจะวิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้กระทำรุนแรงไปด้วย ถ้าผู้กระทำรุนแรงเกิดความเบื่อหน่ายหรือเศร้าโศกเสียใจ ก็จะหยุดสัมภาษณ์และนัดในวันถัดไป และในกรณีที่ผู้กระทำรุนแรงตอบไม่ตรงกับคำถามหรือไม่เข้าใจ ผู้ศึกษาก็จะอธิบายให้ผู้ให้กระทำรุนแรงฟังใหม่จนเข้าใจ ซึ่งได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2542 จนถึงเดือนตุลาคม 2543 จึงแล้วเสร็จ

3.4.4 การเยี่ยมบ้าน เพื่อจะให้เห็นสภาพบ้านและความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้กระทำรุนแรงที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตร เพื่อค้นหาสาเหตุของการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรง ดังกล่าว ซึ่งในขั้นตอนที่ 2-4 นี้ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2542 จนถึงประมาณปลายเดือนปลายเดือนตุลาคม 2543 รวมระยะเวลาประมาณ 12 เดือน จึงแล้วเสร็จ

3.5 การเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณลักษณะ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการแบบ Member Check ซึ่งเป็นเทคนิคของการวิจัยแบบเชิงลักษณะ โดยสามารถอธิบายวิธีการดังกล่าวได้ดังนี้

Member Check คือการตรวจสอบความถูกต้องของข้อความสัมภาษณ์ โดยถามผู้ให้ข้อมูล สำหรับ Member Check จะมีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ คือ

3.5.1 การตรวจสอบคำพูดโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งจะนำเอาข้อความที่ได้ภายหลังจากการสัมภาษณ์ มาให้ผู้ให้ข่าวตรวจสอบความถูกต้อง

3.5.2 การตรวจสอบโดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบ ซึ่งในกรณีนี้ จะใช้ต่อเมื่อเรื่องที่ทำการศึกษา เป็นกรณีที่มีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถใช้วิธีการอย่างแรกได้

ซึ่งในการเก็บข้อมูลของผู้ศึกษานี้ หลังจากที่ได้ไปทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวแล้ว ก็ให้นำเอาถ้อยความที่ได้ มาถอด แปล และเรียบเรียง จากนั้นจึงนำไปให้ผู้ให้ข่าวสำคัญตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อยืนยันว่าข้อความดังกล่าวเป็นจริง

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

โดยหลังจากการรวบรวมข้อมูลแล้ว จะนำข้อมูลที่ได้มาทำ Content Analysis เพื่อแยกกลุ่มตัวแปร จากนั้นจึงจะประมวลข้อค้นพบเป็นหมวดหมู่ การนำเสนอจะนำเสนอในลักษณะการพรรณนาความ (Thick Description) ในการสรุปผลการศึกษา พร้อมลักษณะของกรณีตัวอย่าง (case study) และข้อมูลจากแบบสอบถามที่วัดค่านิยมเกี่ยวกับการมีลูกชาย ค่านิยมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์แบบสำส่อนและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงลงโทษบุตร ประกอบการวิเคราะห์

สำหรับการวัดค่านิยม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามวัดค่านิยมเกี่ยวกับการมีลูกชาย จำนวน 8 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

-หากกลุ่มตัวอย่างระบุเห็นด้วยกับข้อความตั้งแต่ 4 ข้อขึ้นไป ถือว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับค่านิยมนี้ในระดับมาก

-หากกลุ่มตัวอย่างระบุเห็นด้วยกับข้อความน้อยกว่า 4 ข้อ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีบุตรชาย

สำหรับการวัดค่านิยมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์แบบสำส่อน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับการวัดไว้ จำนวน 5 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

-หากกลุ่มตัวอย่างระบุเห็นด้วยกับข้อความตั้งแต่ 3 ข้อขึ้นไป ถือว่ากลุ่มตัวอย่างชอบการมีเพศสัมพันธ์แบบสำส่อน

-หากกลุ่มตัวอย่างระบุเห็นด้วยกับข้อความน้อยกว่า 3 ข้อ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ชอบการมีเพศสัมพันธ์แบบสำส่อน

สำหรับการวัดทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงลงโทษบุตร ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามสำหรับการวัดไว้ จำนวน 6 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์ดังนี้

-หากกลุ่มตัวอย่างระบุเห็นด้วยกับข้อความตั้งแต่ 3 ข้อขึ้นไป ถือว่ากลุ่มตัวอย่างชอบการใช้ความรุนแรงลงโทษบุตรมาก

-หากกลุ่มตัวอย่างระบุเห็นด้วยกับข้อความน้อยกว่า 3 ข้อ ถือว่ากลุ่มตัวอย่างไม่ชอบการใช้ความรุนแรงในการลงโทษบุตร

แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเพื่อวัดค่านิยมจะถูกนำไปให้กลุ่มตัวอย่างตอบ เพื่อหาระดับค่านิยมที่ต้องการศึกษา

ในการสรุปผลการศึกษานั้น จะพิจารณาจากกลุ่มประชากรที่ศึกษาจำนวน 8 ราย โดยหากผลการศึกษาพบว่ากรณีศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานตั้งแต่ 4 รายขึ้นไป จึงจะถือว่าผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และหากผลการศึกษาพบว่ากรณีศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานน้อยกว่า 4 ราย จะถือว่าการศึกษาคั้งนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มประชากร จำนวน 8 ราย ซึ่งเป็นกรณีศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานครนั้น ผู้วิจัยได้พบประเด็นปัญหาที่เป็นปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ ส่งเสริมการกระทำ ความรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตร ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรจำนวน 8 รายนั้น แยกเป็นชายจำนวน 4 ราย หญิงจำนวน 4 ราย อายุโดยเฉลี่ยของผู้หญิงอยู่ระหว่าง 19-33 ปี ส่วนผู้ชายมีอายุอยู่ระหว่าง 38-66 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จะเรียนจบในระดับประถมศึกษา นั้บถือ ศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ของคนในครอบครัวรวมกันไม่เกิน 10,000 บาทต่อเดือน จำนวนบุตรขณะที่ถูกจับกุมส่วนใหญ่ผู้กระทำรุนแรงมีบุตรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นบทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัยต่างๆ ตลอดจนการวิจัยทางมานุษยวิทยาโดยการวิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ อันได้แก่บิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตร จำนวน 8 ราย ดังกล่าว นอกจากนี้ยังได้มีการเดินทางไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำ รุนแรงอีกด้วย เพื่อให้เห็นสภาพความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว โดยสัมภาษณ์ญาติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำรุนแรง โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และลักษณะการกระทำผิดของกลุ่มประชากร จำนวน 8 ราย ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาที่ 1

-น.ส.ประยูร (นามสมมติ) อายุขณะที่กระทำความผิด 23 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงกลาง

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ได้ใช้เวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน ในการตรวจสอบข้อมูลจากทะเบียนประวัติของผู้ต้องขังจากทัณฑสถานหญิงกลาง ซึ่งในขั้นตอนแรกได้ดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับรายอื่นๆ แล้วเข้าไปทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังเพื่อเก็บข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2542 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2542 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง

-วันเวลาที่เกิดเหตุและวิธีการที่ผู้ต้องขังได้ใช้ในการกระทำผิด

วันที่ 4 กรกฎาคม 2541 เวลาประมาณ 11.00 น.ขณะที่ผู้กระทำรุนแรงได้อยู่เฝ้าบุตรสาวซึ่งอายุได้ประมาณ 1 เดือน ซึ่งป่วยรักษาตัวอยู่ที่ รพ.พระมงกุฎเกล้า ตึกกวีระ ชั้น 4 ได้ตั้งใจจะฆ่าตัวเองพร้อมกับบุตรสาว โดยการกระโดดลงจากตึกกวีระ ชั้น 4 ที่บุตรสาวนอนพักรักษาตัวอยู่ขณะนั้น แต่มีได้มีพลเมืองดีได้ช่วยเหลือไว้ได้ทันด้วยการคว้ามือของผู้กระทำรุนแรงไว้ได้ ส่วนบุตรสาวได้หล่นจากตึกชั้น 4 ของรพ.พระมงกุฎเกล้า เป็นเหตุให้บุตรสาวเสียชีวิตดังกล่าว

-ลักษณะและอาการของผู้กระทำผิดก่อนเกิดเหตุ

ผู้กระทำรุนแรง มีอาชีพรับจ้างทั่วไป สถานะทางการเงินอยู่ในฐานะยากจน ก่อนเกิดเหตุได้พักอาศัยอยู่ที่บ้านของสามีที่จังหวัดสระแก้ว เลี้ยงดูบุตรชาย 1 คน อายุ 2 ขวบ ไม่ได้ทำงานแต่อย่างใด ต้องรอเงินจากสามีที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป เป็นช่างเชื่อม รับเหมางานไปเรื่อยๆ ได้ค่าจ้างเดือนละประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน โดยทำงานอยู่กรุงเทพฯเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งได้ส่งเงินไปให้ผู้กระทำรุนแรงใช้จ่ายเลี้ยงครอบครัว ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอนแล้วแต่สามีจะส่งมาให้ และก็ไม่ค่อยจะเพียงพอต่อการดำรงชีพอยู่ในสภาวะปัจจุบัน และเมื่อได้ตั้งครรถ์บุตรคนที่สองทำให้เกิดการคิดมากเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการดูแลบุตรที่กำลังจะคลอด และญาติๆของฝ่ายสามีไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือมารดา มักจะพูดจาทักท้วงใจในเรื่องต่างๆอยู่เรื่อยๆ โดยบุตรคนโตมีอายุ 2 ขวบก็อยู่ในวัยที่กำลังต้องใช้เงินในการดูแล ในสภาวะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ตนเองไม่ได้ทำงานอะไรต้องรอความช่วยเหลือจากสามีเพียงอย่างเดียว ประกอบกับต้องเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเอง ทำให้เกิดอาการเครียดบ่อยครั้ง ซึ่งเมื่อคลอดบุตรคนที่สองเป็นเพศหญิง อายุได้ประมาณ 1 เดือน บุตรสาวได้เจ็บป่วย เบื้องต้นได้รับการที่โรงพยาบาลใกล้บ้านแต่แพทย์ได้แนะนำให้ไปรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า เพราะบุตรสาวได้ป่วยเป็นโรคหัวใจต้องใช้เครื่องมือทางการแพทย์ที่ทันสมัย ซึ่งเมื่อได้เข้ารับการรักษาที่รพ.พระมงกุฎเกล้า แล้วปรากฏว่าได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่พยาบาลว่าต้องใช้เงินในการรักษาจำนวนมาก และยังไม่ทราบว่าจะสามารถรักษาให้หายได้เป็นปกติหรือไม่ ขณะนั้นผู้กระทำรุนแรงเองไม่มีเงินค่ารักษาพยาบาล ไม่ทราบจะหาเงินที่ไหนมารักษาบุตรสาวของตนเองได้ และกลัวเป็นภาระสำหรับคนอื่นในการดูแล จึงได้ตัดสินใจชั่ววูบคิดฆ่าตัวเองตายพร้อมกับบุตรสาวของตนเอง เพื่อหนีปัญหาดังกล่าว และความคิดขณะนั้นคิดว่าไม่มีผู้ใดช่วยเหลือเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ แต่ขณะที่กำลังจะกระโดดลงจากตึกกวีระ ชั้น 4 นั้น ก็มีพลเมืองดีมาประสพเหตุ จึงได้ช่วยชีวิตของผู้กระทำรุนแรงไว้ได้ แต่บุตรสาวได้หล่นจากตึกของรพ.พระมงกุฎเกล้าเสียชีวิตดังกล่าว

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้ต้องขังเป็นบุตรคนที่สอง จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน เป็นคนเรียบร้อย มีอัธยาศัยดี ภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนในหมู่บ้าน หลังจากนั้นก็ช่วยบิดามารดาทำนาอยู่ที่บ้าน ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองต้องเช่าคนอื่นทำนาและมีรายได้ไม่แน่นอน ฐานะอยู่ในขั้นยากจน เนื่องจากทำ

นาช่วยพ่อแม่ไม่ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นจึงได้เดินทางเข้ามาทำงานที่กรุงเทพฯ รับจ้างทำสีทั่วไป เมื่ออายุประมาณ 17 ปี โดยพักอยู่ห้องแถวของที่ทำงานซึ่งจะย้ายที่ทำงานไปเรื่อยๆ และได้พบกับสามีซึ่งทำงานเป็นช่างเชื่อมอยู่ที่เดียวกัน โดยสามีเป็นคนมีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดสระแก้วและได้แต่งงานกันในเวลาต่อมาเมื่ออายุได้ 19 ปี หลังจากนั้น 2 เดือนก็ได้ตั้งครรภ์ และได้กลับไปคลอดบุตรคนแรกที่โรงพยาบาลตาพระยา จังหวัดสระแก้ว โดยบุตรเป็นบุตรชาย หลังจากนั้นก็อยู่ที่บ้านของสามีเลี้ยงดูบุตร โดยที่บ้านของสามีก็มีฐานะค่อนข้างยากจน โดยมีอาชีพทำนา รายได้ส่วนมากมาจากสามีที่ทำงานอยู่กรุงเทพฯ เป็นคนคอยส่งกลับไปให้ใช้จ่ายในการดูแลครอบครัว ประมาณเดือนละ 2,000 บาทหรือบางเดือนก็ไม่ได้ส่งมาให้ สถานภาพโดยส่วนตัวต้องอาศัยการดูแลจากสามีและพ่อแม่ของสามี ไม่ได้ทำงานหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง อาชีพของบ้านสามีคือการทำนา รายได้ไม่แน่นอนแต่ส่วนมากจะไม่พอใช้ในการใช้จ่ายภายในครอบครัว และการดูแลจากครอบครัวของตนเองที่จังหวัดสิงห์บุรีก็ไม่มีแต่อย่างใด กรณีมีปัญหาในการดำเนินชีวิตก็ตัดสินใจด้วยตนเองและมีญาติๆ ของฝ่ายสามีให้ความช่วยเหลือและดูแล โดยตนเองก็ได้ช่วยงานรับจ้างทั่วไป ทำนา ทำสวน ทำไร่ แล้วแต่จะมีผู้จ้างวาน ซึ่งเมื่อลูกชายคนโตอายุได้ 2 ขวบก็ได้ไปทำงานก่อสร้างกับญาติๆ ของสามีที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ค่าจ้างวันละ 120/วัน โดยฝากบุตรชายให้พ่อแม่ของสามีเป็นคนดูแลแทน ซึ่งทำงานได้ประมาณ 3 เดือน สามีก็เขียนจดหมายให้กลับไปดูแลบุตรชาย และช่วยทำนาเหมือนเดิม ซึ่งเมื่อหมดฤดูทำนาก็ได้ติดตามหลานของสามีไปทำงานที่โรงงานทอผ้าจำชื่อไม่ได้ ย่านอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ได้ค่าจ้างเดือนละประมาณ 3,000 บาท ทำได้ประมาณเดือนกว่าก็ต้องกลับไปดูแลบุตรชายที่อยู่กับพ่อแม่ของสามี ซึ่งในระหว่างนั้นสามีก็ยังทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ

เมื่อบุตรชายคนโตอายุได้ 2 ขวบกว่า ผู้ต้องขังเริ่มตั้งครรรค์อีกคนหนึ่ง ซึ่งช่วงนี้ได้เกิดความเครียดเนื่องจากขาดเงินเรื่องเงินในการดูแล ตอนแรกตั้งใจจะทำแท้งแต่ญาติๆ ของสามีได้ห้ามเอาไว้ ซึ่งเมื่อคลอดบุตรคนที่สองเป็นผู้หญิง ได้ประมาณ 1 เดือน บุตรสาวได้ป่วยเป็นโรคหัวใจ และได้เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยได้เข้ารักษาตัวในห้อง ไอ ซี ยู เป็นเวลา 15 วัน หลังจากนั้นก็ได้มานอนพักอยู่ห้องคนไข้รวม ตึกกวีชิระ ของโรงพยาบาลดังกล่าว โดยทางโรงพยาบาลได้แจ้งยอดค่ารักษาพยาบาลเบื้องต้น จำนวน 10,000 บาท และนายแพทย์ที่รักษาได้บอกว่าถ้าไม่มีเงินมาให้ค่ารักษาก็จะไม่สามารถรักษาให้บุตรสาวหายได้ และบุตรสาวอาจเสียชีวิตได้ นอกจากนี้ยังได้รับแจ้งจากหมอว่า จะต้องเปลี่ยนหัวใจใช้เงินประมาณ 100,000 บาท ทำให้ผู้กระทำรุนแรงมีความเครียดเกี่ยวกับสุขภาพของบุตรสาวและตนเองก็ไม่มีเงินที่จะรักษาบุตรสาวของตนเอง จึงได้ตัดสินใจจะฆ่าตัวตายพร้อมบุตรสาวเพื่อหนีปัญหาต่างๆ แต่ก็มีคนมาช่วยเหลือไว้ได้ทัน และบุตรสาวได้หนีจากอ้อมอกตกลงจากตึกกวีชิระ ชั้น 4 เสียชีวิตดังกล่าว หลังเกิดเหตุได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมตัวดำเนินคดีตามกฎหมาย

-ผู้ให้ประวัติ คือ ผู้กระทำรุนแรงเอง และจากแฟ้มประวัติของทัณฑสถานหญิงกลาง

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษานี้ สามารถวิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงซึ่งได้กระทำผิดในการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง ได้ดังนี้คือ จากการสัมภาษณ์ตัวผู้กระทำรุนแรงเองจะเห็นได้ว่า ผู้กระทำรุนแรงเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทางบ้านมีฐานะยากจนจึงไม่ได้รับการศึกษาที่สูงกว่านี้ นับถือศาสนาพุทธการอบรมขัดเกลาทางสังคมทางบ้านดี ไม่ได้มีปัญหาทางด้านครอบครัว มีเพียงปัญหาความยากจนที่บิดามารดาของผู้กระทำรุนแรงเองมีฐานะยากจน การที่ผู้กระทำรุนแรงไม่มีอาชีพและต้องพึ่งรายได้จากสามีเพียงอย่างเดียว เป็นสาเหตุที่สำคัญทำให้เกิดความเครียด ประกอบกับได้คลอดบุตรอีกคน รวมเป็น 2 คนในเวลาไล่เลี่ยกัน สามีหาเงินได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงชีพภายในครอบครัว สภาพทางจิตใจที่ต้องอยู่ห่างจากสามี โดยแยกกันอยู่ทำให้ขาดคนที่คอยให้คำปรึกษาหารือในการใช้ชีวิตอยู่พอสมควร เมื่อมีปัญหาส่วนมากจึงได้เก็บไว้แต่เพียงผู้เดียว และที่สำคัญในกรณีที่บุตรสาวได้เจ็บป่วยต้องใช้เงินรักษาจำนวนมากในการรักษาพยาบาล แต่ตนเองและครอบครัวไม่มีเงินที่จะรักษาได้ ในสถานะที่โดดเดี่ยวไม่มีใครเป็นเพื่อนช่วยคิด และเข้าใจว่าญาติๆทางสามีก็คงไม่สามารถจะช่วยเหลือได้ ส่วนสามีเองก็ไม่ได้เอาใจใส่ในการดูแลในช่วงที่บุตรสาวต้องรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า โดยได้มาเยี่ยมเพียง 1-2 ครั้งและพูดคุยกัน得不ไม่นาน สามีก็รีบกลับโดยบอกว่าจะไปทำงาน ทำให้เกิดความสับสนและคิดน้อยใจเป็นอย่างมาก โดยในช่วงนั้นคิดว่าการปล่อยให้บุตรสาวมีชีวิตอยู่ต่อไปก็จะเป็นปัญหาและเป็นภาระกับคนอื่นอีก พร้อมกับเจอภาวะบีบคั้นทางด้านจิตใจจากนายแพทย์ที่รักษาบุตรสาวซึ่งได้พูดถึงเรื่องเงินที่ต้องใช้ในการรักษาเป็นเงินจำนวนมาก เกินกว่าที่ตนเองและครอบครัวจะสามารถนำมารักษามบุตรของตนเองได้ จึงได้คิดจะฆ่าตัวตายพร้อมบุตรสาวของตนเอง แต่ได้มีคนเข้ามาช่วยไว้ได้ ส่วนบุตรสาวได้หล่นจากเตียงของโรงพยาบาลเสียชีวิตดังกล่าว ซึ่งการที่ผู้กระทำรุนแรงต้องการจะฆ่าบุตรของตนเองเนื่องจากเกิดจากความสงสารที่เจ็บป่วย ประกอบกับไม่มีความรู้เพียงพอในการวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และคนรอบข้างได้เข้าเติมความรู้สึกในส่วนที่เป็นปมด้อยในขณะนั้น นั่นคือการที่ผู้กระทำรุนแรงไม่มีเงินที่จะรักษาบุตรสาว ประกอบกับนายแพทย์ได้แจ้งให้ทราบว่าถ้าไม่มีเงินมารักษาบุตรสาว โอกาสที่บุตรสาวที่จะมีชีวิตอยู่รอดได้ก็คงไม่มี ในส่วนที่เป็นญาติก็ไม่มีใครมาสนใจ โดยเฉพาะสามีเองก็ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้กระทำรุนแรงไม่มีผู้ที่จะให้คำปรึกษาได้ จึงได้ตัดสินใจชั่ววูบจะฆ่าตัวเองตายพร้อมกับบุตรสาวดังกล่าว

ที่มาของปัญหา

เหตุ- บุตรสาวของผู้กระทำรุนแรงได้เจ็บป่วยต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาล หลังจากคลอดมาได้แค่ 1 เดือน โดยที่ตัวเองยังไม่มีความพร้อมที่จะมีบุตรได้อีกคนและได้มีแนวความคิดที่จะทำแท้งอยู่แล้ว แต่ได้ถูกญาติๆได้ห้ามเอาไว้ ซึ่งการเจ็บป่วยของบุตรนั้นต้องใช้เงินจำนวนมากในการรักษา ตนเองไม่มีเงินที่จะรักษาได้ ทำให้เกิดความวิตกกังวล ประกอบกับช่วงเวลานั้นไม่มีใครให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นญาติๆหรือสามี เลยมีความรู้สึกกว่าตนเองโดดเดี่ยวอยู่ไปก็ไม่มีใครสำคัญอะไรสำหรับคนอื่น มีแต่จะทำให้คนอื่นได้รับความเดือดร้อน จึงได้ตัดสินใจที่จะทำร้ายบุตร

ตนเองให้เสียชีวิตพร้อมกับตนเอง ซึ่งสาเหตุของปัญหานี้ปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจเป็นส่วนสำคัญของการเกิดปัญหาดังกล่าวเป็นอย่างมาก

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงต่อบุตรของผู้กระทำรุนแรงแล้ว อาจพิจารณาได้จากปัจจัยต่างๆดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางสังคม

-ผู้กระทำรุนแรงต่อบุตร เป็นผู้ที่ยึดว่าว่างงาน ไม่มีรายได้จากการดำรงชีพที่แน่นอน ต้องรอเงินจากสามีเพียงอย่างเดียว มีรายได้เฉลี่ยประมาณเดือนละไม่เกิน 2,000 บาท ประกอบกับมีค่าใช้จ่ายจากการที่ต้องเลี้ยงดูบุตรชาย อายุประมาณ 2 ขวบ ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพในภาวะปัจจุบัน ความเป็นอยู่ระหว่างผู้กระทำรุนแรงกับสามีถือได้ว่าไม่ได้อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวที่อบอุ่นเท่าที่ควร เพราะสามีต้องไปทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ ส่วนตนเองต้องอยู่ที่บ้านของสามีและต้องอยู่ร่วมกับพ่อแม่ของสามีซึ่งถือเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีญาติๆคนอื่นที่อาศัยอยู่ด้วยกัน เวลามีปัญหาเกิดขึ้นในการใช้ชีวิตจึงไม่ค่อยจะได้ปรึกษากับผู้ใดมากนัก และตนเองมีหน้าที่เลี้ยงดูบุตรชายของตนเองในสภาวะที่ต้องพึ่งพาคนอื่นเป็นหลัก เมื่อมีเหตุต้องใช้เงินก็ไม่สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการ โดยเฉพาะทางบ้านของผู้กระทำรุนแรงเองถือว่ามีฐานะยากจนกว่าฐานะของสามี ไม่ได้มีส่วนในการช่วยสนับสนุนหรือช่วยเหลือในการเลี้ยงดูผู้กระทำรุนแรงในสภาวะที่เดือดร้อนเรื่องค่าใช้จ่าย และชีวิตหลังจากที่ได้แต่งงานอยู่กับสามีแล้ว ความผูกพันในชีวิตหลังจากแต่งงานจึงอยู่ที่สามีและครอบครัวของสามีเป็นหลัก

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-ผู้กระทำรุนแรงต่อบุตรเป็นผู้ที่มีแบบแผนในการดำเนินชีวิตที่ดี กล่าวคือไม่เป็นคนที่ดื่มสุรา ไม่ล่าเล่นทางเพศ ไม่เสพยาเสพติดให้โทษ หรือชอบเล่นการพนันแต่อย่างใด มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวสูง ดูแลบุตรและทำหน้าที่ของมารดาได้เป็นอย่างดี มีความรักและความอ่อนโยนต่อคนอื่นๆ

แรงจูงใจทางสังคม

-ประสบการณ์ในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรงนี้ได้ถูกอบรมในรูปแบบของความรักและความเข้าใจ ไม่เคยถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็ก ส่วนชีวิตในวัยเด็กมีความลำบากโดยเกิดจากสาเหตุที่ครอบครัวมีความยากจน ไม่มีที่นาเป็นของตนเองต้องเช่าคนอื่น ส่วนความมีอคติต่อเพศของบุตรไม่มีแต่อย่างใด

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ความชื่นชมเพศชายโดยเฉพาะไม่ได้เกิดขึ้นกับผู้กระทำรุนแรงนี้แต่อย่างใด มีความคิดว่าบุตรชายหรือบุตรหญิงก็มีค่าเท่าเทียมกัน อยากให้บุตรตนเองเป็นคนดีเท่านั้น ส่วนเรื่องความเชื่อในอำนาจของบิดามารดานั้น ไม่คิดว่าตนเองเป็นเจ้าของชีวิตของบุตร มีความคิดเกี่ยวกับการเลี้ยงดูด้วยการมีเหตุผลมากกว่า

ทัศนคติของบิดามารดา

-ไม่เชื่อว่าการกระทำรุนแรงต่อบุตรจะทำให้เด็กเป็นคนดีได้ คิดว่าเลี้ยงบุตรด้วยการใช้เหตุผลจะเป็นผลดีต่อบุตรมากกว่าการใช้ความรุนแรง ซึ่งผู้กระทำรุนแรงไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงดังกล่าว

การเยี่ยมบ้าน (HOME VISIT)

-ผู้ศึกษาได้ไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงที่จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสภาพที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น อยู่นอกเขตเทศบาล เป็นลักษณะของหมู่บ้านในชนบท มีหลังคาเรือนประมาณ 100 หลังคาเรือน ทางเข้าหมู่บ้านยังเป็นลูกรัง ภายในตัวบ้านมีห้องนอนสองห้องนอนซึ่งอยู่ชั้นบนบ้านทั้งสองห้องนอน ส่วนด้านล่างของตัวบ้านเป็นพื้นที่สูงได้ถูปลดปล่อยโล่งมีเตียงไม้สำหรับนั่งเล่นอยู่ข้างล่าง ภายในบ้านไม่มีเครื่องอำนวยความสะดวกยกเว้น พัดลม การจัดวางเครื่องใช้ภายในบ้านไม่มีความเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเทดี บริเวณหน้าบ้านไม่มีรั้ว มีเพียงรั้วด้านข้างซึ่งแสดงเขตบ้าน และด้านหน้าบ้านติดกับถนนภายในหมู่บ้าน ทรัพย์สินของผู้กระทำรุนแรงยังหลงเหลือบางส่วน เช่น เสื้อผ้า รูปถ่าย ของใช้ส่วนตัวห้องนอนของผู้กระทำรุนแรงไม่มี ปัจจุบันภายในบ้านจะมีผู้อาศัยอยู่สามคน คือ พ่อแม่และพี่ชายอีกคน ส่วนน้องชายไปทำงานอยู่กับน้ำที่จังหวัดระยอง ไม่ได้พักอาศัยอยู่ด้วย สภาพจิตใจของบิดามารดาของผู้กระทำรุนแรงยังอยู่ในภาวะที่สับสนและเห็นใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยได้เดินทางไปเยี่ยมผู้กระทำ รุนแรงบ้างที่ทัณฑสถานหญิงกลาง แต่ก็นานๆครั้งเพราะไม่มีเงินค่าเดินทาง ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวยังดีและไม่มีผู้ใดคาดคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นได้กับบุตรสาวของตน

กรณีศึกษาครั้งที่ 2

น.ส.วรรณานา (นามสมมติ) อายุขณะที่กระทำผิด 24 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงกลาง

ระยะเวลาในการศึกษา

-ในกรณีศึกษาที่ใช้เวลาศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือนในการตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นจากทัศนสถานหญิงกลาง โดยขั้นตอนแรกนี้ได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับรายอื่น จากนั้นได้ทำหนังสือขออนุญาตเข้าไปทำการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังภายในทัศนสถานหญิงกลาง โดยเข้าไปสัมภาษณ์จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2542 ถึง 15 มกราคม 2543

-วันเวลาที่เกิดเหตุและวิธีการทำรุนแรงต่อบุตร

วันที่ 7 กรกฎาคม 2542 ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้สายไฟซึ่งมีกระแสไฟอยู่ นำไปช็อตบุตรสาวอายุ 3 ขวบ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส เพื่อนบ้านซึ่งพบเห็นเหตุการณ์ จึงได้แจ้งให้ เจ้าหน้าที่ตำรวจทราบเรื่อง และผู้กระทำรุนแรงได้ถูกจับกุมดำเนินคดีในข้อหา ทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้อง 4 คน นิสัยส่วนตัวเป็นคนเรียบร้อย มี ภูมิลำเนาอยู่ที่แขวง-เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร โดยอาศัยอยู่กับยายและครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ มียายซึ่งมีอายุ 65 ปีเป็นคนคอยดูแลรับผิดชอบเลี้ยงดู มีน้ำและป่าอาศัยอยู่ภายในบ้านเดียวกัน รวม 9 คน บิดาและมารดาของผู้กระทำรุนแรงได้หย่าร้างกัน ตั้งแต่อายุประมาณ 6 ขวบ มีมารดาที่คอยให้ความช่วยเหลือเรื่องการเงินแต่ก็ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกันนานๆ จะพบกันสักครั้ง ไม่ทราบว่ามารดาทำงานอะไรเพราะไม่เคยเล่าให้ฟังและความผูกพันไม่มีแต่อย่างใด รู้แต่เพียงว่ามารดาทำงานอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ชีวิตในวัยเด็กจึงขาดความอบอุ่นจากคนรอบข้าง อารมณ์ค่อนข้างฉุนเฉียวง่าย เรียนหนังสือจบแค่ชั้นป. 6 หลังจากนั้นก็ออกจากโรงเรียนมาช่วยยายทำงานรับจ้างทั่วไป ซึ่งส่วนมากจะเป็นการเก็บผักบุงขายหรือช่วยงานยายอื่นๆ แล้วแต่ยายจะให้ช่วยเหลือ โดยในวัยเด็กมารดาจะทุบตีและทำร้ายร่างกายอยู่เสมอ เนื่องจากมารดามีบุตรหลายคนจึงไม่ได้ให้ความสนใจในตัวผู้กระทำรุนแรง จึงได้ช่วยเหลือตัวเองมาโดยตลอด ไม่มีความผูกพันกับมารดาและบิดาก็ได้แยกทางกับมารดาตั้งแต่อายุได้ประมาณ 6 ขวบ จะพบเห็นพฤติกรรมของบิดาและมารดาทะเลาะตบตีกันเป็นประจำ

เมื่อปี พ.ศ.2533 อายุได้ประมาณ 15 ปี ผู้กระทำรุนแรงได้ออกจากบ้านไปทำงานอยู่โรงงานทอผ้าย่านเขตบางขุนเทียนและได้มีโอกาสได้รู้จักกับแฟนคนแรกซึ่งทำงานอยู่ด้วยกัน อายุของแฟนไล่เลี่ยกันโดยคบหากันอยู่ประมาณ 6 เดือนก็ได้อยู่กับกันจนสามีภรรยาแต่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน และอยู่กันได้ประมาณ 3 ปีก็ได้แยกทางกัน เพราะต่างคนต่างก็ได้ย้ายที่ทำงานและผู้ชายได้ไปมีแฟนคนใหม่จึงตัดสินใจแยกทางกัน ส่วนตนเองได้ย้ายที่ทำงานไปทำงานอยู่ที่เขตลำโรงใต้ จังหวัดสมุทรปราการ และทำงานได้ประมาณ 1 ปีก็ได้รู้จักกับแฟนคนที่สองซึ่งทำงานอยู่ด้วยกัน

คบกันเป็นแฟนได้ประมาณ 1 ปีก็ได้อยู่กับกันสามี่ภรรยาและตั้งครรภ์ภายในปีเดียวกัน ซึ่งฝ่ายชายอยากจะให้ผู้กระทำรุนแรงทำแท้งแต่ผู้กระทำรุนแรงไม่เห็นด้วยเนื่องจากยังมีความผูกพันและคิดว่าตัวเองรับผิดชอบต่อตัวบุตรที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งอายุได้ประมาณ 20 ปีก็ได้คลอดบุตรคนแรกเป็นเพศหญิง และได้ย้ายที่อยู่มาพักอาศัยอยู่กับยายที่แขวง-เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ ช่วงที่คลอดบุตรใหม่ๆจะมียายช่วยเหลือในการเลี้ยงดูบุตรสาว ส่วนมารดานอกจากจะไม่เห็นด้วยที่บุตรสาวมีสามีและมีบุตรทั้งๆที่ยังไม่มีความพร้อมในการที่จะดูแลรับผิดชอบได้ จึงไม่ได้ให้ความช่วยเหลือใดๆเกี่ยวกับค่าเลี้ยงดูบุตรของผู้กระทำรุนแรงและเกิดมีปัญหะทะเลาะกับมารดาอยู่เรื่อยๆ ซึ่งช่วงนี้ถือว่าผู้กระทำรุนแรงมีความเครียดเป็นอย่างมากเพราะสามีก็ไม่ได้แสดงความรับผิดชอบในการที่จะหารายได้มาช่วยเหลือให้เพียงพอในการเลี้ยงดูบุตร ซึ่งสามีเองก็มีรายได้ประมาณเดือนละ 4,500 บาท มีอาชีพเป็นลูกจ้างโรงงานทอผ้า ส่วนผู้กระทำรุนแรงหลังจากที่ได้คลอดบุตรสาวแล้วก็ยังไม่ได้ทำงานอะไร ต้องพึ่งพารายได้จากสามีเพียงอย่างเดียว ประกอบกับต้องเลี้ยงดูบุตรของตนเองทั้งที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเลี้ยงดูบุตร แต่มียายที่คอยให้ความช่วยเหลือบ้าง ในช่วงนี้ผู้กระทำรุนแรงเริ่มมีปัญหาที่ต้องทะเลาะกับสามีบ่อยครั้งเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ทำให้เกิดความเครียดเป็นอย่างมาก แต่ก็มียายคอยให้กำลังใจ เงินที่เก็บจากการทำงานก็ไม่มี ชีวิตลำบากมาก ผู้กระทำรุนแรงเริ่มที่จะมีอาการมึนเฉียวง่ายโดยไม่ทราบสาเหตุ เริ่มดื่มสุรา ออกเที่ยวเตร่นอกบ้านบ่อยครั้งโดยไม่สนใจที่จะเลี้ยงดูบุตรสาวของตนเองปล่อยให้ยายเป็นผู้เลี้ยงดูแทน และได้เริ่มแอบไปเล่นการพนันไปกับเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียงกันภายในหมู่บ้านโดยที่สามีไม่รู้แต่อย่างไร เพราะจะแอบไปเล่นเวลาที่สามีออกไปทำงานแล้ว นอกจากนี้ผู้กระทำรุนแรงยังได้ดื่มสุร่าบ่อยครั้งขึ้น เงินที่สามีให้ใช้จ่ายเลี้ยงดูบุตร ผู้กระทำรุนแรงก็นำไปเล่นการพนันจนหมด ทั้งคู่เริ่มทะเลาะวิวาทกันบ่อยครั้งมากขึ้น ส่วนมากเป็นเรื่องภายในครอบครัวที่ผู้กระทำรุนแรงไม่สนใจเลี้ยงดูบุตร ชอบแอบไปเล่นการพนันและดื่มสุรา และสามีจะทุบตีผู้กระทำรุนแรงเป็นประจำเมื่อมีปากเสียงกัน แต่ทั้งคู่ก็ยังอยู่ด้วยกัน จนกระทั่งต่อมาหลังจากคลอดบุตรคนที่แรกได้ 2 ปี ผู้กระทำรุนแรงก็ได้ตั้งครรภ์และคลอดบุตรคนที่สองอีกคนเป็นผู้ชาย ทำให้สถานการณ์ภายในครอบครัวเลวร้ายมากกว่าเดิม ปัญหาที่ต้องทะเลาะกันมีบ่อยครั้งมากขึ้นกว่าเดิม สามีได้ถูกนายจ้างไล่ออกจากงาน อยู่ระหว่างหางานใหม่ทำ ผู้กระทำรุนแรงจำต้องออกไปทำงานรับจ้างทั่วไป แล้วแต่จะมีผู้ใดว่าจ้าง ซึ่งอาชีพหลักก็คือช่วยยายเก็บผักบุงขาย ในช่วงนี้สามีจะมีอาการมึนโหร่งง่าย โมโหร่าย เริ่มทุบตีบุตรบ้างในบางครั้ง โดยเฉพาะเวลาบุตรสาวร้องไห้ ก็เกิดอาการมึนโหร่ง ตบตีบุตรสาวของตนเองเพื่อให้หยุดร้อง ในลักษณะที่ระบายความเครียดที่มีอยู่ภายในใจ และผู้กระทำรุนแรงก็จะมีอาการมึนโหร่งง่ายเช่นเดียวกัน เนื่องจากต้องอยู่แต่ในบ้านเป็นส่วนมากเพราะต้องดูแลบุตรสาวที่มีอายุได้เพียง 3 ขวบ และผู้กระทำรุนแรงได้เกิดตั้งครรภ์ขึ้นมาอีกคน จนกระทั่งเมื่อผู้กระทำรุนแรงได้คลอดบุตรอีกคนเป็นเพศชาย ชีวิตความเป็นอยู่ก็ยังไม่ดีมีอะไรดีขึ้น ปัญหาเคยที่เกิดขึ้นก็ยังเป็นอยู่เหมือนเดิม โดยเฉพาะเรื่องของสามีที่ไม่ได้ให้ความสนใจที่จะดูแลผู้กระทำรุนแรงกับบุตร โดยออกเที่ยวเตร่กับเพื่อน ไม่ได้ช่วยเลี้ยงดูบุตรที่พึ่งคลอดได้ประมาณ 3 เดือนแต่อย่างไร และวันที่ 7 กรกฎาคม 2542 เวลาประมาณ 11.00 น. ผู้กระทำรุนแรงได้เกิดอาการมึนโหร่งสามี่ที่ไม่ยอมกลับบ้านตั้งแต่ตอนกลางคืน ประกอบกับบุตรสาวร้องไห้ อยากให้พาออกไปเที่ยวนอกบ้านและร้องหาสามี ซึ่งทำให้ผู้กระทำรุนแรงซึ่งเหนื่อยและหงุดหงิดในการเลี้ยงดูบุตรคนเล็ก ไม่ค่อยได้พักผ่อน มีอาการมึนเฉียวบุตรสาวเป็นอย่างมาก จึงได้คว้าเอา

สายไฟที่ยังมีกระแสไฟอยู่ช้อนไปที่ตัวบุตรสาวของตนเองจนเป็นแผลรอยไหม้ที่บริเวณแขนและตามลำตัวเพื่อจะให้บุตรสาวหยุดร้องไห้ แต่ขณะนั้นยายอยู่ที่บ้านเห็นเหตุการณ์จึงได้เข้ามาห้ามปรามและนำตัวบุตรสาวส่งโรงพยาบาลรักษาตัว และต่อมาได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลลาดกระบัง มาทำการจับกุมตัวไปดำเนินคดีในข้อหาทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส

-ผู้ให้ประวัติ คือ ผู้กระทำรุนแรงและยายของผู้กระทำรุนแรง

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษานี้ วิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงและผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ผู้กระทำรุนแรง-จากการที่ได้สัมภาษณ์จะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงเป็นคนค่อนข้างจะมีอารมณ์แปรปรวนอยู่เสมอ ทำอะไรไม่ค่อยมีเหตุผล พื้นฐานของครอบครัวขาดความอบอุ่น มีประสบการณ์ถูกมารดาทุบตีในวัยเป็นประจำเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ได้ศึกษาต่อ เนื่องจากฐานะครอบครัวยากจน นับถือศาสนาพุทธ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ของคนในครอบครัวรวมกันต่อเดือนประมาณ 5,000 บาท มีบุตรจำนวน 2 คน ขณะที่ถูกจับกุมดำเนินคดีชีวิตในวัยเด็กไม่มีบิดามารดาให้การอบรมเลี้ยงดู ต้องอาศัยอยู่กับยายเป็นส่วนมากซึ่งยายเองก็ไม่ค่อยมีเวลาที่จะมาเอาใจใส่ดูแลเพราะต้องทำงานหาเลี้ยงชีพตัวเองเพราะสามีได้เสียชีวิตไปแล้ว ประกอบกับมีฐานะยากจน ไม่มีทรัพย์สินสมบัติเป็นของตนเอง หาเลี้ยงชีพด้วยการเก็บผักนึ่งขาย รายได้ไม่เพียงพอในการใช้จ่ายภายในครอบครัว มีความกดดันในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ตั้งแต่เด็ก มีสามีก็ไม่ได้ช่วยให้ชีวิตดีขึ้น สามีออกเที่ยวเตร่ ปล่อยให้ผู้กระทำรุนแรงต้องเลี้ยงดูบุตรเองตามลำพังด้วยอายุเพียง 20 ปี ถือว่ายังเป็นวัยรุ่นที่ต้องการอยากเที่ยวเตร่ ยังไม่มีความรับผิดชอบเพียงพอจะทำหน้าที่ของมารดาในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ซึ่งจะเห็นจากการที่ผู้กระทำรุนแรงมีอารมณ์ฉุนเฉียวง่าย โมโหร้ายอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเมื่อบุตรร้องไห้โดยไม่มีสาเหตุจะหงุดหงิดมากและทุบตีบุตรของตนเองเพื่อระบายความคับแค้นใจ และสามีก็ไม่ได้สนใจจะช่วยเลี้ยงดูบุตรแต่อย่างใด จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีการกระทำรุนแรงต่อบุตรตนเองดังกล่าว

ที่มาของปัญหา

เหตุ ผู้กระทำรุนแรงมีปัญหาเรื่องความยากจนทำให้เกิดความเครียด ส่งผลกระทบต่อการเลี้ยงดูบุตร ประกอบกับสามีขาดความรับผิดชอบที่จะช่วยภรรยาในการเลี้ยงดูบุตร ในสภาวะที่พึ่งจะกระทำได้ และนอกจากนี้สามียังไม่ได้ช่วยเหลือในเรื่องของค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว นอกจากนี้การที่ผู้กระทำรุนแรงขาดความอบอุ่นในครอบครัว ขาดการขัดเกลาทางสังคมทำให้การตัดสินใจนั้นมีความรุนแรงอย่างที่พบเห็นจากการที่ได้ทะเลาะกับสามีอยู่เป็นประจำ ไม่ได้คำนึงว่าบุตรของตนเองจะมีความรู้สึกเช่นใด การที่มีวิญญูณ์ยังไม่มากนัก มีผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตในวัยช่วงของวัยรุ่นของผู้กระทำ

รุนแรงที่ขาดหายไปดังเช่นกับเด็กวัยรุ่นคนอื่นซึ่งควรจะมีวิถีชีวิตในวัยรุ่นที่ควรจะเป็น แต่ผู้กระทำรุนแรงกลับต้องมาเลี้ยงดูบุตรซึ่งเพื่อนในวัยเดียวกันไม่ได้เป็นเช่นนั้น การตีมีสุราและการชอบเล่นการพนันของผู้กระทำรุนแรงก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่จะช่วยเร่งเร้าก่อให้เกิดความรุนแรงได้ง่าย การขาดสติในการยังคิด การมีประสบการณ์ในวัยเด็กซึ่งถูกมารดาของตนเองตบตีด้วยวิธีการที่รุนแรงทำให้เกิดความฝังใจเข้าใจว่าเป็นวิธีการที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูบุตร เป็นผลให้เกิดความรุนแรงได้ง่ายขึ้นกว่าเดิม

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงต่อบุตรของผู้กระทำรุนแรงแล้ว อาจพิจารณาได้จากปัจจัยต่างดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางสังคม

-การว่างงานของผู้กระทำรุนแรง การขาดรายได้ที่จะมาเลี้ยงครอบครัวมีผลต่อการเกิดความรุนแรง การอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ มีญาติๆอยู่รวมกันทำให้ความรักความเข้าใจกันหรือการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในภาวะที่ต่างคนก็อยู่ในสภาวะที่ย่ำแย่จะเป็นผลเสียมากกว่าผลดี การเห็นแก่ตัวจะมีมากทำให้บั่นทอนสภาพจิตใจของผู้กระทำรุนแรงได้อีกทางหนึ่งด้วย ส่วนภาวะการหย่าร้างถึงแม้ไม่ได้เกิดขึ้นแต่พฤติกรรมของสามีผู้กระทำรุนแรงก็ไม่ต่างอะไรกับการที่เสียนอนอยู่คนเดียวเพราะการดูแลครอบครัว การเลี้ยงดูบุตรต้องช่วยเหลือตัวเองไม่ได้รับการช่วยเหลือจากสามีแต่อย่างใด มีผลแต่จะก่อให้เกิดปัญหาทะเลาะวิวาท เพิ่มปัญหาของการอยู่รวมกันมากกว่าการอยู่กินกันเป็นครอบครัวอย่างที่สามีภรรยาทั่วไปจะพึงมีอยู่กินกัน

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-เกี่ยวกับแบบแผนของการดำเนินชีวิตของผู้กระทำรุนแรง เช่นการชอบดื่มสุราเป็นประจำ การเล่นการพนัน ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเกิดความรุนแรงขึ้นได้ จากการสัมภาษณ์ผู้ซึ่งอยู่ในครอบครัวเดียวกันกับผู้กระทำรุนแรงทำให้เราทราบว่า เมื่อมีการดื่มสุราจะก่อให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างสามีภรรยาเป็นประจำ ซึ่งส่งผลให้การเลี้ยงดูบุตรไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง มักจะทำร้ายตบตีบุตรเพื่อเป็นการระบายความแค้นซึ่งญาติๆจะคอยห้ามปรามประจำแต่ก็ไม่ถึงกับรุนแรงเท่ากับครั้งที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดี โดยก่อนหน้านั้นจะตบตีบุตรด้วยมือไม่เป็นบาดแผลแต่อย่างใด แต่จากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องแล้วไม่ปรากฏว่าผู้กระทำรุนแรงใช้ยาเสพติดหรือสารอันตรายแต่อย่างใด

แรงจูงใจทางสังคม

-ประสบการณ์ในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรงมีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้กระทำรุนแรง กล่าวคือช่วงชีวิตในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรงเองเคยถูกแม่ทุบตีเป็นประจำ เมื่อตนเองเติบโตขึ้นมาก็เกิดความฝังใจมาโดยตลอดและโดยเฉพาะที่ตนเองมีบุตรเองและการเลี้ยงดูบุตรนั้นคิดว่าการตีบุตรเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่ได้เป็นการกระทำรุนแรงแต่

อย่างไร ในขณะที่ตนเองชีวิตช่วงวัยเด็กก็ถูกพ่อแม่ตีเช่นเดียวกัน ส่วนเกี่ยวกับเพศของบุตรนั้นไม่ได้มีความอคติแต่อย่างใด ผู้กระทำรุนแรงคิดว่าบุตรเป็นผู้ชายหรือผู้หญิงก็ได้

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-เชื่อว่าบิดามารดามีอำนาจในการที่จะทำอะไรต่อบุตรตนเองก็ได้ เพราะเป็นผู้ที่ให้กำเนิดมาและทุกอย่างที่ทำก็ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบไม่มีผู้ใดมาช่วยเหลืออะไร การเลี้ยงดูจึงเป็นอำนาจสิทธิขาดของบิดามารดา เชื่อว่าบิดามารดาดีลูกไม่ได้ผิดแต่อย่างใด ผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีความชื่นชมเพศชายโดยเฉพาะแต่อย่างใด

ทัศนคติของบิดามารดา

-เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายบุตรนั้นมีทัศนคติถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาไม่ถือว่าเป็นการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด จะเห็นจากการที่ขอบตบตีบุตรของตนเองเป็นประจำ จนกระทั่งเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จากที่ใช้มือในการทำร้ายต่อมาได้ใช้อุปกรณ์อย่างอื่นที่พอจะหยิบฉวยได้โดยง่ายและอยู่ใกล้ๆตัว เหตุที่เกิดขึ้นก็เป็นการใช้อุปกรณ์สายไฟฟ้าที่ยังมีกระแสไฟอยู่ทำการช็อตบุตรสาวตนเองเพื่อจะทำร้ายร่างกายเพราะความโมโหที่ร้องไห้ไม่หยุดและพูดแล้วไม่รู้เรื่อง

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงที่พักอาศัยอยู่ก่อนที่จะถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวมาดำเนินคดีที่บ้านซึ่งตั้งอยู่ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ พบว่าสภาพที่อยู่อาศัยเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวลักษณะปลูกติดกันริมถนนภายในเขตลาดกระบัง ภายในตัวบ้านมีห้องนอนอยู่ 2 ห้องนอน 1 ห้องน้ำ ที่ว่างของบ้านจัดเป็นที่นอนของผู้กระทำรุนแรงและน้องอีก 3 คนกับยายที่นอนอยู่ด้วยกัน ส่วนห้องนอนเป็นที่อาศัยของน้ำ 1 ห้องและป่าของผู้กระทำรุนแรงที่อาศัยอยู่อีก 1 ห้อง ในบ้านไม่มีภาพถ่ายของผู้ใดติดอยู่ ไม่ได้มีการตกแต่งบ้านแต่อย่างใด บ้านดูลักษณะโหลๆขาดการดูแลรักษา ความสะอาดภายในบ้านก็ไม่ได้ดูแล สิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้านที่พบเห็นก็มีเพียงพัดลม เตาไรต์ หม้อหุงข้าวเท่านั้น ส่วนที่เป็นสิ่งฟุ่มเฟือยไม่พบเห็น ได้สังเกตจากคนในบ้านจะไม่ค่อยสนใจหรือเอื้ออาทรต่อกันและกันเท่าใดจะเป็นลักษณะของการต่างคนต่างอยู่ เมื่อมีการพูดถึงผู้กระทำรุนแรงที่ถูกจับกุมนั้นจะไม่ค่อยมีผู้ใดสนใจในสิ่งที่เกิดขึ้นพูดในทำนองว่าสมควรแล้วที่ถูกจับกุมเพราะสงสารลูกของผู้กระทำรุนแรงที่ถูกตบตีเป็นประจำซึ่งก็ได้มีญาติๆคอยห้ามปรามแล้วแต่ผู้กระทำรุนแรงก็ไม่เชื่อฟังแต่อย่างใด

กรณีศึกษา รายที่ 3

-นายเฉลิม (นามสมมติ) อายุ 46 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางคลองเปรม

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ ใช้เวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือนในการตรวจสอบข้อมูลจากเรือนจำกลางคลองเปรม โดยขั้นตอนแรกนี้ได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับรายอื่นๆแล้วจึงได้เข้าไปทำการสัมภาษณ์นายเฉลิมภายในเรือนจำกลางคลองเปรม จำนวน 4 ครั้ง ครั้งละประมาณ 2-3 ชั่วโมง เริ่มตั้งแต่วันที่ 4 พฤศจิกายน 2542 ถึงวันที่ 9 ธันวาคม 2542 ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านของผู้ต้องขังด้วยเพื่อให้เห็นความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็นการประเมินผลในแต่ละราย

-วันเวลาที่เกิดเหตุ และวิธีการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง

วันที่ 19 เมษายน 2538 เวลา 06.00 น. ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้มือบีบคอบุตรของตนเองจำนวน 2 คนคือ บุตรสาวคนโตอายุ 6 ขวบและบุตรชายคนเล็กอายุ 4 ขวบ ขณะที่บุตรทั้งสองกำลังนอนหลับอยู่ในห้องนอน หลังจากนั้นผู้กระทำรุนแรงพยายามจะฆ่าตัวเองให้ตายตามบุตรทั้งสอง โดยได้ใช้กระแสไฟฟ้าช็อตตัวเองที่บริเวณแขนและตามลำตัวแต่ก็ไม่ทำให้ผู้กระทำรุนแรงเสียชีวิต เพียงแต่ได้รับบาดเจ็บสาหัส และมีผลเมื่อดินำส่งโรงพยาบาลรักษาตัวได้ทัน แต่บุตรทั้งสองคนเสียชีวิตด้วยการกระทำของผู้กระทำรุนแรง

-ลักษณะและอาการของผู้กระทำรุนแรงก่อนที่จะกระทำผิด

ทราบจากภรรยาของผู้กระทำรุนแรงว่าก่อนที่เกิดเหตุ นั้น ผู้กระทำรุนแรงเป็นผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใส มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวสูงและมีความตั้งใจจริงในการทำงานในทุกๆด้าน แต่ภายหลังมีปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ธุรกิจที่ลงทุนไม่ประสบความสำเร็จ ผู้กระทำรุนแรงจะมีอารมณ์โมโหง่ายโดยไม่มีเหตุผล มักจะดุด่าภรรยาของตนเองเป็นประจำจนเกิดความเบื่อหน่ายและทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำจนบางครั้งภรรยาต้องหนีออกจากบ้านไปอยู่ที่บ้านของตนเองกับแม่ ซึ่งยิ่งทำให้ผู้กระทำรุนแรงมีความโกรธและสถานการณ์ยิ่งไม่ดีขึ้นแต่อย่างใด ทำอะไรก็จะมีปากเสียงกันเป็นประจำไม่มีหนทางจะปรับความเข้าใจกันได้เหมือนเดิม พักหลังชอบที่จะเก็บตัวเงียบไม่ค่อยพูดจากับผู้ใด เป็นคนที่เก็บความรู้สึกไว้ตลอดเวลา จนกระทั่งวันเกิดเหตุได้ก่อเหตุฆ่าบุตรของตนเองทั้งสองคนขณะนอนหลับอยู่ดังกล่าว

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนที่ 5 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 5 คน มีภูมิลำเนาอยู่บริเวณใกล้กับวงเวียน 22 บิดามีอาชีพเป็นช่างซ่อมรถยนต์ จบการศึกษาสูงสุดชั้น ม.ศ.5 ที่โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี หลังจากนั้นก็ได้เปิดร้านซ่อมรถยนต์ตามที่ได้วิชาความรู้จากบิดาที่ถ่ายทอดให้แต่ก็ทำอยู่ได้ไม่นาน ได้ไปเรียนต่อที่รร.ศิริโรจน์พานิชย์ หลักสูตรการเงิน การโรงแรม แล้วได้ทำงานอยู่ที่โรงแรมปรี๊นเซส ตำแหน่งพนักงานต้อนรับ ทำงานอยู่ได้ประมาณ 2 ปีก็ได้เดินทางไปทำงานที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย อยู่ได้ประมาณ 4 ปี ก็ได้เดินทางกลับมายังประเทศไทยซื้อบ้านอยู่ซอยโชคชัย 4 แขวงลาดพร้าว กทม. ปีพ.ศ.2530 ได้แต่งงานกับนางบุหงา (นามสมมติ) อายุ 44 ปี ซึ่งรู้จักกันมาก่อนเพราะมีบ้านอยู่ใกล้กันช่วงที่เป็นวัยเด็ก ซึ่งในช่วงนั้นผู้กระทำรุนแรงได้ทำงานเป็นผู้จัดการฝ่ายขายร้านเสื้อผ้าส่งออกและขายภายในประเทศที่ตึกใบหยกทาวเวอร์ ส่วนภรรยาอยู่ที่บ้านทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ชีวิตในช่วงนี้ทั้งคู่มีความสุขที่ได้อยู่ด้วยกัน ไม่มีปัญหาอะไรภายในครอบครัว ต่างฝ่ายก็ได้ช่วยกันทำหน้าที่ของตนเองอย่างสมบูรณ์ ปี พ.ศ.2532 ได้คลอดบุตรคนแรกชื่อ ด.ญ. ศจี (นามสมมติ) ซึ่งในช่วงนี้ผู้กระทำรุนแรงได้ออกจากงานที่ร้านขายเสื้อผ้ามาทำธุรกิจของตนเองโดยลงทุนซื้อจักรเย็บผ้ามาทำการเย็บเองที่บ้านเป็นธุรกิจเล็กๆส่วนตัว เครื่องจักรมีประมาณ 10 กว่าตัว โดยวัตถุประสงค์ในช่วงนั้นผู้กระทำรุนแรงต้องการจะให้ภรรยามีงานทำและตนเองจะได้ให้ภรรยาช่วยเหลืองานที่ทำซึ่งสามารถทำอยู่ที่บ้านของตนเองได้ โดยไปกู้เงินจากธนาคารเพื่อมาลงทุนทำธุรกิจดังกล่าว ซึ่งเริ่มมีปัญหาเกิดขึ้นภายในครอบครัวจากการที่ต้องทำงานร่วมกัน ปกติผู้กระทำรุนแรงจะเป็นคนที่จริงจังกับการทำงานเป็นอย่างมาก เมื่อภรรยาทำไม่ถูกต้องหรือถูกใจก็จะดุด่าอยู่เป็นประจำทำให้ภรรยาไม่พอใจและไปหาแม่หรือน้องสาวบ่อยครั้งขึ้น ไม่ได้สนใจที่จะดูแลบุตรสาวซึ่งเพิ่งคลอดยังเด็กอยู่และปล่อยให้ผู้กระทำรุนแรงต้องดูแลบุตรสาวบ่อยครั้ง ซึ่งทำให้ทั้งคู่มีปากเสียงกันมากขึ้น ซึ่งในช่วงนี้ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงได้คบหากับเพื่อนหญิงในลักษณะที่เกินความเป็นเพื่อน มักจะไปไหนมาไหนด้วยกันเป็นประจำโดยที่ผู้กระทำรุนแรงก็ได้ห้ามปรามไม่ให้คบหาในลักษณะดังกล่าว แต่ก็ได้รับการยืนยันจากภรรยาว่าถ้าให้เลิกคบเพื่อนจะไม่ทำงานที่บ้านอีกต่อไป จึงทำให้ผู้กระทำรุนแรงจำยอมให้ทั้งคู่คบหากันในลักษณะคู่รัก ซึ่งผู้กระทำรุนแรงก็เก็บความรู้สึกไม่พอใจนี้มาโดยตลอด แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร ได้แต่ปล่อยให้ทั้งสองคนคบหากันต่อไป และต่อมามีปี พ.ศ.2534 ภรรยาได้คลอดบุตรคนที่สองอีกเป็นบุตรชายชื่อ ด.ช. ทอมมี่ (นามสมมติ) ภาวะความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูของทั้งสองคนก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น แต่ความเข้าใจกันกลับลดน้อยลงทั้งคู่มีปากเสียงทะเลาะเบาะแว้งกันมากขึ้นกว่าเดิม รวมทั้งเรื่องเศรษฐกิจในช่วงนั้นไม่ดีสำหรับธุรกิจเกี่ยวกับเสื้อผ้าส่งออก โรงงานที่ผลิตรายใหญ่ก็ได้ปิดตัวเองลงไปหลายราย สำหรับผู้กระทำรุนแรงเองก็ย่ำแย่ ความน้อยใจในช่วงนั้นต่อภรรยามีมากและพยายามทำหน้าที่ของตนเองอย่างดี พยายามปรับความเข้าใจกับภรรยาโดยตลอดแต่ก็ไม่สามารถปรับความเข้าใจกันได้ ภรรยาได้ขอแยกทางกับผู้กระทำรุนแรงโดยนำบุตรทั้งสองคนไปเลี้ยงเอง ส่วนผู้กระทำรุนแรงได้อยู่ที่บ้านคนเดียวมีเวลาว่างก็จะนำบุตรทั้งสองคนมาค้างที่บ้านในบางครั้ง ชีวิตในช่วงนี้ของผู้กระทำรุนแรงจะเป็นคนเก็บกด คิดมาก ไม่มีสมาธิในการทำงาน พยายามขอคืนดีกับภรรยาโดยตลอดแต่ก็ไม่ได้ผล โดยภรรยาไม่ยอมขอคืนดีด้วย จนกระทั่งก่อนวันที่เกิดเหตุคือวันที่ 18 เมษายน 2538 ผู้กระทำรุนแรงได้ไปรับบุตรทั้งสองคนจากบ้านของภรรยาเพื่อมาอยู่ที่บ้านของตนเองด้วย และตลอดทั้งคืนนายเฉลิมฯได้พยายามคิดถึงเหตุการณ์

ต่างๆที่ผ่านมา คิดอยู่ตลอดเวลาว่าตนเองทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อภรรยาและลูก หาคำตอบให้กับตัวเองไม่ได้ว่าทำไม ภรรยาถึงไม่เข้าใจหรือประพฤตินั้นไปในทางที่ควรจะเป็น มีความน้อยใจในสิ่งที่ได้ทุ่มเทที่ได้ทำเพื่อครอบครัวมาโดยตลอด จึงได้ตัดสินใจที่จะฆ่าตัวตายพร้อมลูกทั้งสองคน เพื่ออยากให้ภรรยาได้รู้สึกถึงการสูญเสียในสิ่งที่ตนเองได้กระทำลงไปโดยไม่ได้ใส่ใจในความรู้สึกของตนเอง ความคิดชั่ววูบจึงบังเกิดขึ้นในช่วงเวลา 06.00 น.ของวันที่ 19 เมษายน 2538 ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้มือบีบคอบุตรของตนเองที่ละคนจนสิ้นใจ แล้วตนเองได้ใช้กระแสไฟฟ้าช็อตที่แขนและตามตัวเพื่อจะฆ่าตัวเองให้ตายตามบุตรทั้งสองคน แต่ก็ไม่ได้ทำให้ตนเองถึงแก่ความตาย โดยในช่วงก่อนที่ตัวเองจะฆ่าตัวเองตายนั้นได้โทรศัพท์แจ้งตำรวจ 191 เพื่อให้ทราบเรื่องและมาจัดการเรื่องศพของตนเองให้ด้วย ซึ่งเมื่อไม่นานก็ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาที่เกิดเหตุและนำตัวผู้กระทำรุนแรงส่งโรงพยาบาลรักษาตัว ส่วนศพบุตรทั้งสองคนก็ได้บำเพ็ญกุศลตามประเพณีต่อไป ผู้กระทำรุนแรงได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวดำเนินคดีในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ปัจจุบันถูกควบคุมตัวอยู่เรือนจำกลางคลองเปรมดังกล่าว

-ผู้ให้ประวัติ คือ นายเฉลิมฯ

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษา วิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงและผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ผู้กระทำรุนแรง -จากการได้สังเกตและสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงจะเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความจริงจังกับชีวิต ทำอะไรมีความรับผิดชอบ และเป็นคนรักครอบครัว ค่อนข้างจะเจ้าระเบียบมีความมุมานะในการทำงาน เจ็บขมและสู้กับเรื่องที่ไม่เห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง ไม่เต็มสุราหรือยาเสพติดอื่นใด ไม่เคยใช้ความรุนแรงกับบุตรหรือภรรยาตลอดเวลาที่อยู่ด้วยกัน แต่จะเป็นคนอารมณ์เสียและหงุดหงิดง่ายหาไม่ถูกใจ จะยึดถือโครงสร้างของครอบครัวแบบเก่ากล่าวคือสามีควรมีอำนาจเหนือภรรยา ภรรยาควรอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน ลูกๆควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ แต่ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงจะเป็นคนที่มีความคิดแบบใหม่ ไม่อาจรักษาสถานภาพและบทบาทของตนตามกรอบแห่งประเพณีได้แน่นอนเหมือนสมัยก่อนได้ เกิดปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำนำไปสู่การหย่าร้างกันที่สุดในที่สุด ความทุกข์ใจและความเก็บกดต่างๆจึงตกอยู่ที่ผู้กระทำรุนแรงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประกอบกับเข้าใจว่าภรรยาได้คบหากับทอม และบางครั้งมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมไปนอนค้างบ้านน้องสาวโดยมีน้องเขยอยู่ในบ้านด้วย เกิดความระแวงว่าภรรยาจะมีพฤติกรรมที่ไม่น่าไว้วางใจอาจมีเรื่องชู้สาว ทำให้บุตรตนเองเห็นพฤติกรรมดังกล่าว ทำให้มีความวิตกกังวล คิดมากจนก่อให้เกิดเหตุสะเทือนขวัญ ฆ่าบุตรของตนเองทั้งสองคนโดยมีความตั้งใจจะฆ่าตนเองให้ตายตามไปด้วยดังกล่าว

ภรรยาของผู้กระทำรุนแรง -จากการไปเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงทราบว่าผู้กระทำรุนแรงเป็นผู้ที่มีความตั้งใจในการทำงาน ไม่เที่ยวเตร่ ไม่เต็มสุราหรือเจ้าชู้แต่อย่างใด เป็นคนรักครอบครัวแต่จะเป็นคนที่เจ้าระเบียบ

บ่นจู้จี้ หึงหวงโดยไม่มีเหตุผล ทำให้เกิดความรำคาญและน่าเบื่อหน่ายที่ต้องอยู่ด้วยกันด้วยความหวาดระแวงไม่เข้าใจกัน ทำอะไรก็ไม่ถูกใจผู้กระทำรุนแรงจะถูกตำหนิและถูกต่อว่าอยู่เรื่อยๆจึงเป็นเหตุผลที่ไม่ชอบอยู่ที่บ้านหากมีโอกาสก็จะไปอยู่ที่บ้านของมารดา บางครั้งก็ไปเยี่ยมน้องสาวหรือไปนอนค้างที่บ้านน้องสาว ซึ่งเป็นจุดที่ทำให้ผู้กระทำรุนแรงไม่พอใจเป็นอย่างมากเพราะหาว่าไม่รับผิดชอบเลี้ยงดูบุตร ซึ่งจะพาบุตรไปนอนค้างที่บ้านของมารดาหรือบ้านของน้องสาวด้วยเสมอหากมีการออกจากบ้าน แต่ก็มักจะถูกผู้กระทำรุนแรงต่อว่าในทางเสียหายเป็นเหตุให้มีเรื่องทะเลาะกันเป็นประจำ จนถึงขั้นต้องขอหย่ากัน โดยต่างคนต่างอยู่เพื่อให้เกิดความสบายใจ แต่ก็ได้เกิดเรื่องขึ้นจนได้เมื่อผู้กระทำรุนแรงได้มาพาบุตรทั้งสองคนที่อยู่บ้านน้องสาวไปนอนค้างด้วยขณะที่ภรรยาไม่ได้อยู่ที่บ้าน ไม่นึกว่าผู้เป็นบิดาจะกล้าทำกับบุตรของตนเองได้ รู้สึกเสียใจกับการกระทำของผู้กระทำรุนแรงที่ไม่ได้ยั้งคิดถึงผลที่ติดตามมา ความไม่เข้าใจกันของผู้ใหญ่ทำให้เด็กซึ่งไม่รู้เดียงสาต้องมารับเคราะห์กรรมที่เป็นผลพวงจากผู้ที่เป็นพ่อได้กระทำลงไป ทุกวันนี้ภรรยาได้อยู่อาศัยอยู่ที่บ้านเดิมของตนเอง ไม่ได้ติดต่อกับผู้กระทำรุนแรงอีก

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรงแล้วพิจารณาได้จากปัจจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางสังคม

-การดำรงชีพความเป็นอยู่ของผู้กระทำรุนแรงถือว่ายู่ในฐานะปานกลาง มีการลงทุนประกอบธุรกิจ ซึ่งช่วงที่มีปัญหาความขัดแย้งอยู่ในช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี และเกี่ยวกับธุรกิจที่ทำก็ขาดทุนต้องกู้เงินจากธนาคารมาลงทุนในการประกอบธุรกิจ ความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายก็ต้องพบกับความลำบากเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับมีบุตรเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนยิ่งเพิ่มภาระในการเลี้ยงดูมากขึ้นกว่าเดิม เมื่อภรรยาไม่เข้าใจในตัวของผู้กระทำรุนแรงที่ต้องการให้ภรรยาเป็นแม่บ้านอยู่ในกรอบของขนบธรรมเนียมแบบโบราณแต่ภรรยาไม่สามารถจะทำได้ จึงทำให้เพิ่มความเครียดให้กับผู้กระทำรุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม ความตึงเครียดในครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการช่มเหงทารุณ เช่น ความตึงเครียดทางเศรษฐกิจในกลุ่มผู้ใช้แรงงานชอบใช้การลงโทษทางกายและช่มเหงทารุณบุตร และการว่างงานหรือไม่มีงานประจำมีความสัมพันธ์กับการช่มเหงทารุณบุตร (Straus et al., 1980) นอกจากนี้ปัจจัยดังกล่าวแล้วมีปัจจัยทางสังคมอีก นั่นคือบิดามารดาที่ชอบช่มเหงทารุณบุตรส่วนใหญ่มักไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น เช่นไม่ค่อยติดต่อกับญาติผู้ใหญ่ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย ไม่ค่อยคบหาสมาคมกับเพื่อน เพื่อนบ้าน ญาติหรือสมาคมชุมชนอื่นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงไม่มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น ส่วนขนาดครอบครัวถือว่าเป็นครอบครัวที่มีขนาดไม่ใหญ่กล่าวคือมีพ่อแม่และลูกอีกสองคนอยู่ในบ้านและอาศัยอยู่กันในลักษณะแยกออกจากญาติพี่น้อง และก่อนที่จะเกิดเหตุรุนแรงนั้นทั้งคู่ได้หย่าร้างกัน อยู่ในลักษณะที่ต่างคนต่างอยู่และบุตรทั้งสองคนอยู่ในความดูแลของฝ่ายภรรยา ความเครียด ความเก็บกดที่อยู่ในตัวของ

ผู้กระทำรุนแรงจะมีมาก อารมณ์ที่เคยปกติมีเหตุผลในการดำรงชีวิตได้หายไปหมด น้อยใจในตัวของภรรยาที่ไม่เข้าใจ และ การหย่าร้างกันมีโอกาสน่าให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรมากกว่าภาวะปกติที่สามีภรรยาอยู่ด้วยกัน

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-แบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้กระทำรุนแรงนี้ถือกว่าเป็นผู้ที่มีแบบแผนในการดำเนินชีวิตที่ดี ไม่ดื่มสุรา ไม่สำส่อนทางเพศ ไม่ใช้ยาเสพติดและการพนันก็ไม่เล่น มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้กับครอบครัว มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวสูงแต่วิถีการดำเนินชีวิตไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่นเท่าที่ควร มีปัญหาเกิดขึ้นมักแก้ไขด้วยตนเองไม่ค่อยนำเรื่องไปปรึกษาหารือกับผู้อื่น ผู้กระทำรุนแรงไม่ค่อยเพื่อนที่คบหาสมาคมกัน

แรงจูงใจทางสังคม

-ประสบการณ์ในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรง ถูกอบรมเลี้ยงดูให้ช่วยเหลือตัวเองตั้งแต่เด็ก ครอบครัวอยู่ในฐานะที่ค่อนข้างยากจนมีขนาดครอบครัวที่ใหญ่ พี่น้องมีทั้งหมด 5 คน ผู้กระทำรุนแรงเป็นคนสุดท้อง ไม่ถูกอบรมด้วยวิธีที่รุนแรงแต่อย่างใด การดำเนินชีวิตต้องต่อสู้ด้วยตนเองและไปทำงานนอกบ้านที่ตนเองอยากจะทำ ไม่มีความผูกพันกับทางครอบครัว ความเห็นห่างจากการที่ออกจากบ้านมาแล้วไม่ได้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับทางบ้านอีกเลย ส่วนความมีอคติต่อเพศของบุตรของผู้กระทำรุนแรงไม่มีแต่อย่างใด

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ผู้กระทำรุนแรงมีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อพื้นฐานในเรื่องผู้ชายใหญ่กว่าผู้หญิง จะสามารถทำอะไรก็ได้โดยแนวความคิดว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว ทำให้ภรรยาซึ่งเป็นผู้หญิงที่ต้องยอมรับแนวความคิดนี้ให้ได้เมื่อแต่งงานแล้วต้องมีบทบาทหน้าที่เป็นภรรยา เป็นมารดาส่วนผู้ชายทำงานนอกบ้านและหาเลี้ยงครอบครัว ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงไม่สามารถยอมรับตามแนวความคิดนี้ได้จึงก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัว นำไปสู่การหย่าร้างและเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงทำร้ายบุตรของตนเองในที่สุด นอกจากนี้ผู้กระทำรุนแรงยังมีความเชื่อที่เอนเอียงไปในทางที่มีความเชื่อในอำนาจของบิดามารดาที่สามารถจะทำหรือกำหนดแนวทางเกี่ยวกับบุตรของตนเองมากพอสมควร เชื่อในอำนาจของตนเองว่ามีสิทธิอยู่ในตัวของบุตร มีสิทธิที่จะทำอะไรกับบุตรของตนเองก็ได้

ทัศนคติของบิดามารดา

-ผู้กระทำรุนแรงจะอบรมเลี้ยงดูบุตรด้วยการใช้เหตุผล ไม่ทำร้ายบุตรของตนเองโดยไม่มีเหตุผล เชื่อว่าการตีเพื่อสั่งสอนเป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่ไม่เห็นด้วยกับการใช้วิธีการที่รุนแรงในการลงโทษบุตร

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาได้ไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงซึ่งเป็นที่เกิดเหตุปัจจุบันได้มีคนอื่นมาเช่าอยู่ต่อแล้ว โดยบ้านที่พักอาศัยอยู่ก่อนเกิดเหตุเป็นลักษณะทาวน์เฮาส์ในหมู่บ้านเลิศบุล โครงการ 3 ซอยลาดพร้าว 41 เป็นบ้าน 2 ชั้น เนื้อที่ 31 ตารางวา 3 ห้องนอน 2 ห้องน้ำ ผู้กระทำรุนแรงได้เช่าบ้านดังกล่าวในราคา 6,000 บาทต่อเดือน ลักษณะภายนอกบ้านเท่าที่สังเกตเห็นเป็นบ้านจัดสรรที่สร้างติดกันไป ไม่ได้เข้าไปดูภายในเนื่องจากวันที่เดินทางไปไม่มีผู้ใดอยู่ในบ้านและญาติของผู้กระทำรุนแรงก็ไม่ได้อาศัยอยู่แต่อย่างใด จึงได้แต่สังเกตภายนอกบ้านเท่านั้น หลังจากนั้นผู้ศึกษาได้เดินทางไปยังบ้านเดิมของผู้กระทำรุนแรง ซึ่งอยู่ที่ซอยโชคชัย 1 เขตบางเขน กรุงเทพฯปัจจุบันมีพี่ชายคนโตอาศัยอยู่ ลักษณะบ้านเป็นบ้านตึกแถวซึ่งอยู่ติดกัน มีทั้งหมด 2 ชั้น โดยชั้นล่างทำเป็นที่สันหนาคารของครอบครัว ใช้เป็นที่นั่งเล่นดูโทรทัศน์ มีห้องครัวอยู่ด้านหลัง พี่ชายคนโตมีบุตร 3 คนทุกคนมีงานทำเป็นพนักงานของบริษัทเอกชน รายได้ของครอบครัวมาจากลูกๆที่ต่างคนได้ทำงานทุกคน ส่วนชั้นบนมีห้องนอนอยู่ 3 ห้องนอน ห้องน้ำชั้นบน 1 ห้อง และชั้นล่างมีห้องน้ำอยู่ 1 ห้อง สภาพภายในบ้านดูรกขาดการดูแลรักษาความสะอาด เมื่อสอบถามถึงนายเฉลิมผู้กระทำรุนแรงได้รับคำตอบว่าไม่ได้พบเจอกันมานานแล้ว ปกติผู้กระทำรุนแรงจะไม่ได้มาที่บ้านนี้นานแล้ว นับตั้งแต่ที่บิดาและมารดาได้เสียชีวิตไปตั้งแต่ปี พ.ศ.2535 ทราบข่าวจากหนังสือพิมพ์เท่านั้นว่าได้ก่อเหตุฆาตกรรมบุตรของตนเอง ส่วนในรายละเอียดของเหตุไม่ทราบแต่อย่างใด เพราะผู้กระทำรุนแรงไม่เคยเล่าเรื่องที่มีปัญหาให้รับฟังแต่อย่างใด และได้เล่าให้ผู้ศึกษาฟังเมื่อครั้งที่ยังได้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้กระทำรุนแรงเมื่อครั้งยังเด็กอยู่ นิสัยส่วนตัวของผู้กระทำรุนแรงจะเป็นคนเจ้าระเบียบ ไม่ยอมใครหากทำไม่ถูกต้อง มีความเป็นสันโดษ เพื่อนๆที่คบหาสมาคมด้วยก็มีน้อย มีปัญหาอะไรจะเก็บไว้คนเดียวไม่ค่อยพูดคุยกับพี่น้องสักเท่าไร เป็นคนที่มีความตั้งใจจริงในการทำงานต่างๆ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะที่บ้านมีพี่น้องหลายคนและฐานะก็อยู่ในขั้นยากจน จำเป็นต้องดิ้นรนช่วยเหลือตัวเองมากตั้งแต่ยังเด็ก ความเป็นชีวิตในวัยรุ่นจึงขาดหายไปบ้าง ต้องทำงานตั้งแต่ยังเด็กคือช่วยบิดาในการซ่อมรถจักรยานยนต์ซึ่งเปิดบริการที่บ้านพัก แต่ปัจจุบันได้เลิกกิจการไปแล้ว

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กรณีศึกษาตอนที่ 4

-น.ส.จันทร์เป็ง (นามสมมติ) อายุขณะกระทำผิด 19 ปี อาชีพรับจ้าง

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ได้ใช้ระยะเวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือนในการเตรียมข้อมูลและติดต่อประสานงานกับทัศนสถานหญิงกลางเพื่อเข้าไปทำการสัมภาษณ์หาข้อมูลจากผู้กระทำรณรงค์ดังกล่าว โดยขั้นตอนแรกนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับรายอื่นๆ แล้วจึงได้เข้าไปทำการสัมภาษณ์ผู้กระทำรณรงค์ในทัศนสถานหญิงกลาง เพื่อเก็บข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2543 ถึง 30 มกราคม 2543 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยมีการไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรณรงค์ เพื่อได้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว เพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็น การประเมินผลในแต่ละราย

-วันเวลาที่เกิดเหตุ และวิธีการกระทำรณรงค์

วันที่ 6 เมษายน 2537 เวลาประมาณ 10.00 น.ผู้กระทำรณรงค์ได้พยายามใส่เสื้อผ้าให้รัดรูปให้เหมือนปกติโดยใช้สแตย์รัดหน้าท้องให้แน่นเพื่อปกปิดไม่ให้ผู้ใดทราบว่าตนเองตั้งครรรค์ตั้งแต่ที่ตนเองเริ่มรู้ว่าตั้งครรรค์ จนเป็นเหตุให้เกิดการแท้งลูกในที่สุดเมื่อตั้งครรรค์ได้ 5 เดือน แล้วนำศพไปทิ้งไว้ที่ถังขยะหลังบ้านที่พัก ต่อมามีคนไปพบศพเด็กทารก จึงได้มีการแจ้งความให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลพลับพลาไชย เขต 2 ทำการสืบสวนสอบสวนจนกระทั่งจับกุมตัวผู้กระทำรณรงค์ดำเนินคดีตามกฎหมาย

-ลักษณะและอาการของผู้กระทำรณรงค์ก่อนที่จะก่อเหตุ

ทราบจากมารดาของผู้กระทำรณรงค์ว่าก่อนที่เกิดเหตุผู้กระทำรณรงค์ได้ออกจากบ้านไปทำงานเป็นลูกจ้างประจำอยู่ที่ร้านทองย่านเยาวราช กรุงเทพฯ โดยพักอาศัยอยู่กับนายจ้าง นานๆครั้งถึงจะกลับมาเยี่ยมบ้านสักครั้ง แต่ที่สังเกตเห็นก็ไม่ได้มีอะไรที่บ่งบอกถึงสิ่งผิดปกติแต่อย่างใด โดยนิสัยส่วนตัวของผู้กระทำรณรงค์จะเป็นคนรักสวย รักงาม ชอบแต่งตัว เนื่องจากเป็นคนที่หน้าตาสวย ผิวขาวจึงมีชายหนุ่มมาจีบหลายคน ซึ่งก็ได้ห้ามปรามให้รู้จักการดูแลรักษาตัวเองอย่าไปเชื่อใครง่าย ๆ ช่วงที่ออกจากบ้านไปทำงานที่กรุงเทพฯ นี้ไม่ได้คุยกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะผู้กระทำรณรงค์ไม่ได้เล่าอะไรให้รับฟัง มาทราบข่าวอีกครั้งก็ตอนที่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมดำเนินคดีในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนที่ 5 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 7 คน บิดามารดายังมีชีวิตอยู่ เกิดที่อำเภอ ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ เรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประจำหมู่บ้าน จากนั้นได้ช่วยบิดา มารดาทำนา ทำไร่ที่บ้านโดยไม่มีที่นาเป็นของตนเองต้องเช่าคนอื่น ฐานะของครอบครัวยากจน มีพี่น้องหลายคน ต้อง ช่วยกันทำนา แต่ด้วยที่เป็นคนไม่ชอบลำบาก จึงขอบิดามารดามาทำงานที่กรุงเทพฯ ตั้งแต่อายุ 14 ปี โดยทำงานบ้าน ช่วยเลี้ยงลูกให้เจ้าของร้านทองที่ย่านเยาวราชและพักอาศัยอยู่ที่ร้านทองดังกล่าว นานๆถึงจะกลับไปเยี่ยมบิดามารดาที่ บ้าน การเป็นอยู่ในช่วงนี้ถือว่าดีกว่าอยู่ที่บ้าน ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายอะไร กินนอนอยู่กับเจ้าของร้านและมีเงินเดือนฝากไป ให้บิดามารดาที่บ้านด้วย เนื่องจากเป็นคนที่มีหน้าตาสวยก็จะมีปัญหาที่มีหนุ่มๆมาจีบอยู่เป็นประจำ แต่ก็จะถูกเจ้าของ ร้านคอยดูแลไม่ให้ออกไปไหนมาไหนตามลำพัง ซึ่งตอนแรกผู้กระทำรุนแรงก็เชื่อฟังนายจ้างไม่ไปไหนมาไหนตามลำพัง กับชายหนุ่ม จนกระทั่งต่อมาได้ออกไปเที่ยวนอกบ้านตามประสาวัยรุ่นหนุ่มสาวก็มีมากขึ้น โดยในช่วงนี้เองทำให้ได้รู้จัก กับแฟนซึ่งทำงานเป็นคนงานขับรถส่งข้าวในย่านเยาวราช รู้จักคบหากันได้ประมาณ 3 เดือน ผู้กระทำรุนแรงได้มี ความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับแฟนคนดังกล่าวจนถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์กัน ด้วยความที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการป้องกันจึงได้เกิด ตั้งครรภ์ขึ้น ด้วยความที่กลัวบิดามารดาและนายจ้างจะทราบเรื่อง จึงได้พยายามใช้การสวมใส่เสื้อผ้าที่รัดหน้าท้องไว้ให้ เหมือนคนปกติทั่วไป ไม่ได้ใส่เสื้อคลุมท้องแต่อย่างใด พยายามไม่ให้เด็กในท้องได้มีโอกาสได้รับการดูแลที่ถูกต้อง โดยมี จุดประสงค์เพื่อที่จะทำให้เด็กในท้องเสียชีวิต ซึ่งแฟนคนที่คบหาอยู่เมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ก็ได้หนีหน้าไป ไม่ได้คบหากันอีกทำ ให้ผู้กระทำรุนแรงยิ่งมีความเครียดมากยิ่งขึ้น แต่ก็ไม่ได้ไปปรึกษากับผู้ใด เมื่อตั้งครรภ์ได้ 5 เดือนก็ได้พยายามทุกวิถีทาง ที่จะทำให้เด็กในท้องเสียชีวิต เช่นใช้สเตรียรัดหน้าท้องให้แน่น กั้นหายใจ โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะทำให้เด็กขาดอากาศ หายใจและเกิดการแท้งลูกดังกล่าว ซึ่งก็ทำให้ผู้กระทำรุนแรงเกิดการแท้งลูกตามความตั้งใจ และได้ใช้ถุงพลาสติกห่อเด็ก ซึ่งเป็นบุตรของตนเองนำไปทิ้งไว้ถังขยะที่หลังบ้านเพื่อปกปิดความผิดของตนเอง โดยคิดว่าไม่มีผู้ใดเห็นเหตุการณ์ แต่ก็มี ผู้ไปพบศพเด็กทารกและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทำการสืบสวนสอบสวนจนจับกุมตัวผู้กระทำรุนแรงดำเนินคดีดังกล่าว

-ผู้ให้ประวัติ คือจากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรง

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษา วิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงและผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ผู้กระทำรุนแรง -จากคำบอกเล่าของมารดาของผู้กระทำรุนแรงจะเห็นว่าชีวิตในวัยเด็กได้รับการเลี้ยงดูอยู่ในสภาพ สังคมที่ต้องช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวขนาดใหญ่ที่มีคนอยู่ในครอบครัวจำนวนมากการดูแลเอาใจใส่ของผู้เป็นบิดา มารดาอ่อนแอได้ไม่เพียงพอ ประกอบกับต้องดิ้นรนเพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเองทำให้เวลาที่ต้องมาดูแลบุตรของตนเองก็ น้อยลง รายได้ที่ทำมาไม่ได้ไม่เพียงพอที่จะดูแลครอบครัวให้อยู่ดีกินดีได้ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องทำให้ผู้กระทำรุนแรงต้อง

ออกจากบ้านไปทำงานยังที่อื่นตั้งแต่อายุเพียง 14 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงที่กำลังเป็นวัยเรียนหนังสือและเป็นช่วงที่ต้องการเพื่อนของวัยรุ่น การไปอยู่ที่บ้านซึ่งต้องอยู่แต่ในบ้านไม่ได้มีสังคมกับเพื่อนๆในวัยที่ควรจะเป็น การนึกคิด การเรียนรู้ สังคมมีค่อนข้างแคบ เมื่อมีผู้ใดมาชักชวนให้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจึงไม่สามารถจะแยกแยะได้ดีพอ การที่ต้องตั้งครมในวัยอันน้อยจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำรุนแรงตัดสินใจกระทำรุนแรงขึ้น เพื่อที่จะลบล้างสิ่งที่ตนเองได้กระทำผิดพลาด โดยไม่ได้คำนึงถึงสิ่งที่จะตามมาในภายหลัง การที่ผู้กระทำรุนแรงยังไม่ได้แต่งงานหรือมีการรับรู้จากผู้ใหญ่ในการที่จะใช้ชีวิต คู่แต่กลับตั้งครมขึ้นมาโดยที่ฝ่ายชายก็ไม่ได้ดูแลรับผิดชอบที่จะรับผิดชอบเลี้ยงดูแต่อย่างใด วัฒนธรรมของคนทั่วไปซึ่งเป็นหลักการดำเนินชีวิตทั่วไปของสมาชิกจำนวนมากของสังคมไม่ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้น จึงเป็นสาเหตุหลักในการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรงเพื่อปกปิดความผิดพลาดของตนเองที่เกิดขึ้น จึงเป็นปัจจัยและแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงดังกล่าว โดยที่เมื่อมีความเชื่อในอำนาจของมารดาว่าสามารถทำได้ จากการสังเกต และได้สัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรง ผู้ศึกษาเชื่อว่าผู้กระทำรุนแรงไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปนั้นเป็นความผิดอาญาหรือไม่ เสียด้วยซ้ำ มีความคิดแต่เรื่องที่จะแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่จะทำให้บุตรนั้นตายและไม่ให้ผู้ใดรู้ว่าตนเองตั้งครม แต่สิ่งที่เกิดขึ้นก็ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงปัญหาไปได้

ที่มาของปัญหา

เหตุ -แบบแผนวัฒนธรรมบางอย่าง ซึ่งสังคมทั่วไปไม่ยอมรับเมื่อได้เรียนรู้จากประสบการณ์ในวัยเด็กว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง การตั้งครมโดยที่ยังไม่ได้มีการแต่งงานหรือจัดการให้ถูกต้องให้เป็นไปตาม ขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมไทย เป็นเรื่องที่ทำให้ฝ่ายหญิงมีความเสียหาย จึงจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาด้วยการทำสิ่งที่รู้ว่าผิดแต่ก็จำเป็นต้องทำ เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างปกติและคนอื่นยอมรับได้ การที่ฝ่ายชายเมื่อได้เสียกับผู้กระทำรุนแรงแล้วไม่รับผิดชอบดูแลให้ถูกต้องหรือดูแลสภาพจิตใจให้ดีเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำรุนแรงตัดสินใจที่ฆ่าลูกของตนเอง เป็นลักษณะของวัยรุ่นที่ขาดการดูแลจากผู้ใหญ่ที่เป็นผู้ปกครองซึ่งจะคอยให้คำแนะนำและคอยตักเตือนในสิ่งที่คิดว่าน่าจะเกิดปัญหาขึ้นได้

ผล -จากการตัดสินใจที่ผู้กระทำรุนแรงได้ทำการฆ่าลูกของตนเองดังกล่าว เป็นผลให้ผู้กระทำรุนแรงถูกจับกุมตัว ดำเนินคดีตามกฎหมาย เสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล ญาติพี่น้องตลอดจนครอบครัวได้รับความเสียหาย สังคมรอบข้างมองผู้กระทำรุนแรงเป็นผู้ที่มีความโหดร้าย ฆ่าได้แม้กระทั่งลูกของตนเองทั้งที่ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของตนเองที่ได้ก่อขึ้น ขาดความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม การแก้ไขปัญหาน่าจะมีทางออกที่ดีกว่านี้

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงแล้ว พิจารณาได้จากปัจจัยต่างๆดังนี้

ปัจจัยทางสังคม

-จะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีปัญหาเรื่องของการว่างงาน ผู้กระทำรุนแรงมีงานทำเป็นลูกจ้าง ได้รับเงินเดือนประมาณเดือนละ 1,400 บาทและการเป็นอยู่ก็ไม่ได้มีความคับแค้นใจเรื่องหน้าที่การงานแต่อย่างใด ขนาดครอบครัวของผู้กระทำรุนแรงถือว่าเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ มีพี่น้องทั้งหมด 7 คน อยู่ในบ้านเดียวกัน การดูแลเอาใจใส่จากผู้เป็นบิดามารดามีค่อนข้างน้อย การที่มีฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจนจึงเป็นสาเหตุของการออกมาทำงานนอกบ้านตั้งแต่อายุยังน้อย คือตั้งแต่อายุ 14 ปี การเรียนรู้หรือการได้รับการขัดเกลาจากบิดามารดาหรือสังคมรอบข้างจึงไม่ดีพอที่จะทำให้ผู้กระทำรุนแรงได้ยับยั้งชั่งใจในการที่จะคิดก่อนที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองได้ ส่วนปัญหาเรื่องของการหย่าร้างจะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงยังไม่ได้แต่งงานมีครอบครัวแต่อย่างใด แต่การที่ตั้งครรภ์ขึ้นมาได้เนื่องจากการที่ได้มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งจนถึงขั้นได้เสียกัน ไม่ได้มีการป้องกันให้ถูกต้องจึงเป็นเหตุให้ตั้งครรภ์ขึ้นมาได้ ฝ่ายชายไม่ได้เข้ามาช่วยเหลือหรือรับผิดชอบต่อเรื่องที่เกิดขึ้น จึงเป็นสาเหตุของการที่ผู้กระทำรุนแรงต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และผลที่ติดตามมาก็คือการเกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองขึ้น

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-แบบแผนของการดำเนินชีวิตของผู้กระทำรุนแรงที่ผ่านมา ไม่ได้ดีมีสุรา ไม่ใช้ยาเสพติดชนิดใดและไม่ได้เล่นการพนันแต่อย่างใด แต่ในเรื่องของการสำส่อนทางเพศมีผลต่อการก่อให้เกิดปัญหาการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง เนื่องจากการที่ผู้กระทำรุนแรงได้ตั้งครรภ์โดยที่ยังไม่ได้มีการแต่งงานหรือมีผู้ชยามารับผิดชอบเลี้ยงดูให้ถูกต้องตามประเพณีของสังคมไทย ประกอบกับกลัวถูกบิดามารดาหรือนายจ้างดูดาในสิ่งที่ผิดพลาด จึงเป็นเหตุให้ตัดสินใจกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองขึ้นในที่สุด

แรงจูงใจทางสังคม

-ประสบการณ์ในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรงไม่เคยได้รับการกระทำรุนแรงจากบิดาหรือมารดาหรือผู้ที่ดูแลเลี้ยงดูแต่อย่างใด ได้รับการดูแลจากญาติพี่น้องในลักษณะค่อนข้างให้อิสระเสรีในการดำเนินชีวิตพอสมควร ได้เรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นโดยดูแบบอย่างจากสังคมเพื่อนบ้านรอบข้างส่วนหนึ่ง การอบรมเลี้ยงดูไม่ได้รับการเอาใจใส่จากผู้เป็นบิดามารดาในลักษณะใกล้ชิดเนื่องจากฐานะทางครอบครัวยากจน ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพเป็นภารกิจหลัก และผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีอคติต่อเพศของบุตรแต่อย่างใด จะเป็นบุตรหญิงหรือชายก็ได้ไม่มีผลต่อความต้องการที่อยากให้มี แต่ในช่วงที่เกิดเหตุไม่ได้มีความพร้อมในการที่จะมีบุตร ซึ่งเมื่อเกิดความผิดพลาดขึ้นก็จึงได้ตัดสินใจที่จะทำให้บุตรของตนเองเสียชีวิตโดยทำให้เด็กขาดอากาศหายใจและบุตรของตนเองก็ได้เสียชีวิตตามความต้องการของตนเองดังกล่าว

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ผู้กระทำรุนแรงไม่มีเชื่อตามระบบการขึ้นชมเพศชาย คิดว่าผู้ชายและผู้หญิงเมื่ออยู่ด้วยกันต้องช่วยเหลือกันทำงานและมีความรับผิดชอบต่อกันเท่าเทียมกัน การปล่อยให้ฝ่ายหญิงต้องทำงานบ้านทุกอย่าง ต้องปรนนิบัติดูแลสามีอย่างเดียวนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เป็นแนวความคิดของคนรุ่นใหม่ที่ไม่ยอมรับตามระบบการขึ้นชมเพศชายที่ผู้ชายต้องใหญ่กว่าผู้หญิง จะสามารถทำอะไรก็ได้ แต่มีความเชื่อในอำนาจของบิดามารดาที่สามารถจะทำอะไรกับบุตรของตนเองก็ได้เพราะคิดว่าตนเองเป็นผู้ให้ชีวิตหรือจะไม่ให้เกิดก็ยอมมีสิทธิที่จะพึงทำได้ เนื่องจากการกำเนิดบุตรความรับผิดชอบดูแลอยู่ที่ตัวของผู้เป็นมารดาคนอื่นไม่ได้ช่วยเหลืออะไรได้มากนัก การที่เราไม่มีความพร้อมในการที่จะเลี้ยงดูดูแลบุตรได้จึงไม่จำเป็นต้องให้บุตรคลอออกมาและมีชีวิตอยู่รอดแต่อย่างใด ยังเชื่อตามแนวคิดนี้ว่าสิ่งที่ตนเองได้กระทำไปไม่น่าจะเป็นความผิดตามกฎหมายเพราะไม่ได้ทำให้ผู้ใดเดือดร้อนแต่อย่างใด

ทัศนคติของบิดามารดา

-เชื่อว่าการทำร้ายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดาที่สามารถทำได้ ไม่ได้มีความผิดแต่อย่างใด โดยยังมีแนวความคิดว่าตนเองรับผิดชอบต่อบุตรที่ให้เกิดมา การกระทำในสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้ใดหรือสังคมก็ไม่ได้ได้รับความเดือดร้อนจากการกระทำของตนเองแต่อย่างใด

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงซึ่งอยู่ที่ หมู่ 4 ต.มูลกา อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ สภาพของหมู่บ้านที่ตั้งอยู่มีประมาณ 50 หลังคาเรือนห่างจากตัวอำเภอดอยเต่าประมาณ 50 กิโลเมตรถนนที่เข้าสู่หมู่บ้านเป็นถนนลูกรัง บ้านที่พักอาศัยเป็นบ้านไม้สองชั้น ด้านล่างปล่อยให้เป็นที่โล่งมีเตียงสำหรับนั่งเล่นอยู่ 1 เตียง ส่วนรอบบ้านเป็นสนามหญ้ามีรั้วไม้กั้นไว้ มีเนื้อที่ของบริเวณบ้านประมาณ 50 ตารางวา ห้องน้ำที่ใช้ของบ้านอยู่ด้านทิศเหนือของตัวบ้านมีห้องเดียวโดยกั้นด้วยสังกะสี ส่วนชั้นบนบ้านได้แบ่งเป็นห้องนอน 2 ห้องนอน มีห้องโถงสำหรับนั่งเล่น และมีโทรทัศน์จำนวน 1 เครื่องตั้งอยู่ที่บริเวณห้องโถงดังกล่าว ส่วนเครื่องอำนวยความสะดวกอื่นไม่มี การจัดบ้านและการดูแลเรื่องความสะดวกสบายไม่ดีพอ และดูไม่เป็นระเบียบเท่าที่ควร ปัจจุบันที่บ้านมีผู้พักอาศัยอยู่ทั้งหมด 5 คนคือบิดามารดา พี่คนโต น้องคนที่ 6 และน้องคนสุดท้องที่ยังอาศัยอยู่กับบิดามารดาของผู้กระทำรุนแรง ส่วนพี่น้องที่เหลือได้แต่งงานและแยกย้ายกันไปอยู่ที่อื่น ภายในบ้านมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีความสงบเงียบและบ้านที่อยู่ใกล้กันที่สุดห่างประมาณ 20 กว่าเมตร ผู้เป็นบิดามารดาของผู้กระทำรุนแรงยังมีอาการของความเป็นห่วงและสงสารบุตรสาวที่ถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงกลาง ไม่ค่อยมีโอกาสไปเยี่ยมเยียนเพราะอยู่ไกลและไม่มีเงินค่าเดินทางไปเยี่ยม ยังมีความเสียใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อได้เล่าหรือเอ่ยถึง คิดว่าถ้ารู้ปัญหาจะห้ามปรามและสามารถที่จะยับยั้งการตัดสินใจของ

บุตรสาวได้อย่างแน่นอน แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบิดามารดาไม่รู้เรื่องมาก่อน เพราะบุตรสาวได้ไปทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ ไม่ได้กลับมาอยู่กับบ้านด้วยกันและผู้กระทำรุนแรงกลับมาเยี่ยมบ้านก็ไม่ได้เล่าเรื่องที่มีปัญหาให้รับทราบแต่อย่างใด

กรณีศึกษารายชื่อที่ 5

-นางจรรย์ส (นามสมมติ) อายุขณะกระทำผิด 33 ปี อาชีพแม่บ้าน

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ ใช้ระยะเวลาศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน โดยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลติดต่อประสานงานกับทางทตสสถานหญิงกลางในการขออนุญาตเข้าไปทำการสัมภาษณ์ ผู้ต้องขังซึ่งในชั้นตอนแรกนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึง 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับรายอื่น แล้วได้ทำการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงเพื่อเก็บข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2543 ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2543 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 3-4 ชั่วโมง นอกจากนี้ได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงที่พักอาศัยอยู่ขณะเกิดเหตุ เพื่อจะได้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็น การประเมินผลในแต่ละราย

-วันเวลาที่เกิดเหตุ และวิธีการที่ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้ในการกระทำรุนแรงต่อบุตร

วันที่ 12 เมษายน 2537 เวลาประมาณ 19.00 น.ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้ยาฆ่าแมลงยี่ห้อโพลิดอน กรอกปากบุตรสาวอายุ 1 ขวบของตนเอง แล้วได้ใช้ยาฆ่าแมลงชนิดเดียวกันกรอกปากตนเองเพื่อจะฆ่าตัวเอง แต่มีเพื่อนบ้านนำส่งโรงพยาบาลได้ทัน และได้รับความปลอดภัย ส่วนบุตรสาวได้เสียชีวิต หลังเกิดเหตุถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมตัวดำเนินคดีตามกฎหมาย ในข้อหาฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา

-ลักษณะและอาการของผู้กระทำรุนแรงก่อนการกระทำรุนแรงต่อบุตร

ผู้กระทำรุนแรงได้อาศัยอยู่กับสามีที่บ้านเช่าย่านเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ ซึ่งไม่ได้ทำงานอะไร อยู่ที่ บ้านเลี้ยงดูลูกโดยที่สามีเป็นคนหาเลี้ยงครอบครัว ที่บ้านของสามีมีอาชีพทำนาและเสร็จจากการทำนาก็รับจ้างทั่วไปแล้วแต่จะมีผู้ว่าจ้างให้ทำอะไร รายได้ที่มีอยู่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของครอบครัว จึงเข้ามาหางานทำที่กรุงเทพฯ และได้มาเช่าบ้านอยู่ย่านเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ จะมีความเครียดจากการที่สามีได้ดื่มสุรา ไม่ยอมกลับบ้าน ชอบเล่นการพนัน ทั้งที่ไม่มีรายได้อะไรมากมาย เงินที่พอจะใช้จ่ายในครอบครัวก็นำไปใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ไม่เกิดประโยชน์ ทำให้มีปากเสียงกันบ่อยครั้ง และทุกครั้งจะถูกสามีทุบตีได้รับบาดเจ็บตามร่างกาย มีความทุกข์ใจจากการกระทำของสามีเป็นอย่างมาก ประกอบกับบ้านที่อยู่อาศัยก็เป็นบ้านพักซึ่งไม่ค่อยมีผู้ใดที่พอจะทำการปรึกษาหารือได้ ตนเองไม่มีญาติที่สนิทหรือเพื่อนบ้านที่พอจะปรึกษาได้ เพื่อนบ้านทั้งหมดก็เป็นเพื่อนบ้านที่ไม่ได้รู้จักคุ้นเคย ความ เก็บกด ความน้อยใจใน

ตัวสามีมีความสะสมมากขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งก่อนวันเกิดเหตุได้มีปากเสียงกันอีกในเรื่องที่สามีไปดื่มสุราโดยไม่สนใจ ผู้กระทำรุนแรงและบุตรที่อยู่ที่บ้าน แต่ก็ไม่ได้มีเหตุการณ์รุนแรงอะไร เพียงแต่คุยกันยังไม่รู้เรื่องต่างคนก็ไม่พูดคุยกัน ในช่วงนี้ผู้กระทำรุนแรงเริ่มที่ดื่มสุรา และแอบไปเล่นการพนันไฟ ที่เปิดเล่นอยู่ใกล้กับที่พักอาศัยบ่อยครั้ง เงินที่สามีหามาได้ทำให้ผู้กระทำรุนแรงดูแลก็เริ่มหมด ต้องกู้ยืมเงินจากเพื่อนบ้าน ตนเองไม่มีงานทำ รายได้มีเพียงจากการที่สามีออกไปทำงานเพียงคนเดียว ซึ่งมีรายได้ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน สามีพบว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไป ไม่ว่าจะเป็นการดื่มสุรา และยังพบว่าแอบนำเงินที่หามาได้ไปเล่นการพนัน ทำให้มีปากเสียงทะเลาะกันบ่อยครั้งมากขึ้น จนกระทั่งวันที่เกิดเหตุวันที่ 12 เมษายน 2537 สามีได้ออกจากบ้านไปดื่มสุรากับกลุ่มเพื่อนตั้งแต่เช้าจนกระทั่งค่ำก็ยังไม่ยอมกลับบ้าน ปล่อยให้ผู้กระทำรุนแรงเลี้ยงดูบุตรอยู่เพียงลำพัง เงินที่จะใช้จ่ายก็ไม่ได้มีมาให้แต่อย่างใด คิดน้อยใจในตัวของตัวเองเป็นอย่างมากที่พยายามพูดคุยกันด้วยเหตุผลมาโดยตลอดแต่ก็ไม่มีอะไรดีขึ้น ในช่วงนั้นเองได้ตัดสินใจที่จะฆ่าตัวเองให้ตายไปพร้อมกับบุตรที่มีอายุเพียง 1 ขวบเพื่อประชดสามีที่ไม่สนใจตัวเองและบุตร จึงได้นำยาฆ่าแมลงกรอกปากบุตรและตนเองเพื่อฆ่าตัวเองให้ตายดังกล่าว แต่มีเพื่อนบ้านมาพบเห็นเข้าจึงได้นำส่งโรงพยาบาลรักษาตัวไว้ได้ทัน ส่วนบุตรได้ เสียชีวิตในเวลาต่อมา

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 3 คน บ้านเดิมอยู่ที่ หมู่ 1 ต.น้ำปลีก อ.เมือง จ.อำนาจเจริญ เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านน้ำปลีก หลังจากนั้นก็ได้ช่วยบิดามารดาทำนาอยู่ที่บ้านเกิด จนกระทั่งอายุได้ 14 ปี ได้เดินทางมาทำงานที่กรุงเทพมหานคร ย่านหัวลำโพง เป็นร้านทำเบาะแซ ซึ่งก็ทำให้ได้รู้จักกับสามีคนแรกและได้แต่งงานอยู่กินกันจนสามีภรรยาไม่ได้จัดงานแต่งงานกันแต่อย่างใด เพียงพาไปให้บิดามารดา รู้จักเป็นพิธีเท่านั้น มีบุตรด้วยกัน 2 คน ซึ่งชีวิตในช่วงนั้นก็ย้ายที่ทำงานไปหลายแห่ง บางช่วงก็ขายส้มตำ ไก่ย่าง และครั้งสุดท้ายได้มาทำงานเป็นพนักงานอยู่ร้านอาหารภายในตัวเมืองจังหวัดศรีสะเกษ โดยก่อนที่จะย้ายมาทำงานที่จังหวัดศรีสะเกษได้มีปัญหาเกี่ยวกับทางสามีและได้แยกทางหย่าร้างกัน โดยบุตรทั้งสองคนสามีเป็นผู้เลี้ยงดู ผู้กระทำรุนแรงไม่ได้รับผิดชอบในการเลี้ยงดูแต่อย่างใด ในช่วงที่ทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟอยู่ที่ร้านอาหารที่จังหวัดศรีสะเกษนี้เองได้รู้จักกับสามีคนที่สองซึ่งเป็นลูกค้ำมารับประทานอาหารที่ร้านและได้รู้จักกันพูดคุยกันมีความชอบพอกัน จึงได้ตัดสินใจอยู่กินกับสามีคนที่สองโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันและได้ออกจากงานที่ร้านอาหารไปอยู่ที่บ้านของสามีที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยสามีเป็นผู้หาเลี้ยง และเมื่อปี พ.ศ.2535 ได้ตั้งครอบครัวและคลอดบุตรเป็นผู้หญิง ชีวิตในช่วงที่อยู่บ้านของสามีนั้นได้รับความลำบากกาย ลำบากใจเป็นอย่างมาก เพราะสามีเริ่มมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปไม่รับผิดชอบเลี้ยงดูบุตรและเงินที่จะใช้จ่ายภายในบ้านก็ไม่เพียงพอ ไม่มีงานที่เป็นหลักแหล่ง ตนเองก็ไม่ได้ทำงานอะไรต้องเลี้ยงดูบุตรที่ยังเล็กอยู่ สามีนอกจากไม่มีงานพิเศษทำแล้วยังชอบดื่มสุรา เล่นการพนัน ไม่ดูแลครอบครัวแต่อย่างใด ส่วนครอบครัวของสามีก็ไม่สามารถจะ

ตกเดือนหรือพูดคุยกับสามีให้เป็นคนดีได้ ผู้กระทำรุนแรงได้ทำงานบ้านทุกอย่างที่มีอยู่ ช่วยเหลือครอบครัวของสามีในการทำงาน จนกระทั่งได้ตัดสินใจเข้ามาทำมาหากินอยู่ภายในกรุงเทพมหานครดังกล่าว

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษานี้ สามารถวิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ผู้กระทำรุนแรง -จากการได้สัมภาษณ์และพูดคุยกับผู้กระทำรุนแรงแล้วจะเห็นว่าเป็นผู้ที่มีความคิดที่ดี มีความเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หากย้อนเวลาได้คงไม่เกิดเหตุการณ์ที่ต้องทำร้ายบุตรของตนเองจนต้องเสียชีวิตลงโดยไม่ได้ก่อขึ้นแต่อย่างใด เป็นความคิดชั่ววูบที่น้อยใจสามีซึ่งตนเองรักมาก และมีความคาดหวังในตัวสามีเป็นอย่างมาก แต่เมื่อสามีทำให้อึดหวังจึงได้เริ่มทำตัวเองไม่ดีบ้างเพื่อจะประชดสามีด้วยการดื่มสุรา และแอบไปเล่นการพนัน ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวยิ่งก่อให้เกิดปัญหาทะเลาะกันกับสามีมากยิ่งขึ้น จึงได้ตัดสินใจคิดที่จะฆ่าตัวเองให้ตายไปพร้อมกับบุตร โดยปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งในช่วงนั้นก็คือเรื่องของภาระที่ไม่มีเงินในการมาใช้จ่ายภายในครอบครัว ผู้กระทำรุนแรงไม่มีเงินเก็บเพื่อใช้จ่ายจำเป็น ประกอบกับบุตรที่เพิ่งคลอดต้องมีค่าใช้จ่ายในการดูแล แต่สามีกลับไม่สนใจในความจำเป็นดังกล่าว กลับนำเงินไปซื้อสุรามาดื่มกิน นำเงินที่ได้มาไปเล่นการพนันซึ่งทำให้ไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายภายในครอบครัว ความรุนแรงในครอบครัวจากการที่สามีได้ดื่มสุราแล้วใช้กำลังตบตีผู้กระทำรุนแรงเป็นประจำ ความเครียดและความน้อยใจในความเป็นอยู่ ไม่มีหนทางแก้ไขปัญหา จะกลับไปบ้านเดิมก็ไม่มีเงินและที่บ้านเดิมก็มีฐานะไม่ต่างไปจากที่ตนเองอยู่ขณะนั้น ไม่รู้จะไปทำอะไรหรือแก้ไขปัญหาวะไรได้ หนทางสุดท้ายของความหวังคือตัวสามีเองก็ได้หมดลงไปพร้อมกับความเหนื่อยหน่ายที่จะแก้ไขปัญหาวะไรก็ได้ เพราะคิดว่าจะแก้ไขอะไรไม่ได้ การตายคือสิ่งที่ทำให้ตนเองหลุดพ้นความทุกข์ใจ ความลำบากทั้งหลายทั้งปวง จึงได้ตัดสินใจกินยาฆ่าแมลงเพื่อฆ่าตัวเองและบุตรให้ตายไปจากสามี แต่ผลของการกระทำนั้นได้ส่งผลให้บุตรได้เสียชีวิตไป ส่วนตนเองยังมีชีวิตอยู่ต่อไปและถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย

ที่มาของปัญหา

เหตุ -เกิดจากความน้อยใจในตัวสามีที่ไม่ดูแลตนเองและบุตร ประกอบกับปัญหาเรื่องความยากจน ไม่มีเงินที่จะดูแลครอบครัวได้ดีไปกว่านี้ ตนเองไม่มีญาติหรือเพื่อนที่สนิทพอที่จะระบายหรือหาทางออกให้กับชีวิตในได้ดีไปกว่าที่เป็นอยู่ สามีดื่มสุราและเล่นการพนันไม่ทำหน้าที่ที่ดีของหัวหน้าครอบครัว ทำให้เกิดความเครียดและเกิดความเบื่อหน่าย ท้อแท้ และหดหู่ เกิดอารมณ์น้อยใจอย่างรุนแรง เกิดความรู้สึกว่าตัวเองไร้ค่า จึงเริ่มดื่มสุราและแอบไปเล่นการพนันเช่นเดียวกับที่สามีได้ทำบ้าง แต่ผลที่เกิดขึ้นยิ่งทำให้เกิดปัญหาต่างๆติดตามมาอย่างมากมาย ทำให้หมดหวังในชีวิต ไม่มีใครช่วยเหลือได้ เกิดอารมณ์ชั่ววูบ จึงได้ตัดสินใจฆ่าตัวเองพร้อมกับบุตรโดยการกินยาฆ่าแมลงพร้อมกับบุตร และตนเองไม่ถึงแก่ความตายแต่บุตรได้เสียชีวิต ผู้กระทำรุนแรงถูกจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย

ผล -จากการตัดสินใจที่ฆ่าบุตรตนเองดังกล่าว เป็นผลให้บุตรเสียชีวิต และจากผลที่เกิดขึ้น ทำให้ตนเองต้องถูกดำเนินคดี ถูกคุมขังรับโทษตามกฎหมาย ได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจไปตลอดชีวิตเมื่อได้พูดถึงเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ชีวิตครอบครัวที่เคยเป็นอยู่ก็อันต้องแยกกันโดยปริยายเพราะการที่จะทำประชดสามีและน้อยใจในตัวสามีของตนเอง จึงเลือกตัดสินใจที่จะฆ่าตัวตายพร้อมบุตรเพื่อหนีปัญหาโดยไม่ได้เตรียมตัวมาก่อน เพราะใช้เวลาในการตัดสินใจไม่นาน

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรงแล้ว พิจารณาได้จากปัจจัยต่างๆดังนี้

ปัจจัยทางสังคม

-จะเห็นว่าผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีอาชีพที่ก่อให้เกิดรายได้แต่อย่างไร ต้องพึ่งพารายได้จากสามีซึ่งตัวสามีเองก็ไม่มีงานเป็นหลักแหล่งที่แน่นอน รับจ้างทั่วไป มีรายได้ต่อเดือนไม่แน่นอนรวมแล้วไม่เกิน 3,000 บาท ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายภายในครอบครัว ก่อให้เกิดความเครียดภายในจิตใจตลอดเวลา การที่เคยมีสามีและมีบุตรด้วยกัน 2 คนมาแล้ว ก่อนที่จะมาอยู่กับสามีคนปัจจุบันและได้มีบุตรด้วยกันอีก 1 คน ทั้งที่ความพร้อมในการที่จะมีบุตรก็ยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร การที่มาอยู่ที่บ้านของสามีและต้องพึ่งพาสามีโดยตลอดเมื่อมีปัญหาที่ไม่มีคนคอยให้การปรึกษาหรือคอยแก้ไขปัญหาก็ จึงเป็นเหตุให้มีส่วนให้ก่อเหตุรุนแรงขึ้น ขนาดของครอบครัวที่ต้องอยู่ดูแลในสภาพที่ไม่มีผู้ใดเพียงพอที่จะทำการปรึกษาหารือได้ จึงเป็นส่วนที่ช่วยเร่งเร้าและมีความเป็นไปได้ที่ช่วยให้เกิดความรุนแรงดังกล่าวขึ้น และจะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีภาวะการหย่าร้างเกิดขึ้นแต่อย่างใด

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-แบบแผนการดำเนินชีวิต เช่นการดื่มสุรา ส่ำสอนทางเพศ ใช้ยาเสพติดและการเล่นการพนัน สำหรับผู้กระทำรุนแรงแล้วยอมรับว่าดื่มสุรา เหล้าแล้วดื่ม 2-3 วัน/ครั้ง ส่วนการส่ำสอนทางเพศไม่เคยมี กรณีการใช้ยาเสพติดนั้นเคยสูบบุหรี่แต่นานๆครั้ง ไม่ได้สูบบุหรี่ทุกวัน และผู้กระทำรุนแรงเคยเล่นการพนันบ่อยครั้งซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดหนี้สินและทำให้ทะเลาะกับสามีเป็นประจำ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวกับที่สามีได้ดื่มสุราบ่อยครั้งโดยที่ไม่ได้คำนึงถึงผู้กระทำรุนแรงและบุตรที่รอคอยอยู่ที่บ้าน ก่อให้ผู้กระทำรุนแรงมีความเครียดและเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่มีส่วนทำให้เกิดการกระทำรุนแรงขึ้น

แรงจูงใจทางสังคม

-ในวัยเด็กผู้กระทำรุนแรงเคยถูกขยาดทุกปี มีความฝังใจว่าการตีบุตรเป็นเรื่องที่สามารถทำได้โดยตนเองเคยถูกขยาดบ่อยครั้ง เนื่องจากไม่ได้อยู่ร่วมกับบิดาและมารดาเพราะบิดามารดาหย่าร้างกัน ส่วนเรื่องเกี่ยวกับเพศของบุตรไม่ได้มีอคติแต่อย่างใด เป็นผู้หญิงหรือชายก็ได้ แต่มีความเชื่อว่าบุตรชายสามารถปกป้องคุ้มครองจากการ

เบียดเบียนของผู้อื่น, การมีลูกชายทำให้มีโอกาสได้รับบุญกุศลมากกว่าลูกสาวเพราะลูกชายบวชให้ได้, การเลี้ยงลูกชายไม่ต้องกังวลเรื่องการมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสมและเชื่อว่าลูกชายเป็นแรงงานสำคัญของครอบครัว

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ผู้กระทำรุนแรงยอมรับความเชื่อตามระบบการขึ้นชมเพศชายในระดับหนึ่ง เชื่อว่าผู้หญิงมีบทบาทหน้าที่เป็นภรรยา เป็นมารดา และผู้ชายทำงานนอกบ้านหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนเรื่อง que คิดว่าผู้ชายเป็นใหญ่กว่าผู้หญิง เป็นแนวคิดที่ไม่เห็นด้วยโดยยอมรับได้เพียงระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งเมื่อสามีไม่รู้จักรอคูแลในความเป็นผู้หญิงของภรรยา คิดว่าตัวเองเป็นใหญ่ในครอบครัวจะทำอย่างไรก็ได้ จึงเป็นเหตุให้ผู้กระทำรุนแรงเกิดความเครียดและยอมรับบทบาทของสามีที่กระทำไม่ได้ จนก่อเหตุรุนแรงดังกล่าวขึ้น ส่วนกรณีเกี่ยวกับเรื่องความเชื่อในอำนาจของบิดามารดาในการที่ใช้ความรุนแรงลงโทษบุตรนั้น มีความเห็นด้วยกับการใช้วิธีการที่รุนแรงเพื่อเป็นการควบคุมความประพฤติของบุตรที่ได้ผลดี

ทัศนคติของบิดามารดา

-เกี่ยวกับการทำร้ายบุตรเป็นพฤติกรรมดาที่บิดาหรือมารดาสามารถทำได้เพื่อให้บุตรเชื่อฟังและมีความเกรงกลัวต่อสิ่งที่บิดามารดาได้ห้ามไม่ให้กระทำดังกล่าว

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงที่เคยพักอาศัยอยู่กับสามีที่จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าสภาพความเป็นอยู่เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวได้ถูกลง ภายในบ้านมี 2 ห้องนอน นอกนั้นเป็นห้องโถงซึ่งใช้เป็นที่นั่งเล่น และสังสรรค์ การภายในครอบครัว สอบถามสามีของผู้กระทำรุนแรงแล้วทราบผู้กระทำ รุนแรงจะพักอาศัยอยู่ที่ห้องชั้นบนของบ้านมี อุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่ใช้มีเพียงพัดลม วิทยุทรานซิสเตอร์ ไม่มีโทรทัศน์ เครื่องใช้ภายในบ้านจัดไม่เป็นระเบียบ แต่สะอาด อากาศถ่ายเทดี ไม่มีรั้วบ้าน บริเวณภายในบ้านมีการสร้างยุงสำหรับเก็บข้าวโดยได้ถูกทำเป็นคอกควายที่ได้เลี้ยงไว้สำหรับไถนาเมื่อถึงหน้าทำนา ภายในบ้านมีผู้อาศัยอยู่ทั้งหมด 5 คนคือ บิดามารดา พี่สาว พี่ชายของสามีและตัวของผู้กระทำรุนแรง ซึ่งขณะที่เยี่ยมบ้านจะพบบิดามารดาและสามีของผู้กระทำรุนแรงอยู่ที่บ้าน ส่วนที่เหลือไปทำงานกันหมด เกี่ยวกับการทำนานั้น มีพี่สาวและพี่ชายของสามีเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการทำนา ส่วนบิดามารดานั้นคอยช่วยเหลือเล็กๆน้อยๆไม่ได้ออกไปทำนาเหมือนแต่ก่อนเนื่องจากอยู่ในวัยชรา โดยที่นาที่ใช้ทำนั้นมีอยู่ 7 ไร่ และได้เช่าคนอื่นทำนาอีก 10 ไร่ สำหรับเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ผู้กระทำรุนแรงขึ้นนั้น ทุกคนภายในบ้านมีความเสียใจที่ไม่สามารถจะช่วยเหลืออะไรได้เพราะไม่เคยคิดว่าผู้กระทำรุนแรงจะคิดสั้นทำการฆ่าบุตรของตนเองแล้วพยายามฆ่าตัวเองดังกล่าว ข้าวของเครื่องใช้ส่วนตัวของผู้กระทำรุนแรงยังเหลืออยู่เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนมากจะเป็นเสื้อผ้าที่เก็บไว้ การไปเยี่ยมเยียน

ผู้กระทำรุนแรงจะไม่ค่อยเดินทางไปเยี่ยมเนื่องจากอยู่ไกลและไม่มีเงินค่าเดินทาง ซึ่งตั้งแต่เกิดเรื่องขึ้นสามีของผู้กระทำรุนแรงเคยไปเยี่ยมเพียง 3 ครั้งเท่านั้น ขณะที่ให้สัมภาษณ์สามีของผู้กระทำรุนแรงยังไม่ได้มีภรรยาใหม่

กรณีศึกษาหมายเลขที่ 6

-นาย ก้าน (นามสมมติ) อายุขณะที่กระทำรุนแรง 66 ปี อาชีพ เก็บของเก่าขาย

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ ใช้เวลาในการศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน โดยรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร จากนั้นได้ขออนุญาตผู้อำนวยการเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครเข้าไปทำการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรง ซึ่งในขั้นตอนแรกนี้ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับรายอื่น แล้วจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรง เพื่อเก็บข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2543 ถึง วันที่ 30 มีนาคม 2543 ใช้เวลาสัมภาษณ์ จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 1-2 ชั่วโมง โดยในช่วงเวลาที่ได้สัมภาษณ์นี้จะใช้เวลาส่วนหนึ่งไปทำการเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงด้วย เพื่อจะได้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อนำมาประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็นการประเมินผลในแต่ละราย

-วันเวลาที่เกิดเหตุ และวิธีการที่ผู้กระทำรุนแรงเลือกใช้ในการกระทำรุนแรง

วันที่ 24 ตุลาคม 2541 เวลาประมาณ 17.00 น. ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้ขวานฟันไปที่ศีรษะของบุตรชายอายุ 33 ปี จำนวน 1 ครั้ง เป็นเหตุให้บุตรชายเสียชีวิตภายในบ้านพัก

-ลักษณะและอาการของผู้กระทำรุนแรงก่อนที่จะกระทำรุนแรง

ผู้กระทำรุนแรงมีอาชีพเก็บของเก่าขาย ก่อนเกิดเหตุได้ดื่มสุราไป ขวดครั้งที่ภายในบ้านของตนเอง ซึ่งจะดื่มทุกวันเป็นประจำ โดยมีบุตรชายนั่งดื่มสุราร่วมกับบุตรสาวอีกคน ไม่ได้นั่งดื่มด้วยกัน โดยบุตรชายที่ถูกทำร้ายนี้จะมีนิสัยก้าวร้าว ชอบทำร้ายคนในครอบครัวไม่ว่าจะเป็นมารดาหรือตัวของผู้กระทำรุนแรงเองที่เป็นบิดา ไม่มีใครจะอบรมหรือห้ามปรามได้เมื่อบุตรชายคนนี้ได้ดื่มสุราแล้ว พฤติกรรมดังกล่าวสร้างความเอือมระอาให้กับคนในครอบครัวเป็นอย่างมากเพราะจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำระหว่างบุตรชายคนนี้กับคนในครอบครัว ก่อนเกิดเหตุก็ได้ดื่มสุรา และได้ดูตำราฆาตของตนเอง แล้วอาละวาดลั้มโตะ ขว้างสิ่งของที่อยู่ใกล้ตัวเข้าใส่มารดา ผู้กระทำรุนแรงอยู่ภายในบ้าน จึงได้วักกล่าวดักเตือนแต่ทำให้บุตรชายโมโหมากยิ่งขึ้น ได้เดินเข้าไปหาผู้กระทำรุนแรงจะทำร้ายร่างกายเหมือนเช่นเคยที่ได้กระทำ ซึ่งขณะนั้นผู้กระทำรุนแรงกำลังใช้ขวานผ่าฟันอยู่ที่หน้าบ้าน ผู้กระทำรุนแรงจึงได้ใช้ขวานฟันไปที่ศีรษะของ

บุตรชายจำนวน 1 ครั้ง ไม่ได้เจตนาทำให้เสียชีวิตแต่อย่างใดเพียงแต่ป้องกันตัวเพื่อไม่ให้บุตรชายเข้ามาทำร้าย แต่ปรากฏว่าบุตรชายได้เสียชีวิตดังกล่าว

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้องจำนวน 5 คน มีภูมิลำเนาอยู่ตำบลบางด้วน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เรียนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่โรงเรียนวัดหนองขาม ตำบลหนองขาม อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี หลังจากนั้นได้มาอาศัยอยู่กับนายชาย ทำงานรับจ้างทั่วไป อยู่ได้ไม่นานก็ได้ย้ายที่อยู่มาอาศัยอยู่กับยายที่หัวสะพาน ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่เป็นบ้านเกิด โดยได้ทำงานเป็นเด็กทำยเรือ แล้วย้ายที่ทำงานไปทำที่โรงงานไม้อัด แถวบางนา และได้พบกับภรรยาคนปัจจุบันเมื่ออายุ 24 ปี โดยภรรยาขณะนั้นอายุ 19 ปี หลังจากได้อยู่กินเป็นสามีภรรยาด้วยกันโดยไม่ได้แต่งงานกัน ได้ย้ายมาอยู่ที่บ้านของภรรยาที่ซอยสุขุมวิท 93 แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ มีบุตรด้วยกัน 5 คน ภรรยาไม่ได้ทำงานจะทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน เลี้ยงลูก ส่วนผู้กระทำรุนแรงในช่วงแรกยังคงทำงานอยู่ที่โรงงานไม้อัด แต่เนื่องจากเงินเดือนที่ได้รับขณะนั้นได้เพียงเดือนละไม่ถึง 1,000 บาทซึ่งในสมัยนั้นถือว่าเป็นค่าจ้างที่สูงแล้วแต่เนื่องจากผู้กระทำรุนแรงมีบุตรหลายคนที่ต้องเลี้ยงดูและรับผิดชอบทำให้ค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอต่อความจำเป็นที่ต้องใช้ภายในครอบครัว ถือว่าครอบครัวอยู่ในภาวะที่ยากจนต้องใช้เงินอย่างประหยัด ผู้กระทำรุนแรงเริ่มดื่มสุราเมื่อมีบุตรได้สามคน โดยจะดื่มเป็นประจำเกือบจะทุกวัน ทำให้งานที่ได้รับผิดชอบอยู่ทำไม่ได้ดีพอ และต่อมาก็ถูกกดดันต้องออกจากงาน ซึ่งก็ได้เป็นช่วงที่ลำบากมากขึ้นเพราะต้องหางานทำใหม่ พร้อมภรรยาก็ได้เริ่มตั้งครมภ์บุตรคนที่สี่อีก ไม่มีโอกาสได้ออกมาทำงานช่วยเหลือผู้กระทำรุนแรงแต่อย่างใด ช่วงแรกได้กลับไปทำงานเป็นลูกจ้างอยู่โรงงานที่ทำเกี่ยวกับไม้อัด เช่นเดิม แต่ไม่ใช่โรงงานเดิมอยู่ใกล้ที่พักย่านบางนา ซึ่งเมื่อบุตรชายคนแรก อายุได้ 15 ปีก็ได้ทำงานรับจ้างช่วยผู้กระทำรุนแรงในการดูแลครอบครัวปัจจุบันอายุ 43 ปี คนที่สองเป็นผู้หญิง คนที่สามเป็นชาย คนที่สี่เป็นผู้หญิง และคนสุดท้ายคนที่ห้าเป็นบุตรชาย โดยทั้งหมดนี้ได้พักอาศัยอยู่ด้วยกัน เมื่อคลอดบุตรคนสุดท้ายแล้ว ผู้กระทำรุนแรงได้เริ่มมีอาการของคนที่ต้องดื่มสุราทุกวันไม่สามารถไปทำงานที่โรงงานได้ตามที่ทางนายจ้างต้องการ จึงได้เปลี่ยนอาชีพจากทำงานโรงงานมาเก็บของเก่าไปขายซึ่งก็พอทำให้พอมีรายได้มาเลี้ยงครอบครัวแต่ก็มีรายได้ที่ไม่แน่นอนแล้วแต่จะขยันออกไปเก็บมากน้อยเพียงใด ซึ่งในช่วงนี้เมื่อบุตรคนสุดท้ายได้โตอายุได้ 7 ขวบภรรยาได้ออกไปช่วยเก็บของเก่าไปขายด้วยเพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว ส่วนบุตรคนอื่นก็ได้ออกไปทำงานนอกบ้านหางานรับจ้างที่พอเลี้ยงชีพตัวเองได้แต่ก็ยังอาศัยอยู่กับผู้กระทำรุนแรงภายในครอบครัวซึ่งถือว่าเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ทุกคนในครอบครัวจะชอบดื่มสุราร่วมกันเป็นประจำ ถือเป็นเรื่องปกติภายในครอบครัว เงินที่หามาได้จะไม่เหลือเก็บจะใช้จ่ายในการซื้อสุรามาดื่มกัน และมักจะมีเรื่องทะเลาะวิวาทกันเองภายในครอบครัวกันเป็นประจำ โดยเฉพาะบุตรชายคนสุดท้ายจะไม่ค่อยเชื่อฟังผู้เป็นบิดาและมารดา ส่วนคนอื่น ๆ ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด และในวันเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงและบุตรชายผู้ถูกกระทำรุนแรงต่างก็ดื่มสุราร่วมกันและก็ได้ทะเลาะวิวาทกันเองเช่นทุกครั้งที่ผ่านมาแต่ครั้งนี้จะรุนแรงกว่าทุกครั้งจนถึงขั้นเป็นเหตุให้บุตรชายคนสุดท้ายเสียชีวิตดังกล่าว

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษานี้ วิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงและผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ผู้กระทำรุนแรง -จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงจะเห็นว่าผู้กระทำรุนแรงเป็นผู้ที่มีความจิตใจดี มีการมองโลกในแง่ดี ชีวิตในวัยเด็กไม่ได้อยู่กับบิดามารดา ต้องช่วยเหลือตัวเองในการทำมาหากินเลี้ยงชีพโดยตลอด ไม่มีผู้ใดมาช่วยเหลือจนเจอ ฐานะความเป็นอยู่ถือว่าอยู่ในขั้นยากจนต้องหาเข้ากินค่า การดื่มสุราของผู้กระทำรุนแรงมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการปกครองดูแลบุตร จะสังเกตเห็นว่าบุตรไม่มีความเชื่อมั่นในตัวของผู้กระทำรุนแรง ไม่มีความทรงใจหรือความรู้สึกของการเป็นบิดาที่ต้องเชื่อฟังและดูแลในเรื่องของจิตใจ การอบรมเลี้ยงดูจะปล่อยให้ทุกคนช่วยเหลือตัวเองต่างคนต่างช่วยตัวเอง การพึ่งพาจากผู้กระทำรุนแรงจะไม่สามารถหาเงินมาจนเจอได้เพราะส่วนหนึ่งค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายทุกวันก็คือค่าสุราที่ผู้กระทำรุนแรงต้องหาเงินและนำไปใช้จ่ายเป็นสิ่งจำเป็นประการแรกสำหรับชีวิต เมื่อดื่มสุรามาแล้วก็จะไม่สามารถควบคุมสติของตนเองได้ อยากทำอะไร อยากพูดอะไรก็จะพูดจนเป็นที่เบื่อบ่นซึ่งกันและกันของคนในครอบครัว จะเห็นได้จากการที่มีการทำร้าย ร่างกายกันเป็นประจำ โดยจะเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยซึ่งเป็นผลมาจากการดื่มสุราเป็นสาเหตุเริ่มแรก

ภรรยาของผู้กระทำรุนแรง -จะเป็นผู้ที่มีความอดทนต่อสภาพครอบครัวที่มีแต่ความขัดแย้งของคนในครอบครัว เกิดความเคียดชังกับสิ่งที่เกิดขึ้น การทะเลาะวิวาทของคนในครอบครัวระหว่างผู้กระทำรุนแรงกับบุตรคนสุดท้องเป็นเรื่องปกติธรรมดา มีความเชื่อว่าสามีเป็นหัวหน้าครอบครัวต้องดูแลครอบครัวในทุกๆด้าน ส่วนตนเองทำหน้าที่เป็นภรรยาคอยดูแลลูกๆอยู่ที่บ้าน และมีแบบแผนการดำเนินชีวิตที่ชอบดื่มสุราเช่นเดียวกับสามี โดยไม่สามารถจะทำให้ลูกๆเชื่อมั่นในการอบรมเลี้ยงดูเช่นเดียวกัน ลูกๆจะเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตัวเอง ครอบครัวจะไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กันในเรื่องของความช่วยเหลือเกื้อกูลกันต่างคนต่างอยู่ ต่างคนต่างทำงานหาเลี้ยงชีพของตนเองให้อยู่รอด ผู้กระทำรุนแรงและภรรยาก็ต้องดิ้นรนทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพของตนเอง ไม่ได้พึ่งพาอาศัยลูกๆแต่อย่างใด แต่ผู้กระทำรุนแรงก็จะพยายามที่จะทำหน้าที่ของบิดาคอยอบรมสั่งสอนลูกๆอยู่เป็นประจำ มีความเครียดและเก็บกดเมื่อลูกๆไม่ได้ให้ความสนใจหรือใส่ใจในสิ่งที่ได้อบรมสั่งสอน มีหน้าซ้ำบุตรชายคนสุดท้องซึ่งมักจะทำร้ายร่างกายผู้กระทำ รุนแรงและคนในครอบครัวเป็นประจำเมื่อได้ดื่มสุรามาได้ทีแล้ว

ที่มาของปัญหา

เหตุ -เนื่องจากแบบแผนของการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะการที่ผู้กระทำรุนแรงดื่มสุราเป็นประจำและผู้ถูกผู้กระทำรุนแรงก็ดื่มสุราก็เป็นประจำเช่นเดียวกัน การที่จะทำให้มีการโต้เถียงกันจึงมีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก และที่ผ่านมามารดาของผู้กระทำรุนแรงมักจะทำร้ายผู้กระทำรุนแรงมากกว่าและวันที่เกิดเหตุก็ทำร้ายผู้กระทำรุนแรงซึ่งเป็นบิดาเช่นเดิม และผู้กระทำรุนแรงได้ใช้ขวานที่ถืออยู่ในมือตีไปที่บุตรชายจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว การที่มีประสพการณ์ที่เคยถูก

กระทำรุนแรงมาก่อนเสมอจะเก็บความคับข้องใจไว้ในจิตใจตลอดเวลา ความเป็นบิดาแต่ไม่สามารถอบรมสั่งสอนบุตรได้เลย อารมณ์โกรธจึงก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงขึ้นดังกล่าว

ผล -จากการที่ได้กระทำรุนแรงขึ้นก่อให้เกิดความสูญเสียต่อบุคคลในครอบครัว เริ่มตั้งแต่ตัวบิดาผู้กระทำรุนแรงเอง ต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย การสูญเสียชีวิตของบุตรชาย ตลอดจนความรู้สึกความสะเทือนทางด้านจิตใจของคนภายในครอบครัวที่ไม่สามารถจะประเมินค่าได้

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงแล้ว พิจารณาได้จากปัจจัยต่างๆดังนี้

ปัจจัยทางสังคม

-ได้แก่การว่างงาน ขนาดครอบครัวใหญ่และภาวะการหย่าร้าง จะสังเกตเห็นว่ากรณีศึกษาใน บุตรชายผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีอาชีพที่แน่นอน และอาชีพของผู้เป็นบิดาหัวหน้าครอบครัวก็ไม่ได้มีรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงดูครอบครัวให้อยู่อย่างปกติสุขได้ ประกอบกับผู้เป็นบิดาติดสุราเรื้อรังต้องดื่มทุกวัน รายจ่ายส่วนนี้จึงเป็นส่วนที่ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวดังกล่าวติดตามมา จากการศึกษาพบว่าขนาดของครอบครัวของผู้กระทำรุนแรงเป็นครอบครัวใหญ่ บุตรจำนวน 5 คน พักอาศัยอยู่ภายในบ้าน เดียวกัน การทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพี่น้องจากการสัมผัสกันไม่ค่อยมี จะเป็นปัญหาที่เพียงแต่กรณีของบิดาและมารดา กับบุตรคนสุดท้ายเท่านั้น เป็นลักษณะของการต่างคนต่างอยู่ต่างคนต่างไป และกรณีศึกษาเกี่ยวกับปัญหาสังคมแล้ว ภาวะการหย่าร้างไม่ได้มีผลต่อการกระทำรุนแรงแต่อย่างใด

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-ได้แก่แบบแผนการดำเนินชีวิต เช่น การดื่มสุรา ส่ำสอนทางเพศ ใช้ยาเสพติดและการเล่นการพนัน จะเห็นได้ว่าแบบแผนของการดำเนินชีวิตมีผลต่อการกระทำรุนแรงกรณีศึกษานี้เห็นได้ชัด โดยการที่คนในบ้านดื่มสุราก็เป็นประจำโอกาสที่จะมีการกระทบกระทั่งกันก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่าย ต่างคนก็ไม่มีความตั้งใจที่จะพูดคุยกันปกติที่พึงจะปฏิบัติได้ อารมณ์โกรธซึ่งก่อให้เกิดขึ้นได้ง่ายกว่าปกติ ซึ่งก็ได้มีผู้วิจัยชาวต่างประเทศเช่น Gell, 1974; Straus et al., 1980 เชื่อว่าการดื่มเหล้าหรือใช้ยาเสพติดมีใช้ปัจจัยโดยตรงที่ทำให้เขาต้องทำทารุณบุตร แต่การมีเมามาใช้เป็นข้ออ้างที่สังคมยอมรับว่าการทำทารุณนั้นเกิดจากความเมามาไม่รู้ตัว ผู้กระทำรุนแรงไม่มีพฤติกรรมในทางส่ำสอนทางเพศและการใช้ยาเสพติดอย่างอื่นนอกจากการดื่มสุราเป็นประจำทุกวัน การพนันก็ไม่ได้เป็นส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นในครั้งนี้

แรงจูงใจทางสังคม

-ได้แก่ประสบการณ์ในวัยเด็กและการมีอคติต่อเพศของบุตร จะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงไม่มีประสบการณ์ในวัยเด็กที่ถูกทำร้ายจากคนในครอบครัว ชีวิตในวัยเด็กต้องช่วยเหลือตนเอง ต้องย้ายที่อยู่อาศัยไปเรื่อยๆ มีการดำเนินชีวิตที่ลำบากที่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพโดยที่ไม่มีบิดามารดาให้การช่วยเหลือแต่อย่างใด เนื่องจากครอบครัวอยู่ในฐานะยากจน และไม่ได้มีอคติต่อเพศของบุตรแต่อย่างใด จะเป็นหญิงหรือชายก็ยอมรับได้ โดยมีวิธีเลี้ยงดูบุตรตามฐานะความเป็นอยู่

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ได้แก่ความชื่นชมเพศชายและความเชื่อในอำนาจของบิดามารดา จะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีความชื่นชมเพศชายแต่อย่างใด แต่มีความเชื่อในอำนาจของบิดามารดาที่สามารถจะอบรมเลี้ยงดูบุตรได้ โดยการว่ากล่าวตักเตือนหากกระทำผิด แต่ข้อเท็จจริงไม่สามารถจะทำได้แต่อย่างใด ผู้เป็นบุตรชายที่ถูกกระทำรุนแรงมักจะเป็นผู้ที่เริ่มก่อความรุนแรงต่อผู้เป็นบิดาก่อนเสมอ และได้ดูดาบิดามารดาในทางที่เสียหาย ไม่ได้มีความให้ความเคารพผู้เป็นบิดามารดาแต่อย่างใด กล่าวที่จะใช้กำลังทำร้ายมารดา พี่น้องที่อาศัยอยู่ภายในบ้านไม่มีผู้ใดห้ามปรามได้

ทัศนคติของบิดามารดา

-ได้แก่การทำร้ายบุตรเป็นพฤติกรรมธรรมดา จะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงได้ซึมซับความรุนแรงที่ได้กระทำต่อบุตรถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่ไม่สามารถกระทำได้แต่อย่างใด พี่จะใช้กำลังหรือความรุนแรงอย่างอื่นเพื่อแก้ไขปัญหาภายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายสิ่งของภายในบ้านก่อให้เกิดความเสียหายและลุกลามไปถึงการทำร้ายร่างกายกันและกัน จนก่อให้เกิดความรุนแรงกระทั่งมีการใช้อาวุธต่อกันเป็นเหตุให้บุตรตนเองเสียชีวิตดังกล่าว

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงได้มีโอกาสได้พูดคุยกับภรรยาและลูกๆคนอื่นที่ยังอาศัยอยู่ที่บ้าน พบว่าสภาพของบ้านเป็นบ้านไม้ชั้นเดียวปลูกเป็นห้องแถวติดๆกันไปไม่มีรั้วรอบขอบชิดแต่อย่างใด อยู่ในชุมชนที่แออัด บ้านแต่ละหลังจะอยู่ติดๆกันลักษณะเป็นห้องแถว ภายในบ้านมีห้องนอน 1 ห้องนอน นอกนั้นเป็นห้องโถงที่ใช้สำหรับนั่งพักผ่อน ดูโทรทัศน์และสังสรรค์การภายใน ครอบครัว ส่วนห้องน้ำแยกออกจากตัวบ้านอยู่ด้านหลัง การจัดวางสิ่งของไม่ค่อยเป็นระเบียบเท่าที่ควร และเรื่องของความสะอาดอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ภายในบ้านมีอยู่ด้วยกัน 4 คนคือ ภรรยา, บุตรคนที่ 2 ซึ่งยังไม่แต่งงาน, บุตรชายคนที่ 3 และบุตรสาวคนที่ 4 ส่วนบุตรชายคนโตได้แยกครอบครัวออกไปแล้ว นานๆครั้งจะกลับมาเยี่ยมที่บ้าน ในการเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงในครั้งนี้ได้พบกับมารดาของผู้กระทำรุนแรง ขณะสัมภาษณ์ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงนั้นเมื่อได้กล่าวถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังมีความเสียใจปรากฏให้เห็น

อยู่โดยตลอด และได้เล่าถึงสาเหตุที่เกิดขึ้นและความเห็นใจแก่ผู้เป็นสามีที่ต้องกระทำรุนแรงและเสียใจต่อการจากไปของบุตร เพื่อนบ้านของผู้กระทำรุนแรงไม่มีใครตำหนิผู้กระทำรุนแรงเพราะเคยเห็นผู้ถูกกระทำรุนแรงทำร้ายร่างกายผู้เป็นบิดาหรือมารดาเป็นประจำเมื่อตีเมียมาแล้ว และทุกครั้งที่มามีปัญหาจะเป็นการทำร้ายร่างกายกันธรรมดาไม่รุนแรงถึงแก่ชีวิตแต่อย่างใด โดยที่ผู้ให้สัมภาษณ์ไม่เคยคิดว่าจะเกิดเหตุการณ์เช่นนั้นขึ้นได้ ปัจจุบันได้ขาดหัวหน้าครอบครัวที่ถูกจำคุกอยู่เรือนจำพิเศษกรุงเทพ ได้ไปเยี่ยมประมาณเดือนละครั้ง

กรณีศึกษาตอนที่ 7

-นายถาวร (นามสมมติ) อายุ 38 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ ใช้เวลาศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน โดยการตรวจสอบข้อมูลผู้กระทำรุนแรงเบื้องต้นจากเรือนจำธนบุรี ซึ่งขั้นตอนแรกนี้ได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2542 เช่นเดียวกับกับรายอื่น แล้วจึงได้เริ่มสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงเพื่อเก็บข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2543 ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2543 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงเพื่อจะให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูล และเป็นการประเมินผลในแต่ละราย

-วันเวลาที่เกิดเหตุ และวิธีการที่ผู้กระทำรุนแรงได้กระทำรุนแรง

วันที่ 27 ตุลาคม 2541 เวลาประมาณ 08.00 น.ผู้กระทำรุนแรงใช้หมอนกดลงที่ ใบหน้าของบุตรชายอายุ 10 ขวบอย่างรุนแรงจนบุตรชายขาดอากาศหายใจและถึงแก่ความตายในที่สุด

-ลักษณะและอาการของผู้กระทำรุนแรงก่อนการกระทำรุนแรง

ทราบจากภรรยาของผู้กระทำรุนแรงก่อนที่จะเกิดเหตุ ผู้กระทำรุนแรงจะดื่มสุราทุกวันจนเป็นติดเป็นนิสัย มีความรักภรรยาและบุตรแต่ไม่ได้ปรับปรุงตัวให้ดีขึ้น การงานก็ไม่มีความสำเร็จกลายเป็นคนไม่มีประสิทธิภาพ ดื่มสุราเมาทั้งวันจนภรรยาเกิดความเอือมระอาจำต้องแยกบ้านกันอยู่และนำบุตรชายไปเลี้ยงดูเอง แต่ก่อนเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงได้ไปรับบุตรจากบ้านของภรรยามาอยู่ด้วยและได้เกิดเหตุที่สะเทือนใจดังกล่าว

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนที่ 3 จากจำนวนพี่น้องทั้งหมด 5 คน เป็นคนจังหวัดนครราชสีมาเนื่องจากบิดามารดาแยกทางกันตั้งแต่อายุได้ 10 ขวบ ได้อาศัยอยู่กับบิดาที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จบการศึกษำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนเดิมแสงไข แล้วย้ายไปเรียนต่อชั้นประถมปีที่ 7 ที่โรงเรียนบ้านพิมาย อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ อาศัยอยู่กับมารดา แต่ก็ไม่เรียนไม่จบเนื่องจากมีปัญหาเรื่องการเงินและต้องเดินทางไปมาระหว่างจังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดศรีสะเกษ แต่จะใช้ชีวิตอยู่กับบิดาเป็นส่วนมาก จนกระทั่งอายุได้ 18 ปีจึงได้ตัดสินใจเดินทางเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯโดยมาเป็นลูกจ้างอยู่ที่โรงงานประสานพลาสติก แขวง-เขตจอมทอง กรุงเทพฯ ทำงานอยู่ได้ 7-8 ปีก็ได้แต่งงานกับน.ส.ยณฤดี (นามสมมติ) ซึ่งเป็นลูกสาวของร้านถ่ายรูปอยู่ซอยโรงน้ำมัน ไม่ไกลจากที่ทำงานเท่าใดนัก ซึ่งแต่งงานกันได้ 2 ปี ก็มีบุตรชาย 1 คนโดยในช่วงนี้ผู้กระทำรุนแรงจะเป็นคนที่มีความขยันและตั้งใจทำงานเป็นอย่างดี ช่วยเหลืองานของครอบครัวภรรยาจนเป็นที่รักใคร่ของบิดามารดาของภรรยา และเมื่อบุตรชายอายุได้ 2 ขวบก็ได้ลาออกจากโรงงานไปเปิดร้านทำกรอบรูปเป็นของตนเองที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ทำได้ 2 ปีก็ได้ย้ายร้านไปที่จังหวัดปราจีนบุรี โดยนำบุตรไปเรียนอนุบาลที่จังหวัดปราจีนบุรีด้วย และเปิดร้านได้ 3 ปีก็เกิดเหตุลูกน้องลักเอาทรัพย์สินภายในร้านไปหมด จึงได้กลับมาอยู่ที่อำเภอปากช่อง ช่วยงานน้องชายที่ร้านทำกรอบรูปแต่ก็ทำไม่ได้ไม่นานก็ได้ย้ายครอบครัวมาอยู่ที่กรุงเทพฯอีกครั้ง แรกๆก็ขายก๊วยจั๊บและรับทำกรอบรูป แต่กิจการก็ไม่ดีเหมือนอย่างที่ดีไว้ ในช่วงนี้เริ่มจะดื่มสุรา ไม่ได้ทำงานเป็นหลักแหล่ง รับจ้างทั่วไป ได้เงินมากก็นำไปซื้อสุรามาดื่มกินจนเมาเกือบทุกวัน ทำให้เกิดมีปากเสียงกับภรรยาบ่อยครั้ง ส่วนภรรยาในช่วงนี้ก็ได้ออกไปทำงานเป็นแม่ครัวอยู่ร้านอาหารญี่ปุ่นย่านถนนสีลม และย้ายไปอยู่ที่ห้างโรบินสัน บางรัก ซึ่งในระยะนี้เริ่มมีปัญหาครอบครัวเพราะผู้กระทำรุนแรงไม่ยอมทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเหมือนเช่นเคย ปล่อยให้เป็นที่หน้าทีของภรรยาที่ต้องดูแลครอบครัวจนในที่สุดก็ได้ตัดสินใจแยกทางกัน ภรรยาได้กลับไปอยู่กับบิดามารดาพร้อมกับนำบุตรชายไปดูแลเลี้ยงดูเอง ส่วนผู้กระทำรุนแรงได้พักอาศัยอยู่ที่บ้านเช่าเช่นเดิม แต่ก็ไม่ได้ทำงานอะไรถ้ามีงานรับจ้างที่มีคนจ้างก็ไปทำเป็นงานๆไปเช่น รับจ้างทาสี ซ่อมบ้าน เป็นต้น

การวิเคราะห์

จากกรณีศึกษา นี้ วิเคราะห์ลักษณะของผู้กระทำรุนแรงและผู้เกี่ยวข้องได้ดังนี้

ผู้กระทำรุนแรง -จากการได้สัมภาษณ์ของผู้กระทำรุนแรงสรุปได้ว่า ผู้กระทำรุนแรงเองเป็นคนทีรักครอบครัว รักภรรยาและบุตรที่เคยได้อยู่ด้วยกัน แต่เนื่องจากมีปัญหาเรื่องการทะเลาะเบาะแว้งบ่อยครั้ง ทำให้ภรรยาได้พาลูกย้ายออกจากบ้านไปพักอาศัยอยู่ที่บ้านของฝ่ายภรรยา สาเหตุประการสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาคือการที่ผู้กระทำรุนแรงได้ดื่มสุราเป็นประจำถือได้ว่าเป็นผู้ที่ติดสุราเรื้อรัง ซึ่งเมื่อเมาสุราแล้วจะเกิดการทะเลาะกับภรรยาเป็นประจำ ประกอบกับอาชีพที่ทำอยู่ไม่ได้ช่วยเสริมรายได้ของครอบครัว ความรับผิดชอบเรื่องค่าใช้จ่ายของครอบครัวจึงกลายเป็นหน้าที่ของ

ฝ่ายภรรยา ทำให้ภรรยาเกิดความเบื่อหน่ายไม่สามารถจะกลับมาคืนดีกันได้อีก แต่ผู้กระทำรุนแรงยังมีความรักและอยากให้อภรรยาและลูกชายมาอยู่ด้วยกันแต่ฝ่ายภรรยาไม่ยินยอม ทำให้เกิดความเครียดเพิ่มมากขึ้น โดยผู้กระทำรุนแรงได้ทราบว่าภรรยาของตนเองได้มีชายอื่นมาติดพันซึ่งทำให้เกิดความน้อยใจ และเป็นคนที่คิดมาก เจ็บขมิ้มไม่พูดจากับใคร ใช้การดื่มสุราเป็นการระบายความไม่สบายใจ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ทุกอย่างดีขึ้น โดยในวันเกิดเหตุนั้นได้ไปรับบุตรชายของตนเองจากบ้านของภรรยามาแล้วถึงดู แต่บุตรชายได้ร้องให้อายากกลับไปหาภรรยา ไม่ยอมไปโรงเรียนเป็นเหตุให้ผู้กระทำรุนแรงเกิดความเครียดและโมโห เกิดอารมณ์ชั่ววูบใช้หมอนปิดหน้าบุตรชายอายุ 10 ขวบ อย่างแรงทำให้ขาดอากาศหายใจเสียชีวิตดังกล่าว

ภรรยาของผู้กระทำรุนแรง -ผู้ศึกษาได้สัมภาษณ์ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงได้ทราบว่า ผู้กระทำรุนแรงก่อนหน้าที่จะมีบุตรนั้นได้เป็นคนที่ขยันทำงาน รับผิดชอบต่อครอบครัวเป็นอย่างดี แต่เนื่องจากหลังจากที่ได้ลาออกจากโรงงานทำพลาสติกแล้วได้มาเปิดร้านทำกรอบรูปแต่ไม่ประสบความสำเร็จ รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภรรยาจึงได้ออกไปทำงานช่วยเหลือผู้กระทำรุนแรงโดยเป็นแม่ครัวได้เงินเดือนละ 4,000 บาทซึ่งทำให้การดูแลผู้กระทำรุนแรงอีกทางหนึ่ง โดยที่ผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีส่วนในการช่วยเหลือแต่อย่างใด แต่กลับนำเงินที่หาได้ไปซื้อสุรามาดื่มกินเป็นประจำทำให้เกิดความเบื่อหน่ายมีปากเสียงกันบ่อยครั้ง เป็นเหตุให้ตัดสินใจหย่าร้างนำบุตรชายกลับไปพักอาศัยอยู่กับบิดามารดาอีกครั้ง และผู้กระทำรุนแรงก็พยายามขอคืนดีหลายครั้ง แต่เนื่องจากยังมีความรู้สึกที่ไม่สามารถจะตัดเดือนหรือพูดคุยกับผู้กระทำรุนแรงได้แล้ว จึงขออาศัยอยู่กับบิดามารดาโดยทำงานหาเลี้ยงบุตรชายด้วยตนเอง ผู้กระทำรุนแรงได้มาที่บ้านบ้างในบางครั้งแต่ความรู้สึกที่ดีก็ไม่ได้เป็นเช่นเดิม และในวันเกิดเหตุตนเองไม่ได้อยู่บ้านเนื่องจากต้องออกไปทำงานทราบจากบิดามารดาว่าผู้กระทำรุนแรงได้มารับบุตรชายไปพักอาศัยด้วย เข้าใจว่าคงไม่มีปัญหาอะไร แต่ก็มาทราบภายหลังว่าได้เกิดเหตุร้ายขึ้นกับบุตรชายดังกล่าว รู้สึกเสียใจในการกระทำของผู้กระทำรุนแรงเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันได้พยายามเลิกคิดเรื่องที่เกิดขึ้นแต่ก็ไม่สามารถจะทำได้ ยังคงคิดถึงอดีตที่ผ่านมาไม่เชื่อว่าผู้กระทำรุนแรงจะทำร้ายบุตรของตนเองได้

ที่มาของปัญหา

เหตุ -รู้สึกเสียใจที่ภรรยาได้ขอแยกตัวออกไปอยู่ตามลำพังกับบุตรชายที่บ้านของภรรยา โดยเกิดความน้อยใจ อยากเรียกร้องความสนใจและความเห็นใจจากภรรยาให้กลับมาคืนดีต่อกัน แต่ฝ่ายภรรยาไม่ยินยอมทำให้เกิดความเครียดอยู่ตลอดเวลา ประกอบกับการดื่มสุราจนมีอาการเมาขาดสติสัมปชัญญะเมื่อมีเรื่องหงุดหงิดกังวลใจคือบุตรชายได้ร้องไห้โดยไม่มีเหตุผล จึงได้ก่อเหตุทำร้ายบุตรชายตนเองเป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว

ผล -ทำให้ผู้กระทำรุนแรงถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย เกิดความสูญเสียทางด้านทรัพยากรมนุษย์ บ่อนทอนความรู้สึกของผู้กระทำรุนแรงเองและครอบครัวข้าง สังคมเกิดความสับสนในความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวว่ามีแนวโน้มจะเกิดความรุนแรงได้ตลอดเวลา

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรง พิจารณาได้จากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยทางสังคม

-การที่มีการว่างงานรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวของผู้กระทำรุนแรงเป็นเหตุผลประการหนึ่งซึ่งทำให้ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงต้องจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านไม่ได้ดูแลครอบครัวเลี้ยงดูบุตรเหมือนเช่นเดิมที่เคยเป็น การที่ผู้กระทำรุนแรงนำเงินที่หามาได้นำไปซื้อสุราดื่มกินเป็นประจำทำให้เกิดมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกับภรรยาและนำไปสู่การหย่าร้างในที่สุด ส่วนขนาดของครอบครัวไม่ได้เป็นปัญหาในการดำเนินชีวิตของครอบครัวผู้กระทำรุนแรงแต่อย่างใด

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-แบบแผนการดำเนินชีวิตเช่นการดื่มสุรา ถือว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ติดตามมา สำหรับภรรยาของผู้กระทำรุนแรงนี้ เป็นปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรง ส่วนเรื่องของการสำส่อนทางเพศ การใช้ยาเสพติดและการเล่นการพนันไม่ปรากฏว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีส่วนในการยึดเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตแต่อย่างใด

แรงจูงใจทางสังคม

-ในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรงถูกอบรมจากครอบครัวที่เกิดความหย่าร้าง ไม่ได้ใช้ชีวิตอยู่กับบิดาหรือมารดาพร้อมๆกัน การที่ต้องช่วยเหลือตนเองและจำเป็นต้องเดินทางไปอาศัยอยู่กับบิดาบ้าง มารดาบ้างเป็นการที่อยู่ในสภาวะขาดความอบอุ่นทางด้านจิตใจมาตั้งแต่เด็ก โดยถูกอบรมในลักษณะให้ช่วยเหลือตนเองเป็นส่วนสำคัญ ไม่เคยถูกกระทำรุนแรงจากผู้เป็นบิดาหรือมารดาแต่อย่างใด และไม่มีอคติต่อเพศของบุตร

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ผู้กระทำรุนแรงไม่ได้มีความเชื่อเรื่องการขึ้นชมเพศชายแต่อย่างใด แต่เชื่อว่าการที่ภรรยาออกไปช่วยทำงานบ้านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่วนงานบ้านหรือการดูแลครอบครัวในส่วนอื่นๆสามารถช่วยกันดูแลได้ และยังมีเชื่อในเรื่องของอำนาจของบิดามารดาที่สามารถจะใช้ความรุนแรงในลักษณะของการอบรมสั่งสอนให้เข็ดหลาบ

ทัศนคติของบิดามารดา

-มีความเชื่อว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเพื่อการอบรมสั่งสอนยังมีความจำเป็นและถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่สามารถจะกระทำไม่ได้เป็นการกระทำที่รุนแรงแต่อย่างใด

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาได้ไปเยี่ยมบ้านของผู้กระทำรุนแรงซึ่งได้พักอาศัยอยู่ก่อนที่จะเกิดเหตุในซอยโรงน้ำมัน แขวง-เขตจอมทอง กรุงเทพฯ แต่ก็ไม่พบผู้ที่อาศัยอยู่แต่อย่างใด สอบถามชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียงแล้วก็ได้ความว่าหลังจากเกิดเหตุการณ์กระทำรุนแรงดังกล่าวแล้ว เจ้าของบ้านก็ได้ให้ผู้อื่นเข้ามาเช่าอยู่อาศัยต่อ โดยลักษณะบ้านพักอาศัยภายนอกเป็นบ้านไม้สองชั้นพื้นล่างเป็นที่โล่งอยู่ติดกับบ้านหลังอื่นๆไม่มีรั้วกั้นระหว่างบ้านแต่อย่างใด ด้านบนมีห้องนอนอยู่ 2 ห้อง ห้องน้ำอยู่ด้านบนของบ้าน เนื่องจากไม่มีผู้เกี่ยวข้องที่พอจะให้ข้อมูลได้จึงไม่ได้เข้าไปสำรวจภายในบ้านแต่อย่างใด แต่ได้เดินทางไปยังบ้านของภรรยาผู้กระทำรุนแรงซึ่งอยู่ที่ ซอยโรงน้ำมัน แขวง-เขตจอมทอง กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นตึกแถวสองชั้นในลักษณะอาคารพาณิชย์ โดยชั้นล่างเปิดเป็นร้านถ่ายรูป ชั้นบนใช้เป็นที่อยู่อาศัยมีห้องนอน 2 ห้อง ส่วนห้องน้ำชั้นบนมี 1 ห้องและชั้นล่างอีก 1 ห้อง การจัดระเบียบภายในบ้านยังไม่ค่อยเป็นระเบียบเท่าใดนัก ภายในบ้านมีผู้อาศัยอยู่ทั้งหมด 5 คนคือบิดามารดา,น้องสาว,น้องชาย และภรรยาของผู้กระทำรุนแรง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงเมื่อได้พูดถึงเรื่องที่เกิดขึ้นยังมีอาการของความเสียใจอยู่บ้าง โดยจะรำพึงถึงบุตรชายซึ่งกำลังอยู่ในวัยที่น่ารัก กล่าวคืออายุได้เพียง 10 ขวบเอง แต่พูดถึงเกี่ยวกับตัวผู้กระทำรุนแรงแล้ว ภรรยาและคนในบ้านไม่มีผู้ใดเกิดความสงสารหรือเห็นใจแต่อย่างใด แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีความคับแค้นใจที่ผู้กระทำรุนแรงได้ก่อเหตุทำร้ายบุตรชายดังกล่าวขึ้น แต่ก็ได้อโหสิให้แกผู้กระทำรุนแรง เพราะถือว่าได้รับโทษทัณฑ์ตามกฎหมายแล้ว สิ่งของเครื่องใช้ของผู้กระทำรุนแรง ภรรยาไม่ได้เก็บไว้แต่อย่างใด มีเพียงรูปถ่าย เสื้อผ้าเก่าๆของบุตรชายตลอดจนสิ่งของเล่นของบุตรชายเมื่อยังมีชีวิตอยู่ซึ่งภรรยาได้เก็บไว้บ้างเพื่อเป็นที่ระลึกเมื่อคิดถึงบุตรชายตนเองขึ้นมา

กรณีศึกษารายที่ 8

-นายสุพรรณ (นามสมมติ) อายุ 39 ปี อาชีพรับจ้างทั่วไป

-ระยะเวลาในการศึกษา

ในกรณีศึกษานี้ใช้เวลาศึกษาเป็นระยะเวลาประมาณ 1 เดือน โดยการตรวจสอบข้อมูลผู้กระทำรุนแรงเบื้องต้นจากเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งขั้นตอนแรกนี้ได้เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2543 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม 2543 แล้วจึงได้เริ่มสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงเพื่อเก็บข้อมูล โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2543 ถึงวันที่ 23 ตุลาคม 2543 ใช้เวลาในการสัมภาษณ์ จำนวน 3 ครั้ง ครั้งละประมาณ 3-4 ชั่วโมง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านของ

ผู้กระทำรุนแรงเพื่อจะให้เห็นสภาพความเป็นอยู่และความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์ข้อมูลและเป็นการประเมินผลในแต่ละราย

-วันเวลาที่เกิดเหตุ และวิธีการที่ผู้กระทำรุนแรงได้กระทำรุนแรง

วันที่ 29 มกราคม 2540 เวลาประมาณ 16.30 น. ผู้กระทำรุนแรงได้ใช้อาวุธมีดแทงที่บริเวณลำคอของบุตรชายคนเล็กอายุ 6 ขวบ เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายและได้ใช้อาวุธมีดแทงตามลำตัวของตัวเองได้รับบาดเจ็บ

-ลักษณะและอาการของของผู้กระทำรุนแรงก่อนการกระทำรุนแรง

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงก่อนที่จะเกิดเหตุ ผู้กระทำรุนแรงได้ดื่มสุราเป็นประจำหลังจากเลิกงานแล้ว เป็นเวลาติดต่อกันมาประมาณ 1 ปี ซึ่งก่อนหน้านั้นก็ได้ดื่มสุราอยู่แล้ว แต่ก็ไม่บ่อยเหมือน 1 ปีก่อนเกิดเหตุ และมักมีอาการประสาทหลอน ไม่สามารถจดจำสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปเมื่อมีการดื่มสุราแล้ว โดยมีพฤติกรรมที่ชอบทำร้ายผู้อื่นที่อยู่ใกล้ตัวเอง และในวันเกิดเหตุ หลังจากเลิกงานแล้ว ผู้กระทำรุนแรง ก็ได้ดื่มสุราอยู่ที่บ้านพักเพียงคนเดียว และได้ให้ภรรยาไปซื้อยาบำรุงประสาทมาให้กินเนื่องจากนอนไม่ค่อยหลับมาหลายคืนแล้ว ซึ่งเมื่อได้กินยาบำรุงประสาทหยื่อแพนวิดไป ก็ได้พยายามนอนให้หลับแต่ก็นอนไม่หลับเกิดความระแวงว่าคนจะมาทำร้าย แล้วก็รู้สึกตัว เกิดความคลุ้มคลั่งใช้อาวุธมีดที่อยู่ภายในบ้านแทงที่บริเวณลำคอชายคนเล็กจนถึงแก่ความตาย และได้ใช้อาวุธมีดแทงทำร้ายตัวเองได้รับบาดเจ็บ แล้วได้วิ่งออกจากบ้านไปโดยไม่รู้สึกรู้สึกรู้สึกตัวว่าวิ่งไปที่ใดบ้าง จนกระทั่งได้ตกลงไปในคลองใกล้บ้านจึงได้รู้สึกตัว พร้อมกับได้ทราบเหตุร้ายที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองดังกล่าว

-ประวัติส่วนตัวและครอบครัว

ผู้กระทำรุนแรงเป็นบุตรคนแรกในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 4 คน มีภูมิลำเนาอยู่ที่อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เรียนจบชั้นประถมปีที่ 4 ที่โรงเรียนบ้านโพธิ์คูราชประสิทธิ์ หลังจากนั้นก็ได้ช่วยบิดามารดาทำนาอยู่ที่ภูมิลำเนา จนกระทั่งอายุได้ประมาณ 17 ปี ได้มาทำงานที่กรุงเทพฯ เป็นกรรมกรก่อสร้างอยู่ที่บริษัทพรมวิวัฒน์ โดยเป็นช่างไม้ มีรายได้วันละ 158 บาท เริ่มดื่มสุราตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การทำงานจะย้ายที่ทำงานไปเรื่อยๆแล้วแต่บริษัทจะส่งไปทำงาน และเมื่ออายุประมาณ 21 ปีก็ได้อยู่กับคนที่มีภรรยาคนแรก ไม่มีบุตรด้วยกัน อยู่ด้วยกันได้ประมาณ 1 ปีก็แยกทางกันโดยมีสาเหตุจากการที่ค่าครองชีพไม่เพียงพอและทะเลาะกันบ่อยครั้งเรื่องค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว จึงได้ตัดสินใจแยกทางกัน หลังจากนั้นเพียงปีเดียวก็ได้แต่งงานกับภรรยาคนที่สอง จัดทะเบียนสมรสและมีบุตรด้วยกัน 2 คน โดยคนโตเป็นผู้หญิงอายุ 14 ปี และคนสุดท้องเป็นผู้ชายอายุ 4 ขวบ โดยที่ภรรยาไม่ได้ทำงานแต่อย่างใด และพักอาศัยอยู่ที่บ้านพักคนงานก่อสร้างกับผู้กระทำรุนแรง ซึ่งประสบการณ์ในวัยเด็กจะไม่ค่อยผูกพันกันระหว่างพี่น้องเพราะผู้กระทำรุนแรงเมื่อได้ออกมาทำงานที่กรุงเทพฯก็ไม่ได้กลับไปใช้ชีวิตอยู่ที่บ้านอีกเลย มีเพียงกลับไปเยี่ยมที่

บ้านบ้างแล้วแต่จะพอมีเวลาว่าง ปัจจุบันบิดามารดาได้เสียชีวิตแล้ว มีเพียงน้องสาวเพียงคนเดียวที่อาศัยอยู่ที่ภูมิลำเนา ผู้กระทำรุนแรงได้ดื่มสุรากับเพื่อนๆหลังจากเลิกงานเป็นประจำเกือบทุกวัน เป็นระยะเวลาหลายปี ทำให้ช่วง 1 ปีที่ผ่านมาเกิดมีอาการจดจำสิ่งต่างๆที่ได้กระทำไม่ได้และทำให้เกิดปัญหาเรื่องของการใช้จ่ายภายในครอบครัวไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้กระทำรุนแรงจะซื้อสุราดื่มกินเป็นส่วนมาก จนกระทั่งวันที่เกิดเหตุก็ได้ดื่มสุราอยู่ที่บ้านพักแล้วได้ให้ภรรยาไปซื้อยาบำรุงประสาทเพื่อช่วยให้สามารถนอนได้และได้กินมาหลายครั้งแล้ว โดยเข้าใจว่าสามารถช่วยให้สามารถนอนหลับได้ แต่ก็ได้เกิดอาการทางประสาทใช้อาวุธมีดทำร้ายบุตรชายตนเองจนถึงแก่ความตายดังกล่าว

-ผู้ให้ประวัติ คือ ผู้กระทำรุนแรงเอง และจากแฟ้มประวัติของผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม

การวิเคราะห์

จากการศึกษาสามารถวิเคราะห์ลักษณะของผู้ต้องขังซึ่งได้กระทำผิดในการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองได้ดังนี้ คือ จากการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังเองจะเห็นได้ว่า ผู้ต้องขังเป็นผู้ที่มีฐานะทางบ้านยากจน มีอาชีพทำนา การอบรมในวัยเด็กไม่ได้รับการกระทำรุนแรงจากบิดาหรือมารดาแต่อย่างใด มีความผูกพันกับครอบครัวน้อย เนื่องจากได้ออกจากบ้านมาทำงานอยู่ที่กรุงเทพฯ โดยมีอาชีพเป็นช่างไม้ ต้องเดินทางไปเรื่อยๆแล้วแต่บริษัทจะประมูลงานได้ที่ใด บางครั้งก็ต้องเดินทางไปอยู่ที่ต่างจังหวัดแล้วแต่จะมีงานที่ได้รับผิดชอบ ไม่ได้มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งต้องย้ายไปเรื่อยๆ ความผูกพันกับครอบครัวจึงมีน้อยมาก สภาพแวดล้อมของผู้กระทำรุนแรงจะอยู่กับกลุ่มของสังคมของผู้ใช้แรงงาน กรรมกรก่อสร้างที่ต้องย้ายที่อยู่ไปเรื่อยๆ และสังคมของผู้ใช้แรงงานนิยมการดื่มสุรากันบ่อยๆหลังจากเลิกงานแล้ว ทำให้ผู้กระทำรุนแรงมีส่วนที่ป่วยเป็นโรคติดสุราเรื้อรังในช่วงหลังๆ มีอาการหวาดผวาและต้องรับประทานยาระงับประสาทถึงจะสามารถนอนหลับได้ จนเป็นสาเหตุก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองดังกล่าว

ที่มาของปัญหา

เหตุ มีปัญหาเรื่องของความยากจนทำให้สุขภาพจิตไม่ปกติ ส่งผลกระทบต่อการเลี้ยงดูบุตร ประกอบกับการดื่มสุรา บ่อยครั้งทำให้มีอาการทางประสาท ไม่สามารถควบคุมสติตัวเองได้ โดยชอบที่จะกระทำรุนแรงต่อผู้ใกล้ชิดโดยเฉพาะผู้เป็นภรรยาและบุตรของตนเองที่ไม่สามารถจะหลบหนีได้ทันในบางครั้ง ซึ่งเมื่อไม่มีอาการของคนเมาสุราแล้ว มักจะจดจำสิ่งที่ได้กระทำรุนแรงไม่ได้ การที่มีสภาพครอบครัวอยู่ในกลุ่มของผู้ที่ใช้แรงงานด้วยที่มักนิยมชมชอบเกี่ยวกับการดื่มสุรา ทำให้ผู้กระทำรุนแรงมีโอกาสที่จะก่อการกระทำรุนแรงได้มากกว่าปกติที่ไม่ได้ดื่มสุรา ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่จะเกิดจากการดื่มสุราของผู้กระทำรุนแรง และหากไม่ได้ดื่มสุราการที่จะกระทำความรุนแรงต่อผู้อื่นก็ไม่ค่อยจะเกิดขึ้น ส่วนปัญหาอื่นๆของผู้กระทำรุนแรงไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบโดยตรงเหมือนเช่นการดื่มสุรา

และเมื่อพิจารณาถึงสาเหตุของการกระทำรุนแรงต่อบุตรของผู้กระทำรุนแรงแล้ว อาจพิจารณาได้จากปัจจัยต่างดังต่อไปนี้

ปัจจัยทางสังคม

-ผู้กระทำรุนแรงจะมีปัญหาอยู่บ้างก็เป็นเรื่องของรายได้จากการทำงานที่ไม่ค่อยเพียงพอต่อการดำรงชีพเพราะส่วนหนึ่งต้องนำไปซื้อสุราดื่มกินเกือบทุกวัน ทำให้เกิดปัญหาเรื่องเงินที่ต้องดูแลครอบครัว โดยที่ภรรยาไม่ทำงานแต่อย่างใดแต่พักอาศัยอยู่ที่เดียวกันกับผู้กระทำรุนแรง ทำให้รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายทำให้เกิดปัญหาทะเลาะกันเป็นประจำ การเลี้ยงดูบุตรจำนวน 2 คนอยู่ในความดูแลของภรรยาเป็นส่วนมาก ความผูกพันของผู้กระทำรุนแรงกับบุตรจะห่างเหินกันเนื่องจากเวลาที่ผู้กระทำรุนแรงใช้เวลาอยู่กับการดื่มสุราจะไม่มีเวลาที่จะมาเอาใจใส่ดูแลบุตรของตนเองเท่าที่ควร ส่วนขนาดของครอบครัวและเรื่องของการหย่าร้างไม่ได้เป็นปัญหาสำหรับผู้กระทำรุนแรงแต่อย่างใด

ปัจจัยทางวัฒนธรรม

-แบบแผนการดำเนินชีวิตของผู้กระทำรุนแรงโดยเฉพาะเรื่องของการดื่มสุรา เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรของผู้กระทำรุนแรง โดยเฉลี่ยแล้วผู้กระทำรุนแรงจะดื่มสุรา 2-3 วัน/ครั้ง ส่วนเรื่องของการสำส่อนทางเพศ การใช้ยาเสพติดและการเล่นการพนัน ไม่ได้มีผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรงแต่อย่างใด

แรงจูงใจทางสังคม

-ในวัยเด็กผู้กระทำรุนแรงไม่เคยถูกทุบตีหรือถูกทำร้ายร่างกายจากคนที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน แต่มีอคติต่อเพศของบุตรโดยมีความเชื่อว่าเพศหญิงเป็นแรงงานชั้นต่ำในครอบครัวมีหน้าที่ทำครัว ทำความสะอาดบ้านและเลี้ยงดูบุตร โดยห้ามบริภาษหรือโต้แย้งใดๆ ทำให้เกิดปัญหาระหว่างภรรยากับผู้กระทำรุนแรงบ่อยครั้ง

แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

-ผู้กระทำรุนแรงมีความเชื่อว่า เพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งและเป็นผู้นำในครอบครัวซึ่งทำให้เกิดความไม่เสมอภาคในครอบครัวขึ้น ภรรยาต้องตกเป็นเบี้ยล่างในครอบครัวรวมทั้งบุตรที่เป็นเพศหญิง ทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นครอบครัวของผู้กระทำรุนแรง โดยเป็นผลกระทบทางอ้อมจากผู้กระทำรุนแรงในเมื่อมีการดื่มสุราจนเมาแล้ว นอกจากนี้ผู้กระทำรุนแรงยังมีความเชื่อเรื่องอำนาจของตนเองในการที่จะทำร้ายร่างกายบุตรของตนเองได้

ทัศนคติของบิดามารดา

-เกี่ยวกับการทำร้ายร่างกายบุตรนั้น มีทัศนคติถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่สามารถจะกระทำได้ ไม่ได้ถือว่าเป็นการกระทำรุนแรงแต่อย่างใด จะเห็นได้จากกรณีที่ได้มีการตบตีบุตรของตนเองเป็นประจำหลังจากที่ได้ดื่มสุราแล้ว จนกระทั่งเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆจากการใช้มือในการทำร้ายบุตร ต่อมาได้ใช้อุปกรณ์อย่างอื่นที่พอจะหยิบฉวยได้โดยง่ายและอยู่ใกล้ตัว ซึ่งในกรณีดังกล่าวเป็นการใช้อาวุธมีดทำครัวที่เก็บไว้ในครัวของบ้าน แทนการทำร้ายบุตรชายคนเล็กซึ่งมี อายุ 4 ขวบ (อายุขณะที่ถูกทำร้าย) เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายดังกล่าว

การเยี่ยมบ้าน (Home visit)

-ผู้ศึกษาได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านที่เป็นภูมิลำเนาของผู้กระทำรุนแรงซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านเลขที่ 12 หมู่ 3 ต.สระโพนทอง อ.เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นหมู่บ้านที่อยู่ห่างจาก อำเภอเกษตรสมบูรณ์ ประมาณ 29 กม. ถนนเข้าหมู่บ้านเป็นดินลูกรัง อยู่ห่างจากถนนลาดยางที่เป็นทางผ่านระหว่างอำเภอเกษตรสมบูรณ์ไปยังตัวเมือง จังหวัดชัยภูมิ ประมาณ 5 กม. หมู่บ้านที่อยู่รวมกันมีประมาณ 150 หลังคาเรือน บ้านที่พักอาศัยของผู้กระทำรุนแรงเป็นบ้านไม้ 2 ชั้น มีใต้ถุนบ้านซึ่งปล่อยโล่งไว้สำหรับพักผ่อนมีเตียงอยู่ 1 เตียง เนื่องจากสภาพอากาศดูร้อนจะมีอากาศร้อนอบอ้าว ไม่สามารถจะขึ้นไปพักผ่อนบนบ้านได้ในช่วงเวลากลางวัน และส่วนมากจะใช้ใต้ถุนบ้านเป็นที่ประกอบอาหารและรับประทานอาหารกันที่ใต้ถุนบ้าน ส่วนบนบ้านที่ไม่ได้กันห้องไว้ ปล่อยให้เป็นที่โล่งเป็นที่สำหรับนอนอย่างเดียว สิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้านมีเพียงโทรทัศน์ ขนาด 14 นิ้ว จำนวน 1 เครื่อง อย่างอื่นไม่มี การจัดระเบียบภายในบ้าน และการรักษาความสะอาดไม่ดีเท่าที่ควร ปัจจุบันมีผู้อาศัยอยู่ที่บ้านเพียง 3 คน คือน้องสาวคนที่สอง สามีและบุตรสาวอีก 1 คน ส่วนบิดา มารดาได้เสียชีวิตไปแล้วและน้องๆคนอื่นๆก็ได้มีครอบครัวไปพักอาศัยอยู่ที่อื่น สภาพแวดล้อมของคนในหมู่บ้านส่วนมากจะมีอาชีพทำนา มีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย และมีฐานะค่อนข้างยากจน โดยครอบครัวของน้องสาวมีรายได้ต่อปีไม่เกิน 15,000 บาทต่อปีและมีอาชีพทำนา ผู้กระทำรุนแรงจะมีความผูกพันกับทางครอบครัวน้อยมาก หลังจากที่ได้ออกจากบ้านไป ตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 ก็ไม่ค่อยจะได้กลับมาที่บ้าน นอกจากเป็นเทศกาลสำคัญ เช่นวันปีใหม่ เป็นต้น และชีวิตในวัยเด็กของผู้กระทำรุนแรง จะเป็นผู้ที่คอยช่วยบิดาและมารดาในการทำนา มีนิสัยเรียบร้อย ในจำนวนพี่น้องที่อยู่ด้วยกันไม่ค่อยมีปัญหาทะเลาะอะไรกัน และบิดามารดาก็เลี้ยงลูกโดยการปล่อยให้ช่วยเหลือตัวเอง ไม่เคยตบตีบุตรในลักษณะรุนแรง มีบ้างที่ได้ใช้ไม้เรียวตีบุตรเมื่อกระทำผิด แต่ก็มีน้อยมาก ปัจจุบันพี่น้องด้วยกันได้ทราบภายหลังว่าผู้กระทำรุนแรงได้กระทำรุนแรงต่อบุตรโดยใช้อาวุธมีดแทงบุตรชายจนถึงแก่ความตาย และถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางคลองเปรม ไม่มีโอกาสได้ไปเยี่ยมและไม่ทราบสาเหตุที่แท้จริงว่าเกิดเหตุขึ้นได้อย่างไร รู้สึกสงสารและเห็นใจผู้กระทำรุนแรงเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่สามารถจะช่วยเหลืออะไรได้

4.2 ผลการศึกษา

จากการศึกษากลุ่มประชากรทั้ง 8 รายดังกล่าว สามารถนำข้อมูลที่ได้มาทำ Content Analysis เพื่อแยกกลุ่มตัวแปร และประมวลสิ่งที่ค้นพบเป็นหมวดหมู่ สามารถนำเสนอในลักษณะการพรรณนาความได้ดังนี้คือ

4.2.1 ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตร

4.2.1.1 การว่างงาน จากการศึกษาพบว่า การว่างงานของบิดาหรือมารดา มีผลกระทบต่อ การกระทำรุนแรงต่อบุตร ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 1 น.ส.ประยูร, กรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณา, กรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส และกรณีศึกษาที่ 7 นายถาวร ซึ่งขณะที่กระทำรุนแรงต่อบุตร ผู้กระทำรุนแรงประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพ รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวโดยที่ตัวเองไม่ได้ทำงานแต่อย่างใด มีเพียงสามีเท่านั้นที่เป็นผู้หารายได้มาจุนเจือครอบครัว และมีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ก่อให้เกิดปัญหาเรื่องอื่นๆติดตามมาอีกมากมายซึ่งมีผลกระทบต่อ การกระทำรุนแรงต่อบุตรมากกว่าผู้ที่มีงานทำ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1.1.1 กรณีศึกษาที่ 1 น.ส.ประยูร

น.ส.ประยูร อายุขณะกระทำผิด 23 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ ณ สถานหญิงกลาง ได้กระทำผิดเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2541 เวลาประมาณ 11.00 น. โดยก่อนเกิดเหตุ ผู้กระทำรุนแรงได้อยู่ดูแลบุตรสาว อายุประมาณ 1 เดือน ที่ป่วยรักษาตัวอยู่ที่รพ.พระมงกุฎเกล้า บริเวณชั้น 4 ตึกวิหิระ ได้ตัดสินใจจะฆ่าตัวตายพร้อมกับบุตรสาว จึงได้เดินไปที่ระเบียงของชั้น 4 ของตึกวิหิระ เพื่อจะกระโดดจากตึกดังกล่าวลงมาฆ่าตัวตาย แต่ขณะที่กำลังจะกระโดดนั้นก็ได้มีผู้มาพบเห็นจึงได้ช่วยเหลือชีวิตไว้ได้ แต่บุตรสาวได้หล่นจากชั้น 4 ลงมาเสียชีวิตดังกล่าว จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงพบว่าสาเหตุที่ทำให้ต้องตัดสินใจฆ่าตัวตายพร้อมบุตรสาว เนื่องจากมีปัญหาเรื่องเงินที่ต้องใช้ในการรักษาบุตรสาวที่เจ็บป่วยอยู่ขณะนั้น ซึ่งตนเองไม่มีเงินพอที่จะทำการรักษาได้เพราะอยู่ในช่วงว่างงาน ไม่มีรายได้จากที่อื่นนอกเหนือจากเงินที่สามีเป็นผู้ไปหา มาเลี้ยงดูครอบครัว โดยสามีมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือนเท่านั้น ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว จึงทำให้เกิดความเครียดและได้ตัดสินใจกระทำผิดดังกล่าวขึ้น

4.2.1.1.2 กรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณา

น.ส.วรรณา อายุขณะกระทำผิด 24 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ ณ สถานหญิงกลาง ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2542 โดยใช้สายไฟซึ่งมีกระแสไฟอยู่ นำไปช้อนบุตรสาว อายุ 3 ขวบ จนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บสาหัส เพื่อนบ้านซึ่งพบเห็นเหตุการณ์ได้เข้าช่วยเหลือและถูกจับกุมดำเนินคดีดังกล่าว

เหตุเกิดที่แขวง-เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงพบว่า ผู้กระทำรุนแรงมีพื้นฐานทางครอบครัวขาดความอบอุ่น ส่วนใหญ่จะมีายเป็นคนคอยดูแลในวัยเด็ก เนื่องจากบิดามารดาได้ทอดทิ้งให้อยู่กับยาย และช่วงเวลาที่กระทำรุนแรงอยู่ในช่วงที่ว่างงาน ต้องอาศัยการเลี้ยงดูจากสามีเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีรายได้ประมาณ 4,500 บาทต่อเดือน โดยก่อนเกิดเหตุสามีของผู้กระทำรุนแรงเองก็ไม่ได้ช่วยเหลือเรื่องการเงินแต่อย่างใดทำให้มีปัญหาด้านการเงินที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ก่อให้เกิดความเครียดขึ้น แล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรดังกล่าว

4.2.1.1.3กรณีศึกษาที่ 5 นางจรรย์ส

นางจรรย์ส อายุขณะกระทำผิด 33 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงกลาง ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2537 เวลาประมาณ 19.00 น. โดยใช้ยาฆ่าแมลงยี่ห้อโพลิดอนกรอกปากบุตรสาวอายุ 1 ขวบ แล้วได้ใช้ยาฆ่าแมลงชนิดเดียวกันกรอกปากตนเองเพื่อจะฆ่าตัวเอง แต่มีเพื่อนบ้านได้ช่วยเหลือไว้ได้ทัน นำตัวส่งโรงพยาบาลรักษาตัวไว้ได้ทัน ส่วนบุตรสาวได้เสียชีวิตดังกล่าว เหตุเกิดเขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงพบว่า ผู้กระทำรุนแรงไม่มีงานทำ อาศัยรายได้จากสามีเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีรายได้ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องค่าใช้จ่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตร ทำให้เกิดความเครียดประกอบกับมีปัญหาเกี่ยวกับสามีในเรื่องของความประพฤติส่วนตัวที่ชอบดื่มสุราและเล่นการพนัน จึงได้ตัดสินใจกระทำรุนแรงต่อบุตรดังกล่าว

4.2.1.1.4กรณีศึกษาที่ 7 นายถาวร

นายถาวร อายุขณะกระทำผิด 38 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำพิเศษธนบุรี ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2541 เวลาประมาณ 08.00 น.โดยวิธีใช้หมอนกดลงบริเวณใบหน้าของบุตรชายอายุ 10 ขวบอย่างแรงจนบุตรชายขาดอากาศหายใจและถึงแก่ความตายในที่สุด เหตุเกิดแขวง-เขตจอมทอง กรุงเทพฯ จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงพบว่า ผู้กระทำรุนแรงไม่ได้ทำงานอะไร ก่อนหย่าร้างกับภรรยาได้ทำงานรับจ้างทั่วไป มีรายได้ไม่แน่นอนแต่รวมแล้วโดยเฉลี่ยไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ได้เงินมากก็นำไปซื้อสุราดื่มเกือบทุกวัน ส่วนภรรยาได้ออกไปทำงานนอกบ้านช่วยเหลือสามีอีกทางหนึ่ง ซึ่งในช่วงนี้เองที่ทำให้ครอบครัวมีปัญหาเกิดขึ้นจนถึงขั้นหย่าร้างกัน บุตรชายภรรยาได้นำไปเลี้ยงดูเองที่บ้านเดิมของภรรยา ผู้กระทำรุนแรงไม่มีรายได้ที่พอจะใช้จ่ายเลี้ยงดูตนเองได้ ประกอบกับมีความเครียดเรื่องของภรรยาที่ไม่ได้ใส่ใจดูแล จึงได้ก่อเหตุกระทำรุนแรงต่อบุตรขึ้นดังกล่าว

จากกรณีศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาการว่างงาน เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตร จึงสามารถสรุปได้ว่าในเรื่องการว่างงาน บิดาหรือมารดาที่ว่างงาน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อ

บุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่มีงานทำ ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาทั้ง 4 ราย ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.2.1.2 ขนาดครอบครัวใหญ่ จากการศึกษาพบว่ามีเพียง 1 รายที่มีขนาดครอบครัวใหญ่คือ กรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน ที่มีบุตรด้วยกัน 5 คนส่วนรายอื่นจะมีบุตรไม่เกิน 2 คน ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1.2.2 กรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน

นายก้าน อายุขณะกระทำผิด 66 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำพิเศษ กรุงเทพมหานคร ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2541 เวลาประมาณ 17.00 น.โดยใช้ขวานฟันไปที่ศีรษะของบุตรชาย 1 ครั้ง เป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว เหตุเกิดที่บ้านพักอาศัยของผู้กระทำรุนแรง เขตพระโขนง กรุงเทพฯ จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้กระทำรุนแรงได้อาศัยอยู่รวมกันกับลูกๆ ทั้ง 5 คน ถือเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ แต่ก็ไม่ได้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลอะไรกันมากนัก เป็นลักษณะต่างคนต่างอยู่มากกว่า ซึ่งพี่น้องคนอื่นๆ ก็ไม่ค่อยมีปัญหาอะไรนอกจากบุตรชายคนสุดท้ายที่เวลาเมาสุรามักจะชอบอาละวาดทำร้ายบิดามารดาเป็นประจำ เนื่องจากต่างคนต้องมีภาระหาเลี้ยงดูตัวเอง ผู้กระทำรุนแรงมีอาชีพเก็บของเก่าขาย มีรายได้ไม่แน่นอนเฉลี่ยแล้วไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ส่วนภรรยาก็ได้ช่วยเหลือผู้กระทำรุนแรงในการประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย ครอบครัวของผู้กระทำรุนแรงทุกคนชอบที่จะดื่มสุราก็เป็นประจำ ในวันเกิดเหตุก็เช่นเดียวกัน ผู้กระทำรุนแรงก็ได้นั่งดื่มสุราก็ที่บ้านตามปกติ บุตรชายคนสุดท้ายซึ่งก็ไม่ได้ทำงานอะไรเป็นหลักแหล่งแต่ก็ชอบดื่มสุราก็เป็นประจำ ซึ่งในวันดังกล่าวก็เช่นเดียวกัน บุตรชายคนดังกล่าวก็ได้เมาสุรามาจากนอกบ้านแล้วได้มีปากเสียงกับมารดาจะทำร้ายมารดา ผู้กระทำรุนแรงจึงได้พุดจาห้ามปรามแต่บุตรชายจะทำร้ายผู้กระทำรุนแรงอีก ผู้กระทำรุนแรงจึงได้ใช้ขวานที่ใช้ผ้าพันอยู่ที่หลังบ้านฟันไปที่ศีรษะของบุตรชายจำนวน 1 ครั้งเป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว

จากกรณีศึกษาดังกล่าว จะเห็นว่าขนาดครอบครัวไม่ได้เป็นส่วนสำคัญที่ก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงภายในครอบครัว ซึ่งจะทำให้บิดาหรือมารดาทำร้ายบุตรแต่อย่างใด ประกอบกับจากการศึกษาพบกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 รายเท่านั้น จึงสรุปได้ว่าจากการศึกษาในครั้งนี้ ขนาดครอบครัวไม่ได้มีผลต่อการที่บิดาหรือมารดาจะกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาตามทีกล่าวมาแล้วข้างต้น

4.2.1.3 ภาวะการหย่าร้าง จากการศึกษาพบว่าภาวะการหย่าร้างมีผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 3 นายเฉลิม และกรณีศึกษาที่ 7 นายถาวร ซึ่งเป็นความขัดแย้งกันระหว่างบิดาและมารดาเองแล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตร ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1.3.1 กรณีศึกษาที่ 3 นายเฉลิม

นายเฉลิม อายุขณะกระทำผิด 46 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางคลองเปรม ได้กระทำความรุนแรงต่อบุตรเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2538 เวลาประมาณ 06.00 น. โดยใช้มือบีบคอบุตรสาวอายุ 6 ขวบ และบุตรชายอายุ 4 ขวบ ขณะที่บุตรทั้งสองกำลังนอนหลับอยู่ในห้องนอน หลังจากนั้นผู้กระทำความรุนแรงก็ได้พยายามจะฆ่าตัวเองให้ตายตามบุตรทั้งสอง โดยใช้กระแสไฟช็อตตัวเองที่บริเวณแขนและตามลำตัวแต่ก็ไม่ทำให้ผู้กระทำความรุนแรงเสียชีวิต เหตุเกิดเขต ลาดพร้าว กรุงเทพฯ จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำความรุนแรงพบว่า ก่อนเกิดเหตุการกระทำความรุนแรงผู้กระทำความรุนแรงได้มีปัญหาครอบครัวกับภรรยาและได้หย่าร้างกัน โดยภรรยาได้นำบุตรทั้งสองคนไปเลี้ยงดูที่บ้านเดิมของภรรยา และในวันเกิดเหตุผู้กระทำความรุนแรงได้ไปรับบุตรทั้งสองคนมาพักอาศัยอยู่ด้วย แล้วก็ได้กระทำความรุนแรงต่อบุตรดังกล่าว

4.2.1.3.2 กรณีศึกษาที่ 7 นายถาวร

จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำความรุนแรงจะพบว่าเป็นกรณีที่มีลักษณะก่อนเกิดเหตุคล้ายกับกรณีของนายเฉลิม ซึ่งได้มีปัญหาครอบครัวต้องหย่าร้างกับภรรยา และภรรยาได้นำบุตรไปเลี้ยงดู และในวันเกิดเหตุได้ไปรับบุตรชายมาอยู่ด้วยแล้วได้ก่อเหตุกระทำความรุนแรงต่อบุตรดังกล่าว

จากกรณีศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าปัญหาเรื่องการหย่าร้างก่อให้เกิดการกระทำความรุนแรงต่อบุตรเพียง 2 ราย จึงสรุปได้ว่าในเรื่องของการหย่าร้างนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อการกระทำความรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด

4.2.2 ปัจจัยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการกระทำความรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตร

4.2.2.1 การดื่มสุรา จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำความรุนแรงได้มีการดื่มสุราก่อนเกิดการกระทำความรุนแรงต่อบุตร และการดื่มสุราเป็นประจำเป็นเหตุซึ่งบั่นทอนความเป็นอยู่ร่วมกันของคนในครอบครัว แล้วนำไปสู่การกระทำความรุนแรงต่อบุตรในที่สุด ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณนา, กรณีศึกษาที่ 5 นางจำรัส, กรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน, กรณีศึกษาที่ 7 นายถาวรและกรณีศึกษาที่ 8 นายสุพรรณ

4.2.2.1.1 กรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณนา

จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำความรุนแรงได้ดื่มสุราบ่อยครั้ง และสามีของผู้กระทำความรุนแรงก็ได้ดื่มสุราเช่นเดียวกัน ทั้งที่ครอบครัวมีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวที่ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรที่พึ่งคลอดได้ประมาณ 3 เดือน ทำให้มีปัญหาทะเลาะกันระหว่างผู้กระทำความรุนแรงกับสามีเป็นประจำ แล้วนำไปสู่การกระทำความรุนแรงต่อบุตรในที่สุด

4.2.2.1.2กรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส

จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำรุนแรงได้ตีมีสุราย่อยครั้ง และสามีของผู้กระทำรุนแรงก็ได้ตีมีสุราเช่นเดียวกัน ซึ่งนำไปสู่ปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ บันทอนให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำรุนแรงกับสามีเป็นไปในทางที่ไม่ดี และนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรในที่สุด

4.2.2.1.3กรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน

จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำรุนแรงได้ตีมีสุราเป็นประจำ เกือบจะถือได้ว่าเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง เพราะจากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงได้ยอมรับว่าได้ตีมีสุราเกือบทุกวัน ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของคนภายในครอบครัว โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุตรของผู้กระทำรุนแรงทั้ง 5 คน ซึ่งก็ได้ตีมีสุราเช่นเดียวกับผู้กระทำรุนแรง และเมื่อตีมีสุราเมาก็จะมีเหตุให้ต้องทะเลาะเบาะแว้งกันเป็นประจำ โดยเฉพาะระหว่างบุตรชายคนสุดท้ายที่ถูกผู้กระทำรุนแรงกับตัวผู้กระทำรุนแรงเอง และในวันเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงก็ได้ตีมีสุรา จนเป็นเหตุนำมาสู่ความสูญเสียเมื่อผู้กระทำรุนแรงได้ใช้ขวานทำร้ายบุตรของตนเองเป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว

4.2.2.1.4กรณีศึกษาที่ 7 นายถาวร

จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำรุนแรงได้ตีมีสุราเป็นประจำ จนเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ภรรยาได้ขอหย่าร้างกับผู้กระทำรุนแรง เพราะเมื่อผู้กระทำรุนแรงได้ตีมีสุรา แล้วจะมีเรื่องที่ต้องทะเลาะกับภรรยาเป็นประจำ เกิดปัญหาต่างๆติดตามมามากมายเช่นเรื่องของการทำงาน การสูญเสียรายได้ที่ต้องนำมาใช้จ่ายภายในครอบครัว เป็นต้น และในวันเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงก็ได้ตีมีสุรา แล้วได้ใช้มีดหมอนกดที่ใบหน้าของบุตรเป็นเหตุให้บุตรเสียชีวิตดังกล่าว

4.2.2.1.5กรณีศึกษาที่ 8 นายสุพรรณ

นายสุพรรณ อายุขณะกระทำผิด 39 ปี ปัจจุบันถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางคลองเปรม ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2540 เวลาประมาณ 16.30 น.โดยผู้กระทำรุนแรงได้ใช้อาวุธมีดแทงที่บริเวณลำคอของบุตรชายคนเล็กอายุ 6 ขวบ เป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย เหตุเกิดที่บ้านพักคนงานก่อสร้างเขตรักษาพันธุ์นกกระทา กรุงเทพฯ จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงจะพบว่า ผู้กระทำรุนแรงเป็นผู้ที่ตีมีสุราเป็นประจำและตีมาหลายปีแล้ว โดยประมาณ 1 ปีก่อนเกิดเหตุได้มีอาการทางประสาทบ้างกล่าวคือได้มีอาการหวาดระแวงว่ามีคนจะ

มาทำร้ายอยู่เสมอและมักจะจดจำเรื่องที่เกิดขึ้นไม่ค่อยจะได้ ซึ่งสาเหตุที่สำคัญก็คือการดื่มสุรามากเกินไปนั่นเอง จนกระทั่งไม่มีสติที่จะควบคุมตนเองได้ และในวันเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงก็ได้ดื่มสุรา แล้วได้เกิดอาการหวาดระแวงว่ามีคนจะมาทำร้ายตัวเอง จึงได้ใช้อาวุธมีดที่สามารถหยิบฉวยได้ภายในบ้านแทงทำร้ายบุตรชายคนเล็กของตนเอง เป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว นำมาซึ่งความเสียหายของผู้กระทำรุนแรงเองและครอบครัว ผู้กระทำรุนแรงได้ให้สัมภาษณ์และยืนยันว่าสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรก็เนื่องจากการที่ผู้กระทำรุนแรงได้ดื่มสุรานั้นเอง

จากกรณีศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการดื่มสุราเป็นประจำ เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาการกระทำรุนแรงต่อบุตร จึงสรุปได้ว่าในเรื่องของการดื่มสุรา บิดาหรือมารดาที่ดื่มสุรามีแนวโน้มที่กระทำรุนแรงสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่ดื่มสุรา ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาทั้ง 5 ราย ตามที่ได้ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

4.2.2.2 การสำส่อนทางเพศ จากการศึกษาจะพบว่าในเรื่องดังกล่าวไม่ปรากฏว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีการสำส่อนทางเพศที่ชัดเจน แต่มีกรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณภา และกรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส ที่ได้มีการแต่งงานใหม่ ซึ่งยังไม่ถือว่าเป็นการสำส่อนทางเพศแต่อย่างใด

4.2.2.3 การใช้ยาเสพติด จากการศึกษายังไม่พบว่าผู้กระทำรุนแรงได้ใช้ยาเสพติดแล้วได้กระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด จะพบเพียงกรณีของการดื่มสุราเป็นส่วนใหญ่ แล้วก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตร

4.2.2.4 การเล่นเกมพนัน จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีการเล่นเกมพนัน แล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตร ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณภา และกรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส ที่ยอมรับว่าเคยเล่นเกมพนัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การมีปัญหภายในครอบครัว ระหว่างผู้กระทำรุนแรงกับสามี และได้นำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรในที่สุด ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.2.4.1 กรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณภา

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงได้ยอมรับว่าตนเองได้เล่นเกมพนันกับกลุ่มเพื่อนบ้านที่พักอาศัยอยู่ใกล้เคียงกัน โดยได้นำเงินจากกรณีที่สามีได้ให้ไว้ใช้สำหรับค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ไปเล่นเกมพนันไฟ ซึ่งส่วนมากจะเป็นฝ่ายเสียเงินมากกว่าได้ จนเกิดปัญหาทะเลาะกับสามีในเรื่องดังกล่าว เพราะไม่มีเงินซื้อนมให้บุตรที่ยังเล็กอยู่ และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สามีไม่ยอมให้เงินกับผู้กระทำรุนแรงในช่วงก่อนเกิดเหตุการณ์การกระทำรุนแรงต่อบุตร ประกอบกับการที่ไม่ได้ทำงานเพราะต้องเลี้ยงดูบุตรที่พึ่งคลอดได้ 3 เดือน ทำให้มีอารมณ์หงุดหงิดและโมโหง่าย และในวันเกิดเหตุบุตรสาวคนโตอายุ 3 ขวบได้ร้องไห้โดยไม่มีสาเหตุ ทำให้เกิดความโมโหจึงได้ใช้สายไฟที่มีกระแสไฟอยู่ช้อนทำร้ายบุตรของตนเอง จนเป็นเหตุทำให้ได้รับบาดเจ็บสาหัสดังกล่าว

4.2.2.4.2 กรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงได้ยอมรับว่าตนเองได้เล่นการพนันไปกับกลุ่มของเพื่อนบ้านที่พักอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงกัน โดยก่อนหน้านั้นตนเองไม่ชอบการเล่นการพนัน แต่เนื่องจากบริเวณที่พักอาศัยอยู่ได้มีการแอบเล่นกันเป็นประจำ ประกอบกับตนเองต้องอยู่บ้านไม่ได้ทำงานอะไร จึงได้แอบเป็นเล่นโดยที่สามีไม่ทราบ ซึ่งในเบื้องต้นก็จะเป็นฝ่ายที่ได้เงินเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้อยากไปเล่นบ่อยครั้งมากขึ้น เพราะคิดว่าได้เงินมาง่ายโดยไม่ต้องทำงาน แต่ในช่วงก่อนเกิดเหตุสามีได้ทราบว่าตนเองได้แอบไปเล่นการพนันในช่วงที่สามีออกไปทำงาน จึงได้มีปากเสียงทะเลาะกันเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ซึ่งเมื่อผู้กระทำรุนแรงได้คลอดบุตรแล้ว สามีก็ไม่ได้ใส่ใจดูแลผู้กระทำรุนแรงกับบุตรเท่าที่ควร ทำให้เกิดความน้อยใจและผู้กระทำรุนแรงเองก็มีปัญหาเรื่องหนี้สินที่ได้ยืมเพื่อนบ้านในละแวกนั้นจากการเล่นการพนัน ซึ่งสามีไม่ยอมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่ยืมให้กับผู้กระทำรุนแรง ในวันเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงจึงได้ใช้ยาฆ่าแมลงกรอกปากบุตรสาวอายุ 1 ขวบ เป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว

จากกรณีศึกษาดังกล่าว พบว่ามีกรณีศึกษาเพียง 2 รายเท่านั้นที่มีการเล่นการพนัน ส่วนอีก 6 รายไม่พบว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีการเล่นการพนันแต่อย่างใด จึงสรุปได้ว่าในเรื่องการเล่นการพนัน นั้น บิดาหรือมารดาที่เล่นการพนันไม่ส่งผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร

4.2.3 แรงจูงใจทางสังคมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร

4.2.3.1 ประสบการณ์ที่ถูกทุบตีในวัยเด็ก จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงที่มีประสบการณ์ที่ถูกทุบตีในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นและได้มีโอกาสได้เลี้ยงดูก็บุตรของตนเองเช่นเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณ ที่ถูกมารดาทุบตีในวัยเด็ก และกรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส ที่ถูกยายทุบตีในวัยเด็ก ซึ่งเมื่อทั้งสองคนเติบโตขึ้นมามีบุตรแล้ว ก็เกิดความฝังใจเกี่ยวกับการถูกทำร้ายว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา และน.ส.วรรณ ได้มีการทุบตีบุตรของตนเอง ส่วนนางจรัส ก็ได้มีแนวความคิดว่าการทำร้ายบุตรเป็นสิ่งที่สามารถทำได้ เนื่องจากมีความฝังใจเมื่อครั้งที่ตนเองยังเป็นเด็กที่เคยถูกทุบตีดังกล่าว ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.3.1.1 กรณีศึกษาที่ 2 น.ส.วรรณ

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงเคยถูกมารดาทุบตีเป็นประจำในวัยเด็ก ทำให้เกิดความฝังใจและมีความเชื่อว่าการทุบตีบุตรของตนเองนั้น สามารถกระทำได้ ไม่ใช่เรื่องที่ผิดปกติแต่อย่างใด เพราะตนเองก็เคยถูกอบรมเลี้ยงดูมาเช่นนั้น จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงได้ยอมรับว่าได้ใช้วิธีเลี้ยงดูบุตรของตนเองด้วยการใช้การตี หากบุตรไม่เชื่อฟังบ่อยครั้ง แต่ที่ผ่านมาก็ไม่ถึงกับรุนแรงเท่ากับในวันเกิดเหตุที่ยอมรับว่าตนเองโมโหมากที่บุตรสาวอายุ 3 ขวบได้ร้องไห้หาบิดาที่ไม่ได้กลับบ้านตั้งแต่ช่วงกลางคืน ตนเองได้บอกให้หยุดร้องแต่บุตรสาวก็ไม่เชื่อฟัง

ประกอบกับด้วยที่ตนเองมีความหงุดหงิดที่สามีไม่ได้กลับบ้านโดยไม่ได้บอกกล่าว จึงเป็นเหตุให้ใช้ความรุนแรงโดยใช้สายไฟที่มีกระแสไฟฟ้าอยู่ช้อนไปที่บุตรของตนเองจนเป็นเหตุให้ได้รับบาดเจ็บสาหัสดังกล่าว

4.2.3.1.2กรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงได้เคยถูกข่มขู่ที่เลี้ยงดูตั้งแต่เด็กทุบตีบ่อยครั้ง ในวัยเด็ก เมื่อเติบโตขึ้นจึงได้มีความรู้สึกฝังใจและมีความเชื่อว่าการตีบุตรเป็นเรื่องที่ปกติธรรมดาที่สามารถทำได้ ไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่อย่างใด เพราะตนเองก็เคยถูกอบรมเลี้ยงดูมาเช่นนั้นมาก่อน จากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงก็ยอมรับว่าได้ใช้วิธีการเลี้ยงดูบุตรด้วยการตีเพื่อให้หลานจำ หากบุตรไม่เชื่อฟังโดยมีความเชื่อว่าจะทำให้บุตรไม่กล้าที่จะทำในสิ่งที่ตนห้ามไม่ให้กระทำ และกรณีของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับบุตรของตนเอง ส่วนหนึ่งตนเองได้มีความคิดว่าบุตรของตนเองสามารถจะกระทำอย่างไรก็ได้ การให้กำเนิดชีวิตได้ก็สามารถจะทำอะไรก็ได้ เมื่อมีปัญหาครอบครัวที่ไม่เข้าใจกันกับสามีดังกล่าว จึงได้ตัดสินใจใช้ยาฆ่าแมลงกรอกปากบุตรของตนเอง เป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว

จากกรณีศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้กระทำรุนแรงที่มีประสบการณ์ในวัยเด็กถูกทุบตี เมื่อเติบโตก็จะมีแนวความคิดในเรื่องของการกระทำรุนแรงต่อบุตรเป็นเรื่องปกติธรรมดา และก็จะกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง โดยจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า มีเพียง 2 รายเท่านั้น จึงสรุปได้ว่าในเรื่องของประสบการณ์ในวัยเด็ก หากบิดาหรือมารดาที่มีประสบการณ์ในวัยเด็กถูกทุบตีมาก่อนเมื่อเติบโตขึ้นมาจะมีแนวโน้มที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด

4.2.3.2 ความมีอคติต่อเพศของบุตร จากการศึกษาพบว่าเกี่ยวกับการมีอคติต่อเพศของบุตรนั้น มีกรณีศึกษาที่ 8 นายสุพรรณ เพียงรายเดียวเท่านั้นที่มีแนวความคิดอคติต่อเพศของบุตร โดยมีความเชื่อว่าเพศหญิงเป็นแรงงานชั้นต่ำในครอบครัวมีหน้าที่ทำครัว ทำความสะอาดบ้านและเลี้ยงดูบุตร โดยห้ามบริภาพ่อนหรือได้แยงใดๆ ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร โดยเป็นสาเหตุที่ทำให้บิดามารดาต้องมีเรื่องทะเลาะกันบ่อยครั้งยิ่งขึ้น หากภรรยาไม่ยอมรับในสิ่งที่สามีได้มีแนวความคิดดังกล่าว แต่จากเหตุที่เกิดขึ้นปรากฏว่าผู้กระทำรุนแรงได้กระทำรุนแรงต่อบุตรซึ่งเป็นบุตรชาย โดยที่ช่วงขณะที่กระทำรุนแรงนั้น มีอาการเมาสุราและมีอาการทางประสาทที่เข้าใจว่าจะมีคนมาทำร้ายตนเอง จึงได้ใช้อาวุธมีดแทงทำร้ายบุตรตนเองจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว จากกรณีศึกษาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเกี่ยวกับความมีอคติต่อเพศของบุตรนั้น ไม่ได้มีผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด จึงสรุปได้ว่าในเรื่องความมีอคติต่อเพศของบุตรนั้น บิดาหรือมารดาที่มีอคติต่อเพศของบุตร ไม่ได้มีผลกระทบต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

4.2.4 แรงจูงใจทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร

4.2.4.1 ระบบการชื่นชมเพศชาย จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำรุนแรงซึ่งมีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการชื่นชมเพศชาย มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ 3 นายเฉลิม, กรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส และกรณีศึกษาที่ 8 นายสุพรรณ ซึ่งได้มีความเชื่อเกี่ยวกับแนวความคิดนี้ โดยเชื่อว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งและเป็นผู้นำในครอบครัว เมื่อไม่สามารถจะทำให้ภรรยายอมรับตามความเชื่อดังกล่าวได้ เป็นการขัดแย้งซึ่งนำไปสู่ความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ โดยเริ่มจากมีปัญหาเกี่ยวกับภรรยาแล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองในที่สุด ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.4.1.1 กรณีศึกษาที่ 3 นายเฉลิม

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงได้มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการชื่นชมเพศชาย โดยมีความเชื่อว่าผู้ชายใหญ่กว่าผู้หญิง จะสามารถทำอะไรก็ได้ ทำให้ภรรยาซึ่งเป็นผู้หญิงจะต้องยอมรับแนวความคิดนี้ให้ได้ เมื่อแต่งงานแล้วภรรยาต้องมีบทบาทหน้าที่เป็นภรรยา ส่วนผู้ชายทำงานนอกบ้านและหาเลี้ยงครอบครัว ผู้กระทำรุนแรงเป็นผู้มีความจริงจังกับชีวิต ทำอะไรมีความรับผิดชอบและเป็นคนรักครอบครัว ค่อนข้างจะเจ้าระเบียบ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน แต่จะเป็นคนเจ้าอารมณ์และหงุดหงิดง่ายหากมีคนทำให้ไม่พอใจ จะยึดถือโครงสร้างของครอบครัวแบบเก่า ภรรยาควรอยู่กับบ้าน มีหน้าที่เลี้ยงบุตร แต่ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงจะมีความคิดแบบใหม่ ทำให้ไม่อาจรักษาสถานภาพและบทบาทของตนเองตามกรอบแห่งประเพณีเหมือนสมัยก่อนได้ เกิดปัญหาทะเลาะกันบ่อยครั้งกับภรรยานำไปสู่การหย่าร้างและการกระทำรุนแรงต่อบุตรในที่สุด

4.2.4.1.2 กรณีศึกษาที่ 5 นางจรัส

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงได้มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการชื่นชมเพศชาย โดยมีความเชื่อว่าผู้ชายต้องแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำ เป็นผู้ที่ต้องหาเลี้ยงครอบครัว แต่เมื่อสามีของผู้กระทำรุนแรงไม่ได้แสดงบทบาทตามที่ได้อคาดหวังทำให้เกิดความสับสน และก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อกัน นำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองในที่สุด

4.2.4.1.3 กรณีศึกษาที่ 8 นายสุพรรณ

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงได้มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการชื่นชมเพศชาย โดยเชื่อว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งและเป็นผู้นำในครอบครัว ส่วนภรรยามีหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร และอยู่กับบ้าน ผู้ชายมีหน้าที่ในการหาเลี้ยงครอบครัว ซึ่งเหตุของการกระทำรุนแรงที่เกิดขึ้น ผู้กระทำรุนแรงเองถึงแม้จะมีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการชื่นชมเพศชายดังกล่าว แต่ก็ไม่ได้ส่งผลโดยตรงในการที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด เพราะในวันเกิดเหตุผู้กระทำรุนแรงได้กระทำรุนแรงเนื่องจากอาการของคนเมาสุรา ซึ่งไม่สามารถจดจำหรือแยกแยะได้ว่าตนเองได้ทำอะไรบ้าง โดยเข้าใจว่ากำลังจะถูกคนทำร้ายจึงได้กระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง ด้วยการใช้อาวุธมีดแทงบุตรของ

ตนเอง จนเป็นเหตุให้เสียชีวิตดังกล่าว ซึ่งจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นไม่น่าจะเกี่ยวกับแนวความคิดดังกล่าวที่ส่งผลโดยตรงต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร แต่ก็ยังเป็นผลกระทบโดยทางอ้อมที่เกี่ยวกับเรื่องการตีมสุราที่ภรรยาของผู้กระทำรุนแรงไม่สามารถจะห้ามปรามหรือพูดจาอะไรได้ เนื่องจากผู้กระทำรุนแรงถือว่าเป็นผู้ที่หาเลี้ยงครอบครัว ภรรยาไม่มีหน้าที่ที่จะต้องมารับผิดชอบในส่วนนี้ ซึ่งก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรขึ้นได้ในทางอ้อมดังกล่าว

จากกรณีศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย นั้น พบว่ามีเพียง 3 รายเท่านั้นที่ก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตร ส่วนอีก 5 รายไม่พบว่ามี ความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชายแต่อย่างใด จึงสรุปได้ว่าความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย ไม่ส่งผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด

4.2.4.2 ความเชื่อในอำนาจของบิดามารดา จากการศึกษาพบว่าผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่มีความเชื่อเกี่ยวกับแนวความคิดดังกล่าว มีเพียงรายเดียวเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยคือกรณีศึกษาที่ 1 น.ส.ประยูร จึงสามารถจะสรุปได้ว่าบิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเองว่าสามารถกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองได้มีแนวโน้มจะกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในอำนาจของบิดามารดา ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษา 7 ราย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.2.5 ทักษะคิดของบิดามารดาว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา จากการศึกษาพบว่ากรณีศึกษาส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการทำร้ายบุตรเป็นเรื่องปกติธรรมดา โดยมีเพียง 2 รายเท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยคือกรณีศึกษาที่ 1 น.ส.ประยูร และ กรณีศึกษาที่ 3 นายเฉลิม ส่วนที่เหลืออีก 6 รายได้มีความเชื่อว่าการทำร้ายบุตรเป็นเรื่องปกติธรรมดา และนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรในที่สุด จึงสรุปได้ว่าบิดาหรือมารดาที่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา ดังจะเห็นได้จากกรณีศึกษา 6 ราย ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 การทดสอบสมมติฐานหลักที่ 1 บิดาหรือมารดาที่มีปัจจัยทางสังคมสนับสนุนมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 1.1 บิดาหรือมารดาที่ว่างงาน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่มีงานทำ

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรง 4 รายได้กระทำรุนแรงต่อบุตรขณะที่ ตนเองอยู่ในช่วงที่ว่างงาน และเกี่ยวพันกับเรื่องรายได้ ค่าครองชีพที่ส่งผลต่อภาวะทางจิตใจที่ไม่ปกติ มีความเครียดและก่อให้เกิดความรุนแรงขึ้นได้ง่าย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการว่างงานของบิดาหรือมารดาที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Straus et al. (1980) ซึ่งได้ศึกษาพบว่าสาเหตุความตึงเครียดในครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีการข่มเหงทารุณ เช่นความตึงเครียดทางเศรษฐกิจ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานขอใบ้การลงโทษทางกายและข่มเหงทารุณบุตร และการว่างงานหรือไม่มีงานทำประจำ มีความสัมพันธ์กับการข่มเหงทารุณบุตร ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานรองที่ 1.2 บิดาหรือมารดาที่มีขนาดครอบครัวใหญ่ มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่มีครอบครัวขนาดเล็ก

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่จะมีบุตรจำนวน 2 คน มีเพียงกรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน เท่านั้นที่มีบุตรด้วยกัน 5 คนเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ ส่วนกรณีศึกษารายอื่นๆจะมีครอบครัวขนาดเล็ก และเมื่อได้มีการสัมภาษณ์กรณีศึกษาที่ 6 นายก้าน แล้ว พบว่าขนาดครอบครัวใหญ่ไม่ได้มีส่วนที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด การศึกษาในครั้งนี้จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานดังกล่าว

สมมติฐานรองที่ 1.3 บิดาหรือมารดาที่มีการหย่าร้างมีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ยังอยู่ด้วยกัน

จากการศึกษาพบว่า บิดาหรือมารดาที่มีการหย่าร้างกันนั้นมีอยู่ 2 รายเท่านั้น ส่วนอีก 6 รายไม่พบว่าบิดาและมารดาที่มีการหย่าร้างกันแต่อย่างใด ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3.2 สมมติฐานหลักที่ 2 บิดาหรือมารดาที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 2.1 บิดาหรือมารดาที่ดื่มสุรามาก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ดื่มสุราน้อย

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาอันเนื่องมาจากมาจากการดื่มสุรานั้นจะพบในกรณีที่เป็นบิดาซึ่งได้ดื่มสุราแล้วได้แสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร โดยจากการศึกษาพบว่ามียจำนวน 3 ราย ส่วนที่เป็นมารดาที่ศึกษามา

พบว่ากรณีดังกล่าวมีเพียง 2 ราย และจากการสัมภาษณ์ผู้กระทำรุนแรงจะพบว่ากรณีมีสุขภาพจิตที่ป่วยโดยตรงที่ทำให้เขาต้องทำทารุณบุตร แต่การมีเมานี้ใช้เป็นข้ออ้างที่สังคมยอมรับว่าการทำทารุณนั้นเกิดจากความเมานี้ไม่รู้ตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Gelles(1974) และ Straus et al.(1980) ซึ่งเชื่อว่าการดื่มสุราหรือใช้ยาเสพติดมีใ้ปัจจัยโดยตรงที่ทำให้เกิดความรุนแรงต่อบุตร แต่ก็มีส่วนที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อบุตรขึ้นได้ง่ายกว่าคนที่ไม่มีดื่มสุรา และจากการศึกษาจะพบว่ากรณีมีสุขภาพจิตที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำรุนแรงระหว่างสามีภรรยา แล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรในที่สุด ดังนั้นผลการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวจึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานรองที่ 2.2 บิดาหรือมารดาที่ล่าสอนทางเพศมาก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความล่าสอนทางเพศ

จากการศึกษาพบว่า กรณีที่เกิดขึ้นจากการที่ฝ่ายหญิงไปมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่นซึ่งไม่ใช่สามีของตนเองหรือกรณีที่ฝ่ายชายได้ไปมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นที่นอกเหนือจากภรรยาของตนเอง แล้วเกิดปัญหาที่ติดตามมาทำให้มีการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ยังไม่พบแต่อย่างใด แต่กรณีที่พบจำนวน 2 ราย เป็นกรณีที่แต่งงานใหม่ ไม่มีข้อมูลชัดเจนว่าได้มีการล่าสอนทางเพศหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พรเพ็ญเพชรสุขศิริ (2531) พบว่าเรื่องผู้สาวเป็นปัจจัยสถานการณ์สาเหตุเฉพาะหน้าที่นำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวที่สำคัญ นอกจากนั้นยังเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความทะเลาะเบาะแว้งขึ้นภายในครอบครัวและนำไปสู่ภาวะการหย่าร้างในที่สุด เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อครอบครัวกระทำรุนแรงต่อบุตรในเวลาต่อมา ทั้งนี้อาจจะเพราะกรณีดังกล่าวอาจจะมีเกิดขึ้นแต่ไม่ได้เป็นเหตุให้ถึงกับต้องถูกดำเนินคดี จึงไม่ได้อยู่ในกลุ่มประชากรที่จะสามารถทำการศึกษาค้นคว้าได้ ดังนั้นผลการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานรองที่ 2.3 บิดาหรือมารดาที่ใช้ยาเสพติด มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ได้ใช้ยาเสพติด

จากการศึกษาเกี่ยวกับสมมติฐานดังกล่าวแล้ว ยังไม่พบกลุ่มประชากรที่ใช้ยาเสพติดแล้วกระทำรุนแรงต่อบุตร ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานรองที่ 2.4 บิดาหรือมารดาที่เล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ได้เล่นการพนัน

จากการศึกษาเกี่ยวกับสมมติฐานดังกล่าวแล้ว พบว่ามีกรณีศึกษาดังกล่าว จำนวน 2 ราย ที่ได้เล่นการพนันแล้วมีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร ซึ่งเป็นหญิงทั้ง 2 ราย และยอมรับว่ามีผลกระทบในเรื่องของการนำไปสู่การทะเลาะกับฝ่ายสามี ดังนั้นผลการทดสอบสมมติฐานดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3.3 สมมติฐานหลักที่ 3 บิดาหรือมารดาที่มีแรงจูงใจทางสังคมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 3.1 บิดาหรือมารดาที่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็ก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็ก

จากการศึกษาพบว่า มีผู้กระทำรุนแรงเพียง 2 รายเท่านั้น ที่มีประสบการณ์ในการถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็ก ส่วนอีก 6 รายพบว่าไม่มีประสบการณ์ในการถูกกระทำรุนแรงในวัยเด็กแต่อย่างใด ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานรองที่ 3.2 บิดาหรือมารดาที่มีอคติต่อเพศของบุตร มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ได้มีอคติต่อเพศของบุตร

จากการศึกษาพบว่า มีผู้กระทำรุนแรงจำนวน 1 ราย ที่จากการสัมภาษณ์แล้วมีแนวความคิดว่ามีอคติต่อเพศของบุตร โดยมีแนวความคิดของผู้กระทำรุนแรงที่เชื่อว่าเพศหญิงเป็นแรงงานชั้นต่ำในครอบครัวมีหน้าที่ทำครัว ทำความสะอาดบ้านและเลี้ยงดูบุตร โดยห้ามปริปากบ่นหรือโต้แย้งใดๆ แล้วได้ส่งผลกระทบต่อกระทำรุนแรงต่อบุตรโดยทำให้สามีภรรยาต้องมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันบ่อยครั้ง เนื่องจากภรรยาไม่ได้ยอมรับบทบาทและหน้าที่ที่สามีได้คาดหวังไว้แต่อย่างใด แต่จากการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง ปรากฏว่าความมีอคติต่อเพศของบุตร ไม่ได้มีส่วนที่ก่อให้เกิดการกระทำรุนแรงแต่อย่างใด ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3.4 สมมติฐานหลักที่ 4 บิดาหรือมารดาที่มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร

สมมติฐานรองที่ 4.1 บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในระบบการขึ้นชมเพศชาย

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงมีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชายมีอยู่ 3 ราย โดยเชื่อว่าเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งและเป็นผู้นำในครอบครัว เมื่อไม่สามารถจะทำให้ภรรยายอมรับตามความเชื่อดังกล่าวได้ ส่วนอีก 5 รายผู้กระทำรุนแรงไม่มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชายแต่อย่างใด ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานรองที่ 4.2 บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ มีความเชื่อเกี่ยวกับกรณีดังกล่าวจำนวนทั้งสิ้น 7 ราย ซึ่งเป็นบิดา 4 รายและ มารดา 3 ราย โดยมีความเชื่อในอำนาจของตนเองว่าสามารถจะกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองได้ เนื่องจากเป็นผู้ที่ให้กำเนิดชีวิตของบุตรและการกระทำอะไรก็แล้วแต่ที่เกี่ยวข้องกับบุตรสามารถทำได้โดยไม่ผิดแต่อย่างใด ซึ่งบางครั้งทำให้คนภายนอกมองว่านำไปสู่ความรุนแรงโดยไม่รู้ตัวในที่สุด โดยจากการศึกษาจะพบว่าไม่ว่าจะเป็นมารดาหรือบิดาที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.3.5 สมมติฐานหลักที่ 5 บิดาหรือมารดาที่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา

จากการศึกษาพบว่า ผู้กระทำรุนแรงมีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมธรรมดามีจำนวนทั้งสิ้น 6 ราย ซึ่งเชื่อว่าสามารถทำได้เพื่อการอบรมสั่งสอนและเพื่อให้เกิดความหยาบช้า โดยไม่ยอมรับว่าการทำร้ายร่างกายดังกล่าวไม่ใช่เป็นการข่มเหงทารุณบุตรแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Stark and Mcvov (1970) ซึ่งได้ศึกษาความรุนแรงในครอบครัวอเมริกันพบว่าร้อยละ 86 ของตัวอย่างอเมริกันเห็นด้วยว่าเยาวชนต้องได้รับการสั่งสอนอย่างเข้มงวด การตีบุตรเป็นเรื่องจำเป็นและเป็นสิ่งที่ดี และเกือบร้อยละ 100 ของบิดามารดารายงานว่า ตนเคยตีบุตรตน ซึ่งจากการศึกษาจะพบว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมธรรมดา มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา ดังนั้นผลการทดสอบดังกล่าวจึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานดังกล่าว สามารถแสดงเป็นตารางได้ดังนี้ คือ

สมมุติฐาน	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
สมมติฐานหลักที่ 1 บิดาหรือมารดาที่มีปัจจัยทางสังคมสนับสนุนมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร		
สมมติฐานรองที่ 1.1 บิดาหรือมารดาที่ว่างงาน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่มีงานทำ		✓
สมมติฐานรองที่ 1.2 บิดาหรือมารดาที่มีขนาดครอบครัวใหญ่ มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่มีครอบครัวขนาดเล็ก	✓	
สมมติฐานรองที่ 1.3 บิดาหรือมารดาที่มีการหย่าร้าง มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ยังอยู่ด้วยกัน	✓	
สมมติฐานหลักที่ 2 บิดาหรือมารดาที่มีปัจจัยทางวัฒนธรรมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร		
สมมติฐานรองที่ 2.1 บิดาหรือมารดาที่ดื่มสุรามาก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ดื่มสุราน้อย		✓
สมมติฐานรองที่ 2.2 บิดาหรือมารดาที่ล่าสอนทางเพศมาก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความล่าสอนทางเพศ	✓	
สมมติฐานรองที่ 2.3 บิดาหรือมารดาที่ใช้ยาเสพติด มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ได้ใช้ยาเสพติด	✓	
สมมติฐานรองที่ 2.4 บิดาหรือมารดาที่เล่นการพนัน มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ได้เล่นการพนัน	✓	
สมมติฐานหลักที่ 3 บิดาหรือมารดาที่มีแรงจูงใจทางสังคมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร		
สมมติฐานรองที่ 3.1 บิดาหรือมารดาที่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็ก มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็ก	✓	

สมมติฐาน	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
สมมติฐานรองที่ 3.2 บิดาหรือมารดาที่มีอคติต่อเพศของบุตร มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ได้มีอคติต่อเพศของบุตร	✓	
สมมติฐานหลักที่ 4 บิดาหรือมารดาที่มีแรงจูงใจทางวัฒนธรรมสนับสนุน มีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมรุนแรงต่อบุตร		
สมมติฐานรองที่ 4.1 บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อเกี่ยวกับระบบการขึ้นชมเพศชาย มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในระบบการขึ้นชมเพศชาย	✓	
สมมติฐานรองที่ 4.2 บิดาหรือมารดาที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง		✓
สมมติฐานหลักที่ 5 บิดาหรือมารดาที่มีทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่า บิดาหรือมารดาที่ไม่ทัศนคติว่าการทำร้ายร่างกายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา		✓

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากกลุ่มประชากรจำนวน 8 ราย แยกเป็นเพศชาย 4 ราย และเพศหญิง 4 ราย ซึ่งเป็นบิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตร อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2 ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ซึ่งถูกดำเนินคดีและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร โดยให้การรับสารภาพตลอดข้อกล่าวหา เป็นครอบครัวที่มีรายได้สุทธิต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน และมีบุตรตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยบุตรที่ถูกกระทำรุนแรงนั้นต้องเป็นบุตรที่สืบสายโลหิตเท่านั้น มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาถึงปัจจัยและแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรม ที่มีผลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรของบิดาหรือมารดาในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนทัศนคติของบิดาหรือมารดาที่มีต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง โดยมีวิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา โดยใช้เทคนิควิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ ส่วนการรวบรวมข้อมูลได้จากการเก็บข้อมูลของผู้ต้องขังที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำและทัณฑสถานภายในเขตกรุงเทพมหานคร การติดต่อไปยังครอบครัวและผู้ที่เกี่ยวข้องของผู้กระทำรุนแรง การสัมภาษณ์และการเยี่ยมบ้าน ส่วนการเก็บข้อมูลได้เก็บข้อมูลเชิงคุณลักษณะโดยใช้วิธีการแบบ Member Check และการวิเคราะห์ข้อมูล จะนำข้อมูลที่ได้มาทำ Content Analysis เพื่อแยกกลุ่มตัวแปร จากนั้นจะประมวลข้อค้นพบเป็นหมวดหมู่ การนำเสนอจะนำเสนอในลักษณะการพรรณนาความ (Thick Description) ในการสรุปผลการศึกษา พร้อมลักษณะของกรณีตัวอย่าง (Case Study)

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ที่กระทำรุนแรงทั้งหมด 8 รายนั้น เพศหญิง 4 ราย จะมีอายุระหว่าง 19-33 ปี ส่วนเพศชาย 4 ราย มีอายุระหว่าง 38-66 ปี โดยทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพส่วนมากมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ของคนภายในครอบครัวรวมกันไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือนเป็นส่วนใหญ่ อยู่ในภาวะที่ว่างงาน 4 ราย และส่วนมากมีปัญหาเรื่องรายได้ที่จะนำมาเลี้ยงดูครอบครัวไม่เพียงพอทุกราย อยู่ในสภาวะหย่าร้าง 2 ราย ขนาดครอบครัวใหญ่ 1 ราย ดื่มสุรา 5 ราย เล่นการพนัน 2 ราย ประสบการณ์ในวัยเด็กเคยถูกทำร้าย 2 ราย มีอคติต่อเพศของบุตร 1 ราย ความชื่นชมเพศชาย 3 ราย ความเชื่อในอำนาจของบิดามารดา 5 ราย และมีทัศนคติว่าการทำร้ายบุตรเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดา 6 ราย

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่จะมีพี่น้องตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป และมักไม่ใช่เป็นบุตรคนแรก โดยจะแยกครอบครัวออกมาอยู่ต่างหาก สภาพครอบครัวส่วนมากจะยากจน ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเมื่อได้มีการแต่งงานแล้ว จะไม่ค่อยมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้กระทำรุนแรงแต่อย่างใด และพบว่าผู้กระทำรุนแรงมักจะอยู่ในช่วงที่

ว่างงาน รายได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการของครอบครัว ขนาดครอบครัวที่เกิดเหตุไม่ถือว่าเป็นขนาดใหญ่ และมีครอบครัวที่จะหย่าร้างกันมีส่วนทำให้เกิดการกระทำรุนแรงเกิดขึ้น ปัญหาที่สำคัญที่สุดของการกระทำรุนแรงต่อบุตรก็คือ การทะเลาะกันระหว่างบิดามารดาเอง แล้วนำมาซึ่งการกระทำรุนแรงต่อบุตรในเวลาต่อมา ไม่ว่าจะเป็นการทำเพื่อ ประชดภรรยาหรือการที่ภรรยาไม่พอใจสามีก็ตาม ซึ่งจะเห็นได้จากกรณีศึกษาที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมด ส่วนใหญ่จะเป็น กรณีที่บิดาหรือมารดาได้ทำร้ายบุตรในขณะที่บิดาหรือมารดาไม่ได้อยู่ร่วมกันพร้อมๆกัน จะมีคนใดคนหนึ่งไม่อยู่ที่บ้าน ซึ่งบางรายเป็นการหย่าร้างหรือแยกกันอยู่และมีปัญหาไม่เข้าใจซึ่งกันและกันและกันเสมอ แล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตร ในที่สุด เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเห็นใจหรือเพื่อเรียกร้องความเห็นใจ เป็นต้น

5.2 สรุปผลการศึกษา

ในการสรุปผลการศึกษานั้น จะพิจารณาจากกลุ่มประชากรที่ศึกษาจำนวน 8 ราย โดยหากผลการศึกษาพบว่ากรณีศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานตั้งแต่ 4 รายขึ้นไป จึงจะถือว่าผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และหากผลการศึกษาพบว่ากรณีศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานน้อยกว่า 4 ราย จะถือว่าการศึกษานี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

5.2.1 ปัจจัยทางสังคม

พบว่าผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่จะประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพรายได้ไม่พอใช้จ่ายภายในครอบครัว และอยู่ในช่วงที่ว่างงาน โดยมีรายได้รวมกันภายในครอบครัวไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน พื้นฐานทางด้านครอบครัวจะเป็นครอบครัวขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ จำนวนบุตรไม่เกิน 2 คน และจะมีการขัดแย้งของภรรยาและสามี ขณะที่กระทำรุนแรงต่อบุตร แต่ถึงขั้นหย่าร้างกันนั้นจะพบเป็นส่วนน้อย

5.2.2 ปัจจัยทางวัฒนธรรม

พบว่าผู้กระทำรุนแรงได้มีการตีมีสุราก่อนเกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตร และการที่ได้ตีมีสุราเป็นประจำเป็นเหตุซึ่งบั่นทอนการเป็นอยู่ร่วมกันของคนในครอบครัว แล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรในที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าบิดาหรือมารดาที่เล่นการพนันอยู่บ้างแต่เป็นส่วนน้อยซึ่งถือว่าไม่ได้มีส่วนที่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด ส่วนปัญหาด้านอื่นๆ เช่นการใช้ยาเสพติดและ การสำส่อนทางเพศ จากการศึกษาในครั้งนี้ ยังไม่พบว่ามี ส่วนทำให้เกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรของบิดามารดา

5.2.3 แรงจูงใจทางสังคม

พบว่าบิดาหรือมารดาที่มีประสบการณ์ถูกทุบตีในวัยเด็กและการมีอคติต่อเพศของบุตรไม่ได้ส่งเสริมต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด

5.2.4 แรงจูงใจทางวัฒนธรรม

พบว่าผู้กระทำรุนแรงที่มีความเชื่อในอำนาจของตนเองว่าสามารถกระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเองได้ มีแนวโน้มที่จะกระทำรุนแรงต่อบุตรสูงกว่าบิดาหรือมารดาที่ไม่มีความเชื่อในอำนาจของตนเอง ส่วนเกี่ยวกับเรื่องระบบการชื่นชมเพศชายนั้น ไม่ได้ส่งเสริมการกระทำต่อบุตรแต่อย่างใด

5.2.5 ทศนคติของบิดามารดา

พบว่าผู้กระทำรุนแรงส่วนใหญ่จะเห็นด้วยเกี่ยวกับการทำร้ายบุตรถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา แต่จะเห็นด้วยในกรณีที่ทำเพื่อเป็นการอบรมสั่งสอนเพื่อให้หลานจำเท่านั้น

5.3 ข้อค้นพบของการวิจัย

จากการศึกษาการกระทำรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตรจากผู้ต้องขังซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำภายในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 8 รายนั้นพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างและมีปัญหาเรื่องของความยากจน โดยมีอีกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นสามีหรือภรรยาที่มีปัญหาขัดแย้งกันแล้วนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตร ไม่ปรากฏว่าถ้าทั้งสองคนไม่ว่าจะเป็นบิดาหรือมารดาที่มีความเข้าใจกันแล้วจะนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรแต่อย่างใด โดยเหยื่อของการกระทำรุนแรงเป็นบุตรที่มีอายุส่วนใหญ่ไม่เกิน 10 ขวบ มีเพียงรายเดียวที่มีอายุ 33 ปี มีทั้งบุตรชายและบุตรสาวที่ถูกกระทำรุนแรง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้กระทำรุนแรงทุกคนจะประสบปัญหาในเรื่องเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง และความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญเชื่อมโยงเป็นลูกโซ่ต่อกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ชลาทิพย์ ปุณณะบุตร (2524) ซึ่งศึกษาวิจัยถึงชีวิตครอบครัวในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย พบว่าครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์เป็นครอบครัวที่มีปัญหาในการปรับตัวให้เข้ากับชีวิตในสังคมเมืองในลักษณะรุนแรงทางด้านเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและการอบรมเลี้ยงดูบุตร ซึ่งจะเห็นว่าครอบครัวเป็นหน่วยสังคมพื้นฐานที่สำคัญของสังคม เพราะครอบครัวจะเป็นตัวแทนของการควบคุมทางสังคมที่สำคัญ หากคนในครอบครัวมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม และเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น ก็จะทำให้ปัญหาการกระทำรุนแรงต่อบุตรที่เกิดขึ้นมีจำนวนน้อยลงกว่าเดิม นอกจากนี้ยังพบว่าการกระทำรุนแรงต่อบุตรที่ไม่ถึงกับเสียชีวิตนั้น โอกาสที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมนั้นมีน้อยมากซึ่ง

จากการศึกษาผู้กระทำรุนแรงทั้ง 8 ราย มีเพียงรายเดียวที่ถูกดำเนินคดีในข้อหาทำร้ายร่างกายเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัส นอกนั้นเป็นกรณีที่ทำร้ายบุตรตนเองจนถึงแก่ชีวิตทุกราย และจะพบว่าส่วนใหญ่จะเป็นกรณีที่ผู้กระทำรุนแรงมีความประสงค์จะฆ่าตัวตายแล้วลงมือทำการฆ่าบุตรของตนเองก่อน หลังจากนั้นก็จะทำการฆ่าตัวเองแต่ก็ได้มีผู้ช่วยชีวิตของตนเองไว้ได้ทัน ถึงแม้จากข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะระบุจำนวนของผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงเป็นจำนวนมากก็ตาม จากกรณีดังกล่าวทำให้พบว่ากลไกของรัฐที่ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องนี้มีข้อบกพร่องอยู่มากพอสมควร จำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญและหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาค่ากระทำรุนแรงต่อบุตรอย่างต่อเนื่องและจริงจังต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา “แรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการศึกษาเรื่องราวของผู้ที่เป็นบิดาหรือมารดาที่ได้กระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง ด้วยการประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย ถูกควบคุมตัวดำเนินคดีอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถานต่างๆภายในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 8 ราย ซึ่งผู้ศึกษาได้พบว่าแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขตกรุงเทพมหานครมีหลายปัจจัย ซึ่งปัจจัยที่วานี้ได้แก่ ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนทัศนคติของบิดามารดาที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงต่อบุตรดังกล่าว ซึ่งการป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำรุนแรงดังกล่าวขึ้นมาอีกนั้น จะต้องคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวข้างต้น เพราะจากการศึกษาพบว่าปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลและมีผลต่อการตัดสินใจในการกระทำรุนแรงต่อบุตรของบิดาหรือมารดาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อแก้ไขปัญหาให้ถูกต้อง แนวทางแก้ไขปัญหานั้น ควรเน้นการป้องกันมากกว่าการช่วยเหลือ โดยเฉพาะในสภาวะสังคมของไทยที่อ่อนแอและขาดระบบและกลไก ที่เอื้อต่อการสนับสนุนช่วยเหลือกลุ่มชนพื้นฐานและด้อยโอกาสในสังคม และสภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจที่ซ้ำเติมกลุ่มคนเหล่านี้ การทำงานของภาครัฐและเอกชนยังไม่เพียงพอและทันต่อสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหา แต่ความรุนแรงของการกระทำรุนแรงต่อบุตรกลับมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นอย่างน่ากลัว ทั้งๆที่สิ่งเหล่านี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นกับคนในสังคมด้วยซ้ำไป หากทุกคนมีความเข้าใจในปัญหาและหาทางแก้ไขอย่างต่อเนื่องและถูกวิธี โดยจากการศึกษาในครั้งนี้ จะพบว่ากลุ่มเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงส่วนมากจะเป็นในช่วงวัยที่ยังไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ กล่าวคืออยู่ในช่วงวัยระหว่างแรกเกิดไม่เกิน 10 ขวบ โดยเด็กเหล่านี้ยังต้องอาศัยการความช่วยเหลือจากบิดาและมารดาในทุกๆด้าน ซึ่งทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและเอกชน ควรเป็นผู้ที่มีบทบาทเข้ามาช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกัน และจากผลการศึกษาวิจัยจะทราบว่าปัญหาที่เริ่มต้นเกิดจากความไม่เข้าใจกันระหว่างบิดาและมารดา โดยมีแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมต่างๆที่ได้นำเสนอไปแล้วดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาการว่างงาน การดื่มสุรา ความเชื่อในอำนาจของบิดามารดา และการมีแนวความคิดว่าการทำร้ายบุตรเป็นพฤติกรรมธรรมดาที่บิดามารดาสามารถกระทำได้ ซึ่งเป็นสาเหตุการนำไปสู่การกระทำรุนแรงต่อบุตรตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งจากผลการศึกษาทำให้ผู้ศึกษาสามารถเสนอแนวความคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังกล่าว ได้ดังนี้กล่าวคือ

5.4.1 ทำแผนแม่บทในการแก้ไขปัญหาการกระทำรุนแรงต่อบุตร รวมทั้งจัดบริการด้านต่างๆที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอแก่ผู้เดือดร้อน เช่นการให้บริการแก่ผู้เดือดร้อนเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวแบบครบวงจรในที่แห่ง

เดียว (one stop service centre) การยกสถานภาพของสตรีให้สูงขึ้น โดยให้มีการศึกษา มีอาชีพมั่นคง มีรายได้ที่พอเพียง เป็นต้น

5.4.2 ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ควรออกกฎหมายเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว โดยเฉพาะ เพื่อคุ้มครองเด็กที่อยู่ในภาวะเผชิญกับอันตรายจากความรุนแรงที่ตนเองไม่สามารถจะปกป้องได้ เพื่อเป็นการป้องกันให้ผู้เป็นบิดาหรือมารดาที่มีความสำนึกและเกรงกลัวต่อผลของการกระทำ รุนแรงที่ตนเองจะต้องได้รับอย่างชัดเจนและรุนแรง เพราะปัจจุบันการคาดหวังจากการที่จะให้ผู้เป็นบิดาหรือมารดาที่มีความสำนึกเองตามกรอบของจารีตประเพณีเดิมแล้วไม่ได้ผลแต่อย่างใด เช่นการออกกฎหมายเพิ่มโทษกับผู้ที่ทำรุนแรงต่อคนในครอบครัวเป็นกรณีพิเศษ สำหรับประมวลกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงต่อบุตร ควรได้รับการพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยปกติการกระทำรุนแรงในครอบครัว มักจะใช้การไกล่เกลี่ยซึ่งไม่ถูกต้องเสมอไป เพราะการไกล่เกลี่ยจะได้ผลต่อเมื่อทั้งสองฝ่ายมีฐานอำนาจต่อรองเท่าเทียมกัน แต่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการกระทำรุนแรง คนหนึ่งจะมีอำนาจเหนืออีกฝ่ายหนึ่ง การข่มขู่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อในระหว่างการไกล่เกลี่ยมักจะเกิดขึ้นได้ง่ายมาก และอีกประการหนึ่งการไกล่เกลี่ยนั้นไม่เหมาะสมเพราะว่า ทำให้สื่อเหมือนกับว่าทั้งสองฝ่ายนั้นผิด คนทั้งสองต้องรับผิดชอบต่อความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในกระบวนการยุติธรรมต้องพิจารณาถึงประวัติของผู้ชายหรือผู้ที่กระทำทารุณหรือกระทำรุนแรงนั้นด้วย โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อเด็ก และในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ซึ่งเข้าไปเกี่ยวข้องกับการกระทำรุนแรงความในครอบครัว นั้นควรมีการปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงภายในครอบครัวที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ กล่าวคือ

5.4.2.1 การปรับปรุงพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยคำนึงถึงเรื่องการป้องกัน การบำบัดฟื้นฟู และเริ่มการทำงานร่วมกันหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนก็ตาม ซึ่งการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของเด็กและเยาวชนจะเป็นการช่วยแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเป็นแนวทางเดียวกันได้ โดยศูนย์ดังกล่าวต้องเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกๆ เรื่อง กำหนดนโยบาย โดยทำเป็นคู่มือให้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนให้เป็นแนวทางเดียวกัน

5.4.2.2 การพัฒนาปรับปรุงบุคลากร โดยจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาของความรุนแรงในครอบครัว พร้อมกับแนวทางในการแก้ไขปัญหา ข้อปฏิบัติต่อเด็ก เป็นต้น

5.4.3 การรณรงค์ให้ประชาชนได้ตระหนักถึงผลกระทบของความรุนแรงในครอบครัว และเกิดเจตคติไม่ยอมรับความรุนแรงเป็นวิถีแก้ความขัดแย้งในครอบครัวและในสังคม ไม่มีความรุนแรงในครอบครัวให้เด็กเห็นเป็นตัวอย่าง รวมทั้งไม่มีความรุนแรงปรากฏในสื่อต่างๆที่ทำให้เลียนแบบ โดยเฉพาะการเปลี่ยนเจตคติและค่านิยมใหม่ โดยเฉพาะความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งคนส่วนใหญ่ในสังคมมักมองว่าเป็นปัญหาส่วนตัวที่บุคคลภายนอกไม่ควรเข้าไป

ยุ่งเกี่ยว ค่านิยมดังกล่าวในสังคมจึงนับว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้กระทำความผิดได้ใจและทำความผิดซ้ำอีก ต้องสร้างอุดมการณ์ให้สังคมทั้งสังคมไม่ยอมรับ เห็นว่าผิดและช่วยกันแก้ไข และปรับปรุงด้วยวิธีต่างๆ โดยใช้มาตรการด้านการศึกษาเข้าช่วย สังคมต้องคอยดูแลระวังอย่างปล่อยปละละเลย

5.4.4 การส่งเสริมสถาบันครอบครัว โดยการให้ความรู้เรื่องครอบครัวศึกษา สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก วิธีการแก้ความขัดแย้ง โดยไม่ใช้ความรุนแรงและการดำรงชีวิตตามหลักศาสนา ครอบครัวคือจุดเริ่มต้นของชีวิตคน บางคนโชคดีได้เกิดมาในครอบครัวที่มีความพร้อมในทุกๆด้าน มีทั้งความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ มีฐานะการเงินเพียงพอแก่การยังชีพและการศึกษา แต่บางครอบครัวจำเป็นต้องได้รับการดูแลจากภาครัฐ รวมทั้งมาตรการเสริมสร้างความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย ความรุนแรงต่อผู้หญิง โดยเฉพาะครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานคร ปัญหาอย่างหนึ่งก็คือการใช้ความรุนแรงใน ครอบครัว โดยเฉพาะการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก ซึ่งเป็นผลเสียต่อการพัฒนาประเทศชาติ เพราะเด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในการพัฒนา การช่วยกันรณรงค์หาทางป้องกัน หรือการยุติความรุนแรงต่อเด็กเป็นวิธีทางที่ถูกต้องกับสังคมปัจจุบัน

5.4.5 การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกัน คຸ້ມครอง และแก้ไขพฤติกรรมรุนแรงใน ครอบครัว โดยการเฝ้าระวังปัญหา เข้าแทรกแซงเพื่อยับยั้งการกระทำรุนแรง และช่วยเหลือเหยื่อความรุนแรงได้ทันทั่วทั้งที่ จากการศึกษพบว่าความรุนแรงในครอบครัวมักเกิดขึ้นในครอบครัวที่มีฐานะยากจน หรือมีหนี้สิน ทำให้เกิดความเครียด และคนกลุ่มนี้มีความคุ้นเคยและยอมรับการใช้กำลังเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มเศรษฐกิจสูงกล่าว นอกจากนี้สิ่งแวดล้อมก็มีอิทธิพลต่อการเกิดปัญหาความรุนแรง สภาพแวดล้อมที่สร้างความกดดันและความเครียด คนในสังคมนั้นจะก้าวร้าวและกระทำความรุนแรงได้มากกว่า และสังคมที่มีแหล่งอบายมุขและสิ่งเสพติดอยู่ทั่วไป มักจะกระตุ้นเร้าบุคคลให้มัวเมาและขาดสติ จะนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงได้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานคร ปัญหาต่างๆ ล้วนเกิดขึ้นในชุมชน เพราะฉะนั้นจึงได้สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาที่เกิดขึ้น สำนักพัฒนาชุมชนจะต้องดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในชุมชน ในเรื่องของชีวิตสมรส การอบรมเลี้ยงดู การเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการเลี้ยงลูก จากที่ว่า “รักวัวให้ผูก รักลูกให้ตี” หรือการดูต่ำเกินความจำเป็น หรือการเลี้ยงลูกผู้ชายให้เป็นใหญ่ในบ้าน ก็ต้องเปลี่ยนตรงนี้ เพราะสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อครอบครัว จึงควรเปลี่ยนการเลี้ยงลูกด้วยความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ให้มากขึ้น การที่สังคมมองว่าความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องส่วนตัวไม่ได้รับการเปิดเผย กลไกให้ประชาชนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะถือว่าเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ชิดและพบเห็นปัญหาได้ดีที่สุด หากชุมชนไม่ได้ช่วยกันดูแลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวก็ยากที่จะทำให้การป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้ประสบความสำเร็จได้

5.4.6 สนับสนุนให้มีการจัดตั้งเครือข่ายพิทักษ์เด็กและผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงจากคนในครอบครัวของกรุงเทพมหานคร เพื่อให้มีการดูแลปัญหาอย่างมีระบบ ซึ่งสามารถทำให้มีการประสานกันได้ทุกสำนักงานเขตใน

กรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดการดูแลกันอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง และฝึกอบรมผู้ที่ต้องทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัว ให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจปัญหาในด้านนี้ได้อย่างถูกต้องและตรงกับข้อเท็จจริง

5.4.7 รัฐควรจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาของทุกส่วนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยดังกล่าว พบว่ามีข้อจำกัดดังนี้

5.5.1 การกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรงในบางรายนั้น แม้ว่าผู้กระทำรุนแรงจะถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถาน ภายในเขตกรุงเทพมหานครก็ตาม แต่สถานที่เกิดเหตุอยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร เพียงแต่ถูกส่งตัวมาคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถานภายในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น จึงไม่ได้อยู่ในขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งแม้จะมีตัวอย่างที่น่าสนใจก็ตาม แต่ก็ไม่ได้นำมาศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้

5.5.2 การกระทำรุนแรงของผู้กระทำรุนแรงในบางรายนั้น แม้ว่าจะมีสาเหตุที่น่าสนใจและ ปรากฏตามข่าวหนังสือพิมพ์บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ ส.ส.ปวีณา หงสกุล ได้นำกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าทำการช่วยเหลืออยู่หลายครั้ง แต่เป็นกรณีที่กระทำรุนแรงต่อบุตรนอกเขตกรุงเทพมหานคร จึงไม่ได้อยู่ในขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้

5.5.3 การกระทำรุนแรงของบิดาหรือมารดาต่อบุตร ในปัจจุบันยังมีความเชื่อจากคนในสังคมส่วนใหญ่ว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัวไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ยังรวมถึงเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงบางคนที่ยังไม่เข้าใจถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขที่ถูกต้อง จึงเป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เมื่อมีการเกิดการกระทำรุนแรงต่อบุตรขึ้น ผู้กระทำผิดคือบิดาหรือมารดาเอง ไม่ถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย เนื่องจากไม่มีผู้ที่จะดำเนินการเป็นผู้ร้องทุกข์หรือกล่าวโทษให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย ยกเว้นเป็นกรณีที่ผู้ถูกกระทำรุนแรงได้รับบาดเจ็บสาหัสหรือถึงแก่ความตาย จึงทำให้มีการนำตัวผู้กระทำผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งความเป็นจริงในสังคมจะพบว่ามีปัญหาความรุนแรงเกิดขึ้นภายในครอบครัวเป็นจำนวนมาก แต่ที่ผู้กระทำรุนแรงถูกนำตัวมาลงโทษนั้นมีจำนวนน้อยมาก ทำให้การศึกษาในครั้งนี้ซึ่งในเบื้องต้นผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มประชากรที่ต้องการศึกษาไว้จำนวนทั้งสิ้น 15 ราย แต่ในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาดังกล่าวมีจำนวนประชากรที่อยู่ในขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 8 รายเท่านั้น

5.5.4 ผู้กระทำรุนแรงต่อบุตรที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำหรือทัณฑสถานในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจุบันยังไม่ได้มีการแยกกลุ่มผู้กระทำผิดที่เป็นระบบและชัดเจนว่าเกี่ยวกับคดีความผิดต่อชีวิตและร่างกายนั้น มีผู้ต้องขังผู้ใดบ้างได้กระทำต่อบุตรหรือคนในครอบครัวหรือไม่ การสำรวจต้องอาศัยการสอบถามจากตัวผู้ต้องขังเป็นรายๆไป และบางราย

ก็อาจไม่อยากจะเปิดเผยตัวเองว่าได้กระทำรุนแรงต่อบุตรกับผู้ศึกษาหรือผู้คุม ทำให้ไม่สามารถจะทำการศึกษาได้ในครั้ง
นี้

5.6 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.6.1 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะได้มีการศึกษาเปรียบเทียบแรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการ
กระทำรุนแรงต่อบุตรทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและนอกเขตกรุงเทพมหานคร

5.6.2 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มตัวแปรอิสระที่น่าจะมีอิทธิพลต่อการกระทำรุนแรงต่อบุตร เช่น การฆ่าตัว
ตายของบิดาหรือมารดาเอง

5.6.3 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาจากกลุ่มประชากรผู้ถูกกระทำรุนแรงอีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งจะทำให้เราได้
ทราบถึงปัจจัยหรือสาเหตุในมุมมองของกลุ่มผู้ถูกกระทำรุนแรงดังกล่าว

5.6.4 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรได้มีการศึกษาถึงพฤติกรรมและลักษณะอาการของผู้ที่จะกระทำรุนแรงก่อนที่
จะกระทำรุนแรงให้ละเอียดกว่าเดิม เพื่อจะได้นำมาในการป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ทัน่วงที

5.6.5 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการศึกษา ไปเป็น
แนวทางในการศึกษาป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่กำลังเพิ่มความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆให้ถูกต้องต่อไป

5.6.6 ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรกำหนดขอบเขตของการศึกษาให้กว้างและสามารถครอบคลุมกลุ่มประชากร
ที่ถูกกระทำรุนแรงทางด้านจิตใจด้วย เนื่องจากความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัว บางครั้งไม่ได้แสดงออกด้วยการทำร้าย
ร่างกายเสมอไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิติพัฒน์ นนทปัทมะดุลย์. ปัญหาการทารุณกรรมและการปล่อยปละละเลยเด็ก : แนวความคิดและความตระหนักต่อปัญหาของวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528
- งามพิศ สัตย์สงวน. การวิจัยทางมานุษยวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- งามพิศ สัตย์สงวน. หลักมานุษยวิทยาวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา, 2543)
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. “เอกสารประกอบการสอน” วิชาสังคมวิทยาอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบน, 2540 (อัดสำเนา)
- ชลาทิพย์ ปุณณะบุตร. ชีวิตครอบครัวในแหล่งเสื่อมโทรม: ศึกษาเฉพาะครอบครัวที่ได้รับการสงเคราะห์ในแหล่งเสื่อมโทรมคลองเตย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524
- นพพร นพเจริญกุล. สุขภาพจิตและการปรับตัวของเด็กที่บ้านที่มารับการรักษา ณ โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2521
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การศึกษาสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวจากข่าวหนังสือพิมพ์. รายงานการวิจัย คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2531
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การสำรวจเบื้องต้นของสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวในกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2533
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความรุนแรงในครอบครัวและความก้าวร้ายของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539

ยุบลวรรณ ประมวลรัฐการ. มนุษย์กับสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ที่ฟิสแกนเนอร์, 2541

ราชบัณฑิตยสถาน. “พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525” พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.

วราภรณ์ ดวงจันทร์. การศึกษาความคิดเห็นเด็กชายในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางต่อ

ปัญหาสามเฑียรตี ทำร้ายร่างกายภรรยา ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายในบ้านกรุณา. วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531

วารุณี ปิณฑสันต์. จิตวิทยาครอบครัวและสวัสดิภาพเด็ก. นนทบุรี : โรงพิมพ์โรงเรียนประชา

สงเคราะห์ปากเกร็ด, 2515

ศิระชัย โชติรัตน์. ความรุนแรงในครอบครัว ศึกษากรณีสามีทำร้ายร่างกายภรรยาในเขต

กรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียง. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต(พัฒนาสังคม)

คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538

ลัก กอเรืองแสง. ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2533

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. “รายงานผลเบื้องต้นการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและ

สังคมของครัวเรือน” พ.ศ.2539. (อัดสำเนา)

สุพัตรา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด,

2539

สุพัตรา สุภาพ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช กัด,

2539

สุดสงวน สุธีสร. ความรุนแรงในครอบครัว กรณีการประทุษร้ายทางร่างกาย และทางเพศต่อเด็ก

ในสังคมไทย. รายงานการศึกษาวิจัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540

อำภา เหล่าภักดี. สาเหตุแห่งการกระทำผิดของผู้ต้องขังวัยหนุ่ม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523

ภาษาอังกฤษ

Baron, R.A. , Bryne, D., and Kantowitz, B.H. Understanding Behavior. (2 nd ed.)
New York : Holt, Rinchart and Winston, 1980

Burgess, W. Ernest, and Locke, J. The Family. (n.p.): American Book Company, 1953.

Cook, P.J. The Role of Firearms in Violent Crime: An Interpretative Review of the
Literature In M.E Wolfgang and N.A.Weiner (Eds.), Criminal Violence. (pp.236-291)
Beverly Hills, LA:Sage Publication. 1982

Cornell, C.P. and Gelles, R.J. Adolescent to parent violence. Urban Social Change
Review, 1982

Dobash, R.E., & Dobash, R.P. Violence against Wives. New York: The Free press, 1979.

Edgerton, R.B. Forward to child abuse and neglect : Cross-cultural perspectives. In j.
Korbin(Ed.), Child Abuse and Neglect : Cross-Cultural Perspective.(pp. VI-VII). Berkeley, :
University of California Press. 1981

Gelles, R. The Violent Home. Beverly Hills, LA : Sage Publications. 1974

Kobin, J. (Ed.). Child Abuse and Neglect : Cross-Cultural Perspectives. Berkeley, CAL
: University of California Press.

Levinson, D. Physical punishment of children and wifebeating in cross-cultural
perspectives. Child Abuse and Neglect, 4, 1981:193-196.

Martin, D. Battered Wives. San Francisco: Glide, 1976.

Schmitt, B. and Kempe, C. H. Neglect and abuse of children. In V. Vaughan and R.
Mckay (Eds.), Nelson Textbook of Pediatrics. Philadelphia : W.B. Saunders. 1975

Smith, S. et al. Parents of battered babies : Controlled study. British Medical Journal. 5.
388-391. 1973

Steinmetz, S.K. Violence between family members. Marriage and Family Review. 3. 1-16. 1978

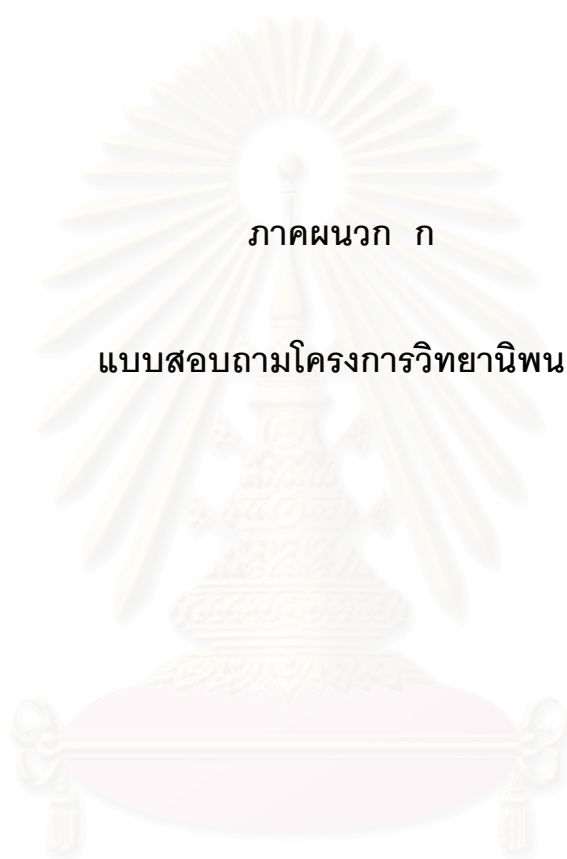
Straus, M. Behind Closed Door : Violence in the American Family. Garden City, NY: Anchor Press.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามโครงการวิทยานิพนธ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์บิดาหรือมารดาที่กระทำรุนแรงต่อบุตรของตนเอง
เรื่อง แรงจูงใจทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการกระทำรุนแรงของบิดามารดาในเขต
กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.เพศ.....

2.อายุ.....ปี

3.การศึกษา

- 1). ( ) ประถมศึกษา
- 2). ( ) มัธยมศึกษาตอนต้น
- 3). ( ) มัธยมศึกษาตอนปลาย
- 4). ( ) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.,ปวส.)
- 5). ( ) ระดับอนุปริญญา
- 6). ( ) ระดับปริญญาตรี
- 7). ( ) สูงกว่าปริญญาตรี (ระบุ).....

4.ศาสนา

- 1). ( ) พุทธ
- 2). ( ) คริสต์
- 3). ( ) อิสลาม
- 4). ( ) อื่นๆระบุ.....

5.อาชีพ

- 1). ( ) รับจ้างทั่วไป
- 2). ( ) รับราชการ
- 3). ( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 4). ( ) อาชีพส่วนตัว
- 5). ( ) พนักงานบริษัทเอกชน
- 6). ( )ว่างงาน

6.รายได้ของคนในครอบครัวรวมกันต่อเดือน

- 1). ( ) 0 - 5,000 บาท/เดือน
- 2). ( ) 5,001 - 10,000 บาท/เดือน
- 3). ( ) 10,001 - 15,000 บาท/เดือน
- 4). ( ) เกินกว่า 15,000 บาท/เดือน

7.จำนวนบุตรที่มีอยู่ขณะจับกุม

- 1). ( ) 1 คน
- 2). ( ) 2 คน
- 3). ( ) 3 คน
- 4). ( ) มากกว่า 3 คนขึ้นไป

8.สถานภาพการสมรส

- 1). ( ) อยู่ด้วยกัน
- 2). ( ) แยกกันอยู่
- 3). ( ) หย่าร้างกันถูกต้องตามกฎหมาย

9.ท่านเคยดื่มสุราหรือไม่

- 1). ( ) เคย
- 2). ( ) ไม่เคย (ถ้าไม่เคยเข้าไปข้อ 11)

ตอนที่ 2 ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ก. ค่านิยมเกี่ยวกับการมีลูกชาย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีลูกผู้ชายเป็นหลักประกันความมั่นคงของชีวิตยามชรา 2. ลูกชายสามารถพึ่งพาได้มากกว่าลูกสาวเพราะเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว 3. ลูกชายสามารถปกป้องคุ้มครองพ่อแม่จากการเบียดเบียนของผู้อื่น 4. ลูกชายมีโอกาสสร้างความเป็นปึกแผ่นได้ดีเพราะสามารถทำงานได้หลายอย่างกว่าลูกสาว 5. การมีลูกชายทำให้มีโอกาสได้รับบุญกุศลมากกว่าลูกสาวเพราะลูกชายบวชให้ได้ 6. เลี้ยงลูกชายไม่ต้องกังวลเรื่องการมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม 7. ลูกผู้ชายมีโอกาสเจริญในหน้าที่การงานมากกว่าลูกสาว 8. ลูกชายเป็นแรงงานสำคัญของครอบครัว 		
<p>ข. ค่านิยมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์แบบสำส่อน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงเมื่อมีโอกาสเป็นการแสดงสมรรถนะทางเพศของผู้ชายอย่างหนึ่ง 2. ผู้ชายมีเมียหลายคนแสดงว่ามีความเป็นลูกผู้ชายเต็มตัว 3. การมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงเป็นเรื่องปกติธรรมดาของผู้ชายไทย 4. การมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคนสร้างความตื่นเต้นให้กับชีวิต 5. การมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงหลายคนเพิ่มศักดิ์ศรีให้กับผู้ชาย 		
<p>ค. ทศนคติเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงลงโทษบุตร</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้องการตีไม้งามต้องตัดแต่งกิ่งใบ ต้องการลูกดีต้องตีให้หลายจำ 2. พ่อแม่ตีลูกเมื่อทำความผิดเป็นสิ่งที่ควรทำเด็กจะได้เป็นคนดี 3. การลงโทษด้วยวิธีรุนแรง เป็นวิธีที่ควบคุมความประพฤติเด็กที่ได้ผลที่สุด 4. พ่อแม่มีสิทธิ์เต็มที่ในการลงโทษลูกเพราะเป็นสิทธิอันชอบธรรม 5. กระท่อนต้องทุบจึงหวาน เด็กต้องตีจึงจะดี 6. เมื่อเด็กทำความผิดต้องลงโทษเต็มที่จะได้หลายจำ 		

ประวัติผู้เขียน

พันตำรวจตรี ธีวัช วงศ์สง่า เกิดวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.2511 ที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต จากโรงเรียนนายร้อยตำรวจ ในปีการศึกษา 2534 นรต.รุ่นที่ 45 รับราชการบรรจุเป็น ร้อยตำรวจตรี เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2535 ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้บังคับกองร้อย ของกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน รุ่นที่ 14 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรสังคมวิทยามหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ.2540 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง สารวัตรชุดสืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง 3 ส่วน สืบสวนสอบสวนข้อเท็จจริง สำนักงานจเรตำรวจ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย